

VUOSIKERTOMUS 2005

88. toimintavuosi

Osoite- ja puhelinmuistio 2006

Maaseutuyrittäjä on asiantuntija omalla alallaan. Me olemme sitä pankkiasioissa.

MTK:n jäsenenä saat nyt tuntevia alennuksia pankkipalveluista sekä henki- ja eläkevakuutuksista, sijoitusrahastotuotteista ja kiinteistönvälityksestä.

Palvelemme maaseutuyrittäjää monipuolisesti. Meiltä saat tavallisempien pankkipalvelujen lisäksi mm. sukupolvenvaihdokset ja vahvan osaamisen korkotuki- ja investointilainoissa.

Pankkiryhmämme 103-vuotinen kokemus näkyy varmuutena ja vahvana osaamisena. Asioiden keskittäminen Osuuspankin kannattaa!

Osuuspankit Pohjois-Savossa

**MAATALOUSTUOTTAJAIN
POHJOIS-SAVON LIITTO
MTK-POHJOIS-SAVO R.Y:N**

VUOSIKERTOMUS

vuodelta 2005

88. toimintavuosi

MAATALOUSTUOTTAJAIN POHJOIS - SAVON LIITTO MTK - POHJOIS - SAVO R.Y.

TOIMISTO Kauppakatu 40-42, 70110 KUOPIO
Puh. 020 413 3520
telekopiopuhelin 020 413 3529
sähköposti: pohjois-savo@mtk.fi
kotisivut: www.mtk.fi/pohjois-savo
www.reppu.fi → oma Liitto
Toimisto avoinna ma-pe klo 8.30-16.00 (1.6-31.8. klo 8.30-15.00)

Puheenjohtaja Maanviljelijä Mikko Heikkinen
Karsanlahdentie 105, 73230 SYVÄRINPÄÄ
puh. 040 838 5977
sähköposti: mikko.heikkinen@mtk.fi

Varapuheenjohtaja Agrologi Veijo Karkkonen
Jokiniemenranta 35, 77600 SUONENJOKI
puh. 0400 674 188
sähköposti: veijo.karkkonen@karttula.fi

Toiminnanjohtaja Agronomi Juhani Savolainen
Hipantie 453, 73300 NILSIÄ
puh. työ 020 413 3521, 040 586 0244
sähköposti: juhani.savolainen@mtk.fi

Järjestöagrologi Agrologi Jari Kauhanen
Kukkarosalmentie 85, 79100 LEPPÄVIRTA
puh. työ 020 413 3523, 040 505 6718
sähköposti: jari.kauhanen@mtk.fi

ATK-hankevetäjä Tuomo Tikkanen
Rytkyntie 802, 74680 MYLLYNIEMI
puh. työ 020 413 3524, 044 581 0675
sähköposti: tuomo.tikkanen@mtk.fi

SPV-hankevetäjä Maria Hartikainen
Madesalmentie 477, 74300 SONKAJÄRVI
puh. työ 020 413 3526, 040 8433520
sähköposti: maria.hartikainen@mtk.fi

Toimistovirkailija Helena Venäläinen
Lönnrotinkatu 9 A 23, 70500 KUOPIO
puh. työ 020 413 3525
sähköposti: helena.venalainen@mtk.fi

SISÄLLYSLUETTELO

TALOUSELÄMÄ

Kokonaistaloudellinen taloudellinen tilanne vuonna 2005	5
---	---

MAATALOUS

Sääolot.....	6
Viljelyalat	7
Sadot ja kotieläintuotanto.....	8
Ulkomaankauppa	10
Maataloustuotteiden kulutus	11
Tuottajahintojen kehitys.....	12
Tulokehitys v. 2005	14
Maatalouden tulo- ja tukipolitiikka.....	14

METSÄTALOUS

Puun tarjonta, hakkuut ja hinnat	18
Metsätalouden kannattavuus.....	20
Pinta-alaperusteinen puhtaan tuoton kehitys.....	20
Puuraaka-aineen tuonti ja vienti.....	21
Metsäteollisuus.....	22
Yksityismetsien metsänhoito- ja perusparannustyöt.....	23
Metsätalouden ympäristötuki.....	23

POHJOIS-SAVON MAATILATALOUS

Maatalous	24
Metsätalous	29

MAATALOUSTUOTTAJAIN POHJOIS-SAVON LIITTO MTK-POHJOIS-SAVO R.Y

Liiton toimialue ja jäsenet.....	31
Liiton alueen yhdistysten jäsenmäärä 31.12.2005	32
Liiton johtokunta, valiokunnat, edustajat, tilintarkastajat ja toimihenkilöt	34

LIITON TOIMINTA

Johtokunnan kokoukset ja johtokunnan käsittelemät asiat	37
Valiokuntien toiminta	46
Lausunnot ja kannanotot	47
Sääntömääräiset kokoukset.....	47
Muut kokoukset, tilaisuudet ja toiminta.....	54
Koulutustoiminta.....	57
Maaseutunuorten toiminta.....	58
C-tuotantoalueen Liittojen yhteistyö.....	59
ATK-hankkeet	62
Maatilojen sukupolvenvaihdosten tehostaminen Pohjoi-Savossa -hanke.....	63
Liiton toimisto.....	65
Maaseudun Tulevaisuus	65
Maanomistajien Arviointikeskus Oy:n toiminta	65
Maatalousyrittäjien Eläkelaitoksen toimintaan liittyvät tehtävät.....	66
Toimihenkilöiden toiminta.....	66
Atria- ja Valio-ryhmien ajankohtaiset kuulumiset	67
Liiton talous	70
Pohjois-Savon Maataloustuottajain Säätiön toimintakertomus	72
Osoitetietoja	73

Mikko Heikkinen

PUHEENJOHTAJAN TERVEHDYS

Vuosi 2005 antoi eräänlaisen lähtölaukauksen järjestön kehittämishaasteille. Oulussa järjestetty 31. liittokokous linjasi MTK:n lähivuosien tavoitteet. Jäsenkunnassa on tapahtumassa suuri murros, kun perinteistä maataloutta harjoittavien tilojen lukumäärä vähenee ja samalla myös viljelijäjäsenten määrä laskee. Katseet onkin suunnattu metsänomistajien ja yrittäjien suuntaan.

Jäsenkunnan laajetessa on kyettävä vastaamaan myös uudennlaisiin edunvalvontatarpeisiin. MTK:n keskusliitto toteuttikin organisaatiouudistuksen viime vuoden aikana. Uudistuksen myötä toimihenkilöiden vastuualueita selkeytettiin. Liittotasolla panostetaan liittojen välisen yhteistyön kehittämiseen, jotta näihin erilaista osaamista vaativiin tarpeisiin pystytään vastaamaan paremmin.

Liittokokous kiinnitti huomion myös naisten asemaan tällä hetkellä varsin miesvaltaisessa järjestössä. Tavoitteena on että vuoteen 2010 mennessä 1/3 luottamushenkilöistä olisi naisia.

Maatalouden tuotantokustannukset ovat nousseet jo usean vuoden ajan. Suurin nousu on tapahtunut energian ja rakennustarvikkeiden hinnoissa. Öljyn kallistuminen vaikuttaa lähes kaikkien tuotantopanosten hintoihin jatkuvasti kasvavien rahtikustannusten kautta. Maaliskuussa 2005 Suomen hallitus päätti maaseututuposta ja lupasi 21,5 miljoonan euron energiaveron huojennuksen, joka koostuu maataloudessa käytetyn sähkön ja öljyn vero-osan osittaisesta palauttamisesta viljelijöille. Toisessa tärkeässä tupotavoitteessa jouduimme pettymään, kun hallitus ei toteuttanut vaatimustamme lisätä maatalousyrittäjien vuosilomaa yhdellä päivällä.

Neuvonnan merkitys on korostunut entistä enemmän. CAP-tukiuudistus, sekä osalle tiloista muodostuvat lisäosat ja tarralappuoikeudet, ovat saaneet monen mielen mieteliääksi. Käytännössä tämä on johtanut siihen, että eri tiloilla on tukioikeudeltaan eriarvoisia peltohehtaareja. Monelle viljelijälle on ollut vaikeinta hyväksyä maito- ja nautatiloille maksettavien lisäosien jakaminen kaikelle hallinnassa olevalle alalle eikä vain omistuksessa olevalle peltoalalle, mikä olisi ollut oikeudenmukaisempi ja järkevämpi vaihtoehto. Normaalin tukikoulutuksen ohella maanvuokrausta ja vuokrasopimuksia koskevaa neuvontaa on järjestetty paljon. Vuokrasopimuksien tekoon MTK:lla on tilanteeseen nähden hyvät ja selkeät ohjeet, joiden mukaan voi toimia turvallisilla mielin.

Vuoden teemana MTK:lla oli maaseutunuoret. Kokonaisuutena teemavuoden voi todeta onnistuneen erinomaisesti. Nuoret saivat järjestämillään tempauksilla ja tapahtumilla lisää näkyvyyttä medioissa ja he toivat aiempaa enemmän esille tämän päivän maaseutuyrittäjän elämää. Myös järjestön päätöksenteossa nuoret saivat äänensä kuulumaan paremmin. Panostamalla jatkossakin maaseutunioriin saadaan järjestöön mukaan uusia toimijoita. Tästä joukosta löytyvät myös he, jotka ottavat tulevaisuudessa paikkansa luottamushenkilöinä.

TALOUSELÄMÄ

Kokonaistaloudellinen tilanne

Maailmantalouden kasvu hidastui vuoden 2004 vajaasta 5 %:sta noin 4 %:iin vuonna 2005. Yhdysvaltojen talouskasvu oli vuonna 2005 noin 3,5 %. Euroalueen talouskasvu oli puolestaan vajaat 2 % ja muun EU-alueen noin 3 %. Euroalueen talouskasvua hidastivat lähinnä Saksan, Ranskan ja Italian vaikeudet. Loppuvuodesta euroalueen kasvu hieman pirstyi. Venäjän talouskasvu pysyi nopeana raakaöljyn kulutuksen kasvun ja hinnan nousun ansiosta.

Kiinan talouskasvu jatkui vuonna 2005 noin 9 %:ssa. Tämä edisti myös monien muiden Aasian maiden talouskasvua. Myös Intia on asteittain nousemassa maailman teollisuustuotannolliseksi keskuksiksi noin 7 %:n talouskasvullaan.

Kansainvälisen talouden asiantuntijat pitävät Yhdysvaltojen vaihtotaseen kasvavia vajeita ongelmallisina ja osaltaan syynä siihen, että dollarin arvo on alentunut suhteessa euroon. Euron vahvistuminen tosin pysähtyi Ranskan kansanäänestykseen Euroopan perustuslaista. Perustuslakiehdotuksen kaatuminen johti poliittiseen hämmennykseen, joka puolestaan heijastui valuuttamarkkinoille.

Yhdysvalloissa inflaatio kohosi 3,4 %:iin vuonna 2005, ja sen seurauksena keskuspankki nosti ohjaukorkoa useasti kertomusvuoden aikana yhteensä noin 2,5 prosenttiyksikköä. Euroopan keskuspankilli ei ole ollut merkittävä tarvetta korkojen nostoon hitaan inflaation vuoksi.

Maailmantalouden kasvun hidastuminen johtuu osaltaan nopeasti kallistuneesta öljyn hinnasta. Raakaöljyn hinnan odotetaan jäävän korkealle tasolle lähivuosien ajaksi.

Raakaöljyn kysyntää on kasvattanut erityisesti Kiinan kulutuksen kasvu. Toisaalta Lähi-idän epävakaa tilanne ei ole antanut mahdollisuutta raakaöljyn tarjonnan lisäämiseen.

Suomessa bruttokansantuotteen kasvu jäi vuonna 2005 vajaaseen 2 %:iin. Ilman kevään 2005 metsäteollisuuden työselkkausta kasvu olisi ollut noin 3 %. Kotimainen kulutus oli edelleen pääasiallinen kasvun lähde sen kohotessa runsaat 3 %. Viennin lisääntyminen kasvatti kokonaistuotantoa kuitenkin jo kertomusvuonna. Korkotaso säilyi vuonna 2005 varsin alhaisena, vaikka markkinakorot nousivat hieman loppuvuodesta. Alhainen korkotaso on pitänyt asuntojen kysynnän korkeana ja näin nostanut asuntojen hintoja. Muu hintojen nousu on jäänyt alhaiseksi.

Vuonna 2002 alkanut työllisyyden heikkeneminen pysähtyi kesällä 2004. Sen jälkeen työllisyys on parantunut nopeasti, vaikka metsäteollisuuden työselkkaus kerrannaisvaikutusten kautta hidasti työllisyyden elpymistä. Vuonna 2005 työllisiä oli noin 35 000 edellisvuotta enemmän. Vuoden lopussa työllisten määrä oli noin 60 000 vuoden 2004 vastaavaa määrää korkeampi. Koko maan keskimääräinen työttömyysaste laski noin 8,4 %:iin.

Kotitalouksien voimakkaaseen kulutukseen perustuva kansantalouden kasvu on tasoittanut alueellista kehitystä verrattuna vuosiin, jolloin vientituotanto oli merkittävä kasvun lähde. Kaupan, liikenteen, rakentamisen ja muiden palveluiden tuotannon kasvu on lisännyt työllisyyttä useimmilla alueilla.

MAATALOUS

Kasvinviljely

Sääolot

Vuoden 2005 sää oli hyvin vaihteleva. Sydäntalvi ja syksy olivat harvinaisen lämpimät. Myrskyjä oli eniten vuosiin ja trombeja esiintyi suorastaan hämmästyttävän paljon. Ilmatieteen laitoksen mukaan joulukuu–helmikuu oli koko maassa harvinaisen lauha, vaikka se päättyikin pakkasiin.

Helmikuun puolivälissä alkoivat pakkaset ja koko maaliskuu oli keskimääräistä kylmempi ja kuivempi. Huhtikuun alku oli taas tavallista lämpimämpi, mutta sää viileni puolivälin jälkeen. Kevät alkoi maan etelä- ja keskiosissa tavanomaista aiemmin. Toukokuu oli keskimääräistä kylmempi ja lisäksi sateinen maan etelä- ja pohjoisosissa.

Kesäkuun alku- ja loppupuolella oli viileä sää, kuun puolivälissä oli lämmintä. Heinäkuu toi mukanaan helteet. Ilmatieteen laitoksen mukaan koko maassa oli heinäkuussa 8–12 hellepäivää, mikä on noin kaksi kertaa pitkän ajan keskiarvoa enemmän. Elokuu oli sateinen, mutta hieman tavallista lämpimämpi.

Koko syksy oli poikkeuksellisen lämmin. Marraskuu, syyskuu ja lokakuu olivat keskimääräistä lämpimämpiä. Maan keskiosassa ja Oulun läänissä syksy on ollut lämpimin sitten vuoden 1938. Maan eteläosassa sekä Lapissa yhtä lämmin syksy koettiin viimeksi vuonna 2000. Joulukuussa palattiin normaaliin marsijärjestykseen, kuun alkupuolella lämpötilat olivat varsin tavanomaisia.

Vuoden alun lisäksi pahimmat tulvat sattuvat Lapissa toukokuussa. Ivalossa ja Kittilässä asukkaita jouduttiin evakuoimaan tulvien alta ja teitä katkesi. Tulvien loppulaskuksi arvioitiin liki kuusi miljoonaa euroa.

Koko maassa kasvustojen alkukehitystä hidasti kylmä kevät. Paikalliset erot kasvu-olosuhteissa vaihtelevat, kuten tavallisesti keväisin. Varsinais-Suomen alueella kuivuus verot-

ti kasvuunlähtöä, mutta sielläkin paikoin kuivuus kääntyi jo liialliseen märkyyteen. Paikalliset sateet taas hidastivat kylvöjä ja koettelivat kasvien alkukasvua varsinkin Kaakkois-Suomessa ja Kainuussa. Toisaalta sateita saatiin sopivasti Satakunnassa, Pirkanmaalla ja Keski-Suomessa.

Viljojen kylvöaika venyi keväällä yli kuu-kauden mittaiselle jaksolle Kaakkois-Suomessa, jossa sateet kiusasivat kevätkylvöjä. Siellä viimeisiä kylvöjä tehtiin vielä kesäkuun 15. päivän tienoilla. Parissa viikossa kylvöistä selvittiin Hämeessä, Keski-Suomessa, Etelä-Pohjanmaalla ja Ahvenanmaalla. Yleisimmin kylvöt veivät kolmisen viikkoa. Viljat orastuivat pääosin hyvin. Varsinais-Suomen muutamassa kunnassa orastuminen oli heikkoa, mikä johtui varhaiskevään kuivuudesta joka tosin paikoin muuttui jopa liialliseen märkyyteen myöhemmin keväällä.

Peruna taimettui pääosin keskinkertaisesti tai hyvin. Myös sokerijuurikkaan alkukehitys oli onnistunut, erityisesti Satakunnassa ja Pohjanmaalla. Rypsilä taimettuminen onnistui pääosin keskinkertaisesti tai hyvin. Varsinais-Suomessa kuivuus heikensi rypsin ja sokerijuurikkaan alkukehitystä. Kesäkuussa sateet virkistivät kasvustoja ja paikkasivat taimistoja ja oraita.

Syysvehnä talvehti keskimääräistä paremmin Varsinais-Suomessa, jossa oli noin puolet koko maan syysvehnäalasta. Vehnän talvehtiminen oli keskimääräistä parempi myös Uudellamaalla ja Hämeessä. Ruis talvehti tavanomaisesti koko maassa ja Pirkanmaalla jopa tavanomaista paremmin. Nurmet talvehtivat normaalisti tai tavallista paremmin koko maassa.

Syyskylvöt

Syysvehnää kylvettiin syksynä 2005 noin 30 000 hehtaaria. Vuonna 2004 kylvöala oli vain 11 700 hehtaaria, eli kylvöala kasvoi yli 18 000 hehtaarilla. Syysvehnän kylvöalasta arviolta kolmannes eli noin 11 000 hehtaaria tehtiin suorakylvönä.

Rukiin kylvöala-arvio on vain 13 800 hehtaaria. Syysrukiin kylvöala kasvoi kolmanneksella viime vuodesta. Rukiin suorakylvöala oli 3 300 hehtaaria eli noin neljännes koko kylvöalasta. Rukiin kylvöala on 1920-luvulta

alkaneen tilastointikauden aikana Suomessa kuudenneksi pienin. Vähemmän on ruista Suomessa viljelty vain vuosina 1991-1994 sekä viime kesänä.

Viljelyalat

VILJELYALAT, 1000 ha

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Syysvehnä	30,4	11,9	40	29,2	22,5	34,5	47,8	11,7
Kevätvehnä	106,8	105,8	109,5	115,4	151,5	157,1	187,7	203,4
Ruis	36,1	12,3	44,6	29	30,4	30,7	31,0	14,3
Ohra	578,1	581	559	547,2	522,6	530,7	564,5	594,8
Kaura	386,5	403,9	399,9	422,7	451,1	425,5	371,8	345,9
Seosvilja	16,2	17,9	16,7	16,2	15,8	15,9	17,0	16,3
Palkokasvit	4,9	4,8	5,2	5,4	5,0	4,1	4,0	3,8
Peruna	32,8	32,3	32,2	30	29,8	28,7	29,3	28,9
Sokerijuurikas	33,2	34,8	32,2	31,1	30,6	28,8	30,7	31,3
Öljykasvit	64,8	62,5	52,5	73,1	67,5	75	82,6	76,9
Kuivaheinä	197,9	175,1	159,5	156	117,9	101,2	92,8	107,2
Säilö&tuorerehu	364,1	373,5	399,7	397,4	412,3	415	431,2	413,0
Laidun	111,5	113,5	117,9	93,4	95,3	102,2	86,9	91,5
Siemenviljely	8,1	9,3	9,8	12	12,3	11,1	9,1	8,6
Muut kasvit	28,4	26,6	28,4	26,6	27,7	30,1	35,1	44,8
Kesanto	166,5	211,4	181,1	201,9	210,7	220,4	195,9	241,0
Muu peltoala	25,3	24,8	25,7	25,3	26,7	27,6	28,4	31,8
Maatalousmaa yht.	2 191,6	2 201,4	2 217,8	2 222,4	2 236,0	2 245,6	2 253,3	2 266,2

Käytössä oleva maatalousmaata oli vuonna 2005 yhteensä 2,27 miljoonaa hehtaaria eli 13 000 hehtaaria enemmän kuin vuonna 2004. Viljakasvien viljelyala kesällä 2005 oli 1,19 miljoonaa hehtaaria. Vilja-alasta puolet eli 595 000 hehtaaria oli ohraa. Toiseksi eniten keväällä kylvettiin kauraa eli 346 000 hehtaaria. Vehnäala pieneni 215 000 hehtaariin. Ruusala pieneni yli puolella ja oli 14 300 hehtaaria.

Vehnän kokonaisala pieneni vuodesta 2004 noin 20 000 hehtaaria. Syysvehnän viljelyala pieneni dramaattisesti edellisvuodesta. Syksyn 2004 sateisista oloista johtuen kylvöala jäi alle 12 000 hehtaaria. Rukiin viljelyala puolittui edellisvuoden ja oli vain noin 14 000 hehtaaria. Kauran kylvöala pieneni vastaavasti 26 000 hehtaaria vuodesta 2004. Ohra-ala

kasvoi edellisvuodesta 30 000 hehtaaria.

Rypsin ja rapsin yhteenlaskettu pinta-ala pieneni viime vuodesta 6 000 hehtaaria ja oli kesällä 2005 noin 77 000 hehtaaria. Rypsi- ja rapsialan tilastointi on aloitettu vuonna 1955, ja tämän vuoden viljelyala on tällä aikajaksolla neljänneksi suurin.

Perunan ja sokerijuurikkaan viljelyaloissa ei ole vuosittain suuria heilahteluja. Niiden viljelyala on noin 30 000 hehtaaria. Kuminan viljelyala oli yli 13 000 hehtaaria. Kasvua viime vuodesta on noin 3 000 hehtaaria.

Nurmikasvien ala oli yli 620 000 hehtaaria. Nurmialan viime vuosien pieneneminen pysähtyi ja viljelyalassa nähtiin vuonna 2005 jopa hienoinen kasvu. Alle 5-vuotisten nurmi-

en osuus käytössä olevasta maatalousmaasta oli noin 27 %.

Kesantoala kasvoi viime vuodesta reippaasti ja se oli nyt 241 000 hehtaaria. Sen osuus käytössä olevasta maatalousmaasta oli 10,6 %.

Sadot

Tiken lopullisen satolaskelman mukaan viljan kokonaissato ylitti neljä miljardia kiloa. Vuodesta 2004 kokonaissato nousi 12 prosentilla. Ruista korjattiin vuonna 2005 vain 32 miljoonaa kiloa. Se on historiamme viidenneksi pienin ruissato. Sen sijaan ohrasta ja vehnästä korjattiin 1920-luvulta alkaneen tilastointikauden suurimmat sadot. Ohraa puitiin 2,1 miljardia kiloa ja vehnää 801 miljoonaa kiloa.

Ruis on ainoa viljamme, joka määrällisesti ei kata keskimääräistä kotimaista vuosikulutusta. Nyt korjattu 32 miljoonan kilon ruissato kattaa alle kolmanneksen noin 100 miljoonan ruiskilon vuosikulutuksesta. Arvioiden mukaan vain kolmannes rukiista soveltui leipäviljaksi Syksyn 2004 sateet syysviljojen kylvöaikaan heijastuvat siten kotimaisen rukiin vähäisyytenä.

Vehnästä korjattiin historiallisen suuri sato eli 801 miljoonaa kiloa. Eniten leipäviljakel-

poista kevätvehnää tuotettiin Varsinais-Suomessa, 110 miljoonaa kiloa, eli yli 40 prosenttia kaikesta leipäviljakelpoisesta vehnästä. Uudellamaalla tuotetusta 206 miljoonasta kevätvehnäkilosta vain noin 12 miljoonaa kiloa kelpaa leipäviljaksi

Ohran kokonaissato oli 2,1 miljardia kiloa, josta mallasohran osuus oli 607 miljoonaa kiloa. Vain kerran aiemmin, vuonna 1997, ohrasato on ylittänyt 2 miljardia kiloa. Maltaaksi soveltuvaa mallasohraa puitiin hieman yli 354 miljoonaa kiloa. Varsinais-Suomessa tuotetusta mallasohrasta vain 47 prosenttia täyttää laatuvaatimukset, kun osuudet Hämeessä ja Uudellamaalla ovat vastaavasti 79 ja 97 prosenttia. Kaurasato oli vuonna 2005 noin 1,1 miljardia kiloa.

Perunasato oli vuonna 2005 hyvä, yhteensä noin 740 miljoonaa kiloa. Perunaa istutettiin keväällä hieman viime vuotta pienemmälle alalle, mutta suotuisamman kasvukauden ansiosta sato oli 20 % suurempi. Sokerijuurikas hyötyi pitkästä kasvukaudesta, joten hehtaarisato oli keskimääräistä korkeampi. Sokerijuurikkaan kokonaissato oli 1,2 miljardia kiloa eli 11 %, suurempi kuin vuonna 2004. Myös rypsiä saatiin selvästi suurempi sato kuin viime vuonna. Rypsiä korjattiin noin 100 miljoonaa kiloa eli 40 % enemmän kuin 2004.

HEHTAARISADOT, kg

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Syysvehnä	3 270	2 580	3 700	3 320	3 760	3 420	3530	3850
Kevätvehnä	2 850	2 110	3 570	3 450	3 190	3 580	3460	3720
Ruis	1 570	1 920	2 430	2 210	2 400	2 390	2320	2290
Ohra	2 390	2 700	3 550	3 290	3 330	3 210	3240	3540
Kaura	2 590	2 450	3 540	3 090	3 350	3 050	3080	3110
Peruna	18 630	23 510	24 460	24 400	26 210	21 540	22700	25700
Sokerijuurikas	27 350	33 670	32 550	34 370	36 070	30 950	35090	37870
Kuivaheinä	3 400	3 380	3 720	3 630	3 700	3 410	3730	3530

KOKONAISSADOT, milj. kg

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Syysvehnä	95,9	30,9	147,7	97,1	84,7	117,7	165,0	44,8
Kevätvehnä	301,0	223,2	390,8	391,8	483,9	561,3	617,3	756,4
Ruis	49,3	23,6	108,2	64,1	73,1	72,8	62,4	32,4
Ohra	1 316	1 568	1 985	1 786	1 739	1 697	1724,7	2102,9
Kaura	975	990	1 413	1 287	1 508	1 205	1002,4	1073,3
Peruna	590,7	760,4	785,2	732,8	780,1	617,4	619,4	742,7
Sokerijuurikas	892	1 172	1 046	1 070	1 100	892	1063,5	1181,3
Kuivaheinä	612,4	592,7	586,0	565,5	435,9	344,6	339,4	377,9
Säilörehu	6 438	6 934	7 129	6 620	6 843	6 670	7610,6	6915,1

Kotieläintuotanto**Tuotanto**

Kalenterivuoden 2005 maitomäärä oli 2 293,0 milj. litraa, missä oli vähennystä 0,5 % ja 10,5 milj. litraa vuodesta 2004. Maitomäärä lisääntyi viime vuonna Pohjois-Pohjanmaalla, Pohjois-Savossa, Pohjanmaalla ja Kainuussa. Suurinta vähennys oli Varsinais-Suomessa, Uudella-maalla ja Hämeessä. Lypsylehmien määrä pieneni 2 % ja 6 100 lehmällä. Vähennys oli pienempi kuin vuonna 2004, jolloin laskua oli 3 %. Lehmien keskituotos kohosi vajaat 2 % ja nousu ajoittui hyvän rehusadon myötä loppuvuoteen.

Huhtikuussa päättyvän kiintiövuoden 2005/2006 meijerimaidon määrä asettuneeseen edellisen vuoden tapaan selvästi alle maakiintiön. Maakiintiö näyttäisi alittuvan noin 35 miljoonalla litralla eli 1,5 prosentilla. Kiintiövuoden maitomääräksi ennakoitaan 2 295 miljoonaa litraa, kun meijerimaidon maakiintiö on 2 330 miljoonaa litraa.

Maidontuottajien määrä väheni viime vuonna hieman hitaammin (-6,4 %) kuin vuonna

2004. Keskimäärin maidonlähettäjiä oli viime vuonna 15 840 kpl. Tämän vuoden alussa määrä on painunut jo alle 15 300 tilan. Keskilohdalmäluku kohosi 20,0 kpl:een tilaa kohden.

Lihaa tuotettiin vuonna 2005 likimain saman verran kuin vuonna 2004. Koko vuoden tuotanto päättyi 375,5 miljoonaan kiloon. Naudanlihan ja kalkkunan tuotanto väheni, sianlihan ja broilerintuotanto kasvoivat.

Sianlihan tuotanto kasvoi 2,5 % vuonna 2005. Koko vuoden tuotanto on runsaat 203 miljoonaa kiloa ja ensi vuodelle ennustetaan 205 miljoonan kilon tuotantoa. Naudanlihan tuotanto väheni koko vuonna 7,5 %, lähes 85 miljoonaan kiloon. Siipikarjanlihan kokonaistuotanto oli ennallaan ja koko vuonna tuotannoksi arvioidaan 87 miljoonaa kiloa. Kalkkunan tuotanto kasvoi vain tammi-helmikuussa. Kalkkunan tuotanto väheni vuonna 2005 ennakkotietojen mukaan 5 %. Kotimaista lamasta tuotettiin enää 0,55 milj. kg, eli vähennystä verrattuna vuoteen 2004 oli n. 8 %. Kanamunia tuotettiin yhteensä 58,2 milj. kg, mikä on 1 % enemmän kuin vuotta aiemmin.

KESKIMÄÄRÄISET KOTIELÄINMÄÄRÄT, 1000 kpl

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Hevoset	56,1	56,2	57,6	58,6	59,1	60,2	61,05	63,8
Nautakarja	1 117	1 088	1 057	1018	1019	989	960,5	952,0
- siitä lehmiä	383	372	366	356	345	329,8	321,1	315,9
Siat	1 401	1 351	1296	1335	1384	1384,5	1440,7	1440,0
Kanat (yli 5kk)	3 686	3 376	3 329	3290	3248	3150	3210,3	3179,6
Lampaat	128	107	98	89	82	82,9	90,4	89,7

TUOTOSMÄÄRÄT, milj.kg

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Naudanliha 1)	93,8	90,5	91,4	89,77	90,73	95,83	93,29	86,70
Sianliha 1)	184,5	181,9	172,8	173,7	184,2	193,1	198,5	203,60
Siipikarjanliha	61,1	66,1	64,4	75,7	82,6	83,7	86,97	86,99
Muu liha 1,2)	1,7	1,3	1,1	1,0	1,0	0,8	0,74	0,68
Kananmunat	63,9	58,9	59,0	65,5	54,7	56,2	58,0	58,23

1) lihan tuotantoluvuissa mukana kotiteurastukset

2) lammas, hevonen

MEIJEREISSÄ VALMISTETTU, milj.kg

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Voita	50,0	51,9	55,2	53,8	53,5	51,1	51,1	50,0
Juustoa *	92,9	92,4	97,9	102,8	103,6	102,7	97,8	96,7
Maitojauhetta, rasvainen	4,1	3,1	2,0	1,97	1,68	1,99	1,94	2,4
Maitojauhetta, rasvaton	20,7	25,9	23,8	19,7	20,15	18,1	20,83	21,0
Jäätelöä, milj. l **	68,0	71,9	69,5	69,0	70,3	71,6	69,1	73,5

* sis. rahkan ja raejuuston

** jäätelön myyntimäärä

MAIDON TUOTANTO JA KÄYTTÖ, milj. l

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Maidon kokonaistuotanto	2403	2450	2463	2458	2402	2378	2367
- meijeriin	2325	2371	2378	2376	2323	2304	2293
- käytetty tiloilla	77,2	79,1	84,8	82,1	78,5	74,2	73,8
Meijerimaitoa/lähetettä	95 503	110263	114708	122383	128077	136078	149381
Maitotuotos/lehmä, l	6 443	6 786	6932	7117	7233	7404	7490
Meijerien vast.ottaman							
maidon - rasva-%	4,24	4,23	4,23	4,22	4,34	4,23	4,16
- valk.-%	3,31	3,38	3,35	3,39	3,47	3,41	3,39

Ulkomaankauppa

Lihaa vietiin vuonna 2005 lähes sama määrä kuin vuonna 2004. Naudanlihaa vietiin aiempaa vähemmän. Sianlihan vienti käynnistyi hitaasti ja kasvoi vuoden loppua kohti. Broilerin vienti kasvoi ja kalkkunan väheni.

Lihan tuonti kasvoi vuonna 2005 n. 13 prosentilla. Naudanlihan tuonti kasvoi 37 %. Sianlihaa tuotiin lähelle sama määrä kuin vuonna 2004. Broilerin tuonti kasvoi 25 %, mutta kalkkunan väheni runsaat 10 %. Tuonnin osuus lihan kulutuksesta kasvoi melkein 11 prosenttiin.

Voin kotimaan myynti aleni yli 10 % ja valmistetusta voista meni edellisvuotta suurempi osa vientiin. Vienti kasvoi vain vähän ja oli 37,1 miljoonaa kiloa verrattuna 36,9 kiloon 2004. EU-maihin vienti kasvoi 2 %, kun taas EU:n ulkopuolelle vienti väheni 1 %.

Juustojen tuonti lisääntyi noin 14 % ja 3,7 miljoonalla kilolla edellisvuodesta. Suurin tuonnin kasvu ajoittui alkuvuoteen. Tuonnin kasvu oli vähäisempää kuin vuonna 2004, jolloin tuonti lisääntyi yli viidenneksellä. Tuontijuustojen osuus kulutuksesta kohosi yli 30 prosenttiin, lähes 3 %-yksiköllä vuodesta 2004. Juustoja vietiin Tiken tilastojen mukaan vuonna 2005 yhteensä 37,6 miljoonaa kiloa, mikä

oli 6,2 prosenttia enemmän kuin vuonna 2004. Vienti EU-maihin lisääntyi 4 % ja muihin maihin lähes 8 %.

Viljan vienti kokonaisuudessaan markkinointikaudella 04/05 oli huomattavasti edelliskautta vähäisempää. Kesäkuun lopussa päättyneenä markkinointivuonna viljaa vietiin yhteensä 299,7 milj. kg. Kauran osuus tästä oli 288,2 milj. kg. Kauraa vietiin 87 milj. kg vähemmän kuin edellisenä markkinointivuonna. Ohran vientimäärä romahti edellisen vuoden tasolta jääden 211 000 kg. Viljan viennistä yli puolet suuntautui EU:n alueelle. Vuoden

2005 loppupuolella viljojen vientimäärät olivat selvästi edellisvuotta korkeammalla tasolla. Edelliseen vuoteen verrattuna erityisesti kauran vientimäärät olivat huomattavasti suurempia. Viljaa tuotiin markkinointivuonna 2004/05 Suomeen yhteensä 172,9 milj. kg, josta suurin osa oli muista EU -maista tapahtuvaa tuontia. Tuonti oli selvästi edellistä markkinointikautta suurempaa. Viljan tuonti painottuu leipäviljoihin. Vehnää tuotiin 78 milj. kg ja ruista 66 milj. kg. Ohraa tuotiin 28,7 milj. kg. Ohraa tuotiin edelliskautta vähemmän ja vehnää selvästi enemmän.

TUONTIMÄÄRÄT, milj. kg

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Naudanliha *	8,2	9,3	7,6	5,5	5,5	5,2	6,7	9,4
Sianliha *	12,0	12,6	13,0	9,1	9,2	7,9	10,1	9,8
Lihavalmisteet	3,0	1,0	3,3	3,9	4,8	7,4	9,1	10,2
Juusto	18,0	18,1	19,6	19,4	19,4	21,9	26,9	30,6
Vilja	333,1	378,1	326,5	197,5	333,3	166,7	224,2	137,0
Raakasokeri	66,1	71,7	53,0	83,2	63,5	105,2	67,5	69,9
Peruna	1,9	22,7	8,6	11,4	6,7	10,3	21,8	19,3

* Ruhoina tai ruhon osina, ei sisällä jalosteissa olevaa osuutta

VIENTIMÄÄRÄT, milj. kg

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Voi	26,3	30,2	35,5	35,7	36,9	37,3	36,9	37,1
Juusto	28,5	23,6	34,6	36,1	37,1	36,5	35,4	37,6
Kananmunat *	10,6	6,9	7,4	6,7	4,5	8,8	10,3	10,4
Naudanliha **	3,6	3,6	4,4	2,3	3,5	7,0	3,8	0,9
Sianliha **	17,0	19,8	16,1	16,3	23,8	32,5	35,1	36,9
Lihajalosteet	4,5	3,2	3,1	2,8	2,8	2,4	2,8	2,6

* Sisältää munamassan

** Ruhoina tai ruhon osina, ei sisällä jalosteissa olevaa osuutta

Kulutus

Lihan kokonaiskulutus väheni vuonna 2004. Kotimainen lihan kulutus oli yhteensä lähes 360,7 milj. kg, joka on noin 0,5 % edellisvuotta vähemmän. Kulutuksen väheneminen jakaantui jokseenkin tasaisesti sianlihan, naudanlihan ja siipikarjanlihan välillä. Sianlihaa kulutettiin 175,7 milj. kg, naudanlihaa 97,5 milj. kg ja siipikarjanlihaa 84 milj. kg. Kananmunien kulutus nousi hienoisesti vuoden ai-

kana. Kananmunien kotimainen kulutus oli 49,1 milj. kg vuonna 2005.

Meijerituotteista voion kotimainen kulutus laski. Meijerivoion kotimainen myynti oli yhteensä 13,9 milj. kg, joka on 0,5 milj. kg edellisvuotta vähemmän. Myös rasvaseosten kulutus laski vajaa 2 % edellisvuodesta. Kaikkien ravintorasvojen kulus väheni yhteensä noin 1,1 %. Juustojen kulutus kasvoi edelleen. Juustoja kulutettiin yhteensä 98,5 milj. kg.

Tuontijuustojen osuus kulutuksesta kohosi yli 31 prosenttiin. Maitojen kulutus kääntyi laskuun edellisvuoden hienoisesta noususta jälkeen. Kulutus väheni yli prosentin. Piimän käyttö aleni myös prosentilla. Meijerien valmistamisen kermojen kulutus aleni lievästi. Viilien käyttö kasvoi hieman. Jogurttien kulutuksen

kasvu jatkui lähes 5 %:n suuruisena kuten edellisvuodenäkin vuonna. Muiden maitopohjaisten tuoretuotteiden käyttö kasvoi lähes kolmanneksella. Nestemäisten maitovalmisteiden kulutus laski kaiken kaikkiaan vuonna 2005 vajaalla puolella prosentilla 965,9 milj. kiloon.

MAATALOUSTUOTTEIDEN KULUTUS

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
KULUTUS, milj.kg							
Nestem. maitovalmisteet *	984,1	977,3	969,7	962,7	960,5	969,3	965,9
Voi	19,9	19,5	18,0	16,0	15,0	14,4	13,9
Voi-kasvisöljyseokset	14,4	15,2	14,8	14,9	15,5	16,1	15,8
Margariini **	41,8	39,8	40,7	39,3	38,2	39,1	39,1e
Juusto ***	88,8	91,6	92,2	91,8	94,0	96,2	98,5
Kananmunat****	51,9	51,9	50,5	50,2	48,7	48,9	49,1
Liha	340,3	339,7	336,1	340,8	352,9	362,2	360,7
KULUTUS, kg/henk.							
Nestem. maitovalmisteet *	190,5	188,8	186,9	185,1	184,3	185,4	184,1
Voi	3,9	3,7	3,5	3,1	2,9	2,8	2,6
Rasvaseokset	2,8	2,9	2,9	2,9	3,0	3,1	3,0
Margariini **	8,1	7,7	7,9	7,6	7,3	7,5	7,5e
Juusto ***	17,2	17,7	17,8	17,6	18,0	18,4	18,8
Kananmunat****	10,0	10,0	9,7	9,7	9,3	9,4	9,4
Liha	65,9	65,6	64,8	65,5	67,7	69,3	68,8

* luvut milj. l ja l/henk., sisältävät laktoosittoman maitojuoman

** mukana tuonti

*** sis. rahkan ja raejuuston

**** tilastointi muuttunut vuodesta 2001 lähtien

Tuottajahintojen kehitys

Meijerimaidon tuottajahinta nousi vuoden 2005 aikana tammikuun 31,06 c/l:stä joulukuun 33,06 c/l. Alimmillaan hinta kävi 28,00 c/l toukokuussa. Vuoden 2004 lopun tasoon verrattuna hinnat hieman laskivat. Naudanlihan hinta oli ensimmäisen puolivuotiskauden aikana 0,15 €/kg korkeampi kuin vastaavana ajanjaksona vuonna 2004. Tuottajahinta kehittyi tammikuun 1,97 €/kg joulukuun 2,05 €/kg. Korkeimmillaan hinta oli loppukesällä 2,12 €/kg. Siipikarjanlihan hinta pysyi suhteellisen tasaisena koko vuoden. Keskimääräinen hinta laski vuoden 2004 tasoon verrat-

tuna 0,01 €/kg ollen 1,22 €/kg. Sekä broilerin että kalkkunan hinnat laskivat. Lampaanlihan hinta nousi vuoteen 2004 verrattuna ensimmäisen puolen vuoden aikana 1,77 €/kg 1,84 €/kg. Leipäviljan hinta aleni reippaasti verrattuna vuoden 2004 tasoon. Vuoden keskimääräinen hinta tippui 119,8 €/t:sta 106,21 €/t vehnän osalta ja 120,9 €/t:sta 118,41 rukiin osalta. Kauran osalta hinta pysyi vuoden 2004 tasolla, mutta rehuohran hinnan pudotus oli 7 euroa tonnilta. Mallasohran hinta tipahti vastaavana ajanjaksona 12,04 €/tonnilta. Viljan hinnat vuonna 2005 olivat alimmat ajanjaksonalla 1995-2005.

TUOTTAJAHINNAT

		1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Ruis, mylly	euro / t	142,12	131,19	131,19	126,57	124,88	120,90	118,41
Vehnä, mylly	euro / t	138,42	134,55	132,87	131,79	125,66	119,80	106,21
Rehuohra	euro / t	122,10	119,41	109,32	106,00	105,57	106,51	99,51
Rehukaura	euro / t	113,53	117,73	111,00	104,38	92,21	87,32	87,13
Maito 1)*	snt / l	31,28	31,62	32,63	33,36	33,48	33	31,82
Kananmunat	€/ kg	0,74	0,82	0,69	0,79	0,84	0,74	0,60
Naudanliha	€/ kg	2,16	2,06	2,08	1,90	1,86	1,9	2,05
Sianliha	€/ kg	1,13	1,29	1,50	1,41	1,15	1,2	1,30
Siipikarjanliha	€/ kg	1,11	1,15	1,21	1,26	1,24	1,23	1,22
Lampaanliha	€/ kg	1,53	1,63	1,72	1,89	1,85	1,99	1,84

1) snt/l, ilman tuotantotukea

*) ilman jälkitiliä

Markkamääräiset arvot ajalta ennen 1.1.1999 on muutettu euroiksi kiinteällä kurssilla,
1 euro=5,94573 markkaa

KULUTTAJAHINTAINDEKSI (2000 = 100)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Muutos- %
Elintarvikkeet ja alkoholitt. juomat	100	104	107	108	108,9	109,1	0,2
Alkoholi ja tupakka	100	102	104	105	93,5	92,2	-1,4
Vaatetus ja jalkineet	100	101	100	100	100,0	101,4	1,4
Asuminen, lämpö ja valo	100	103	103	105	106,2	110,1	3,7
Kotital.kalusto ym.	100	102	104	104	105,0	106,3	1,2
Terv. ja sair.hoito	100	102	107	111	113,0	116,1	2,7
Liikenne	100	101	102	102	103,0	105,8	2,7
Viestintä	100	100	100	97	88,9	74,7	-16,0
Kultt. ja vapaa-aika	100	103	105	107	108,3	108,9	0,6
Koulutus	100	103	107	113	119,2	126,0	5,7
Hotellit, kahvilat ja ravintolat	100	102	105	108	108,8	111,5	2,5
Muut tavarat ja palvelut	100	104	106	106	108,1	109,4	1,2
KOKONAINDEKSI	100	103	104	105	105,3	106,6	1,2

MAATALOUDEN TUOTANTOPANOSTEN HINTAINDEKSIT (2000 = 100)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Kokonaisindeksi	100	102	103	104	107	111
Investoinnit	100	103	106	117	115	117
- koneet ja kalusto	100	104	107	108	114	123
- rakennukset	100	102	105	106	110	114
Tarvikkeet ja palvelut	100	102	102	103	105	108
- lannoitteet	100	108	106	105	108	113
- rehut	100	103	104	103	105	100

TUOTTAJAHINTAINDEKSIT

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Muutos-%
Teollisuuden tuottajahintaindeksi	100	98	95	93	93	96	3,2
Vientihintaindeksi	100	96	90	87	87	90	2,9
Tuontihintaindeksi	100	97	94	94	97	107	9,7
Kotimarkkin. perushintaindeksi	100	100	99	98	100	106	5,6
Tukkuhintaindeksi	100	99	98	97	98	103	5,2

Maatalouden tulokehitys

MTT Taloustutkimuksen maa- ja puutarhatalouden kokonaislaskelman mukaan maataloustulo vuonna 2005 oli yhteensä 918 miljoonaa euroa. Tämä on 14 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2004. Syynä tähän ovat mm. maa- ja puutarhatalouden kustannusten neljän prosentin kasvu ja kokonaistuoton aleneminen. Maataloustulo pieneni jo kolmatta vuotta peräkkäin.

Maa- ja puutarhatalouden kokonaiskustannuksia nosti erityisesti öljyn hinnan nousu, joka vaikuttaa paitsi suoraan energiakustannuksiin myös välillisesti moniin muihin tuotantopanoksiin kuten lannoitteisiin. Koneiden ja rakentamisen hinnat nousivat viime vuonna selvästi yleistä inflaatiiovauhtia nopeammin. Maa- ja puutarhatalouden kustannukset vuonna 2005 olivat 3 009 miljoonaa euroa.

Tutkimuslaitoksen laskelman mukaan maa- ja puutarhataloustuotteiden myyntituloista kertyi vuonna 2005 yhteensä kaksi miljardia euroa, mikä on yli kolme prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna. Suurin osa maa- ja puutarhatalouden myyntituloista eli 1,4 miljardia euroa on peräisin kotieläintuotannosta. Kokonaistuotto tuet mukaan lukien oli viime vuonna 3 927 miljoonaa euroa. Tukien osuus kokonaistuotoista oli 1 798 miljoonaa euroa eli noin 46 %.

Maidontuotannosta saatavat tulot pienenevät lähes viisi prosenttia edellisvuodesta tuottajahinnan laskun myötä. Kokonaistuottoa veti alaspäin myös naudanlihantuotannon lähes kahdeksan prosentin lasku. Siipikarjanlihasta ja kananmunista saatavat tulot aleniva kun sianlihasta saatavat myyntitulot sitä vastoin

nousivat yli 18 prosenttia edellisvuodesta. Kasvinviljelyn myyntitulot pienenevät 15 prosenttia ja puutarhatalouden tuotannon arvo laski noin kolme prosenttia edellisvuoteen verrattuna.

Maa- ja puutarhatalouden kokonaislaskelma tarkastellaan elinkeinoa yhtenä kokonaisuutena. Tilasto antaa hyvän kuvan elinkeinon tulokehityksestä koko sektorin tasolla. Kokonaislaskelmasta ei kuitenkaan ilmene, kuinka tuotot ja kustannukset jakautuvat elinkeinon sisällä, esimerkiksi eri tuotantosuunnissa tai maan eri alueilla.

Maatalouden tulo- ja tukipolitiikka**Maatalouden tukipoliittinen valmistelu ja päätöksenteko**

Vuotta 2005 leimasi erityisesti EU:n suorita tukia koskevan muutoksen toimeenpanon valmistelu, vuoden 2005 kansallisten tukien lopullisten tukitasojen määrääminen sekä vuoden 2006 tukiratkaisun valmistelu. Näiden lisäksi MTK:n talouspoliittisen ryhmän toimihenkilöt osallistuivat EU:n maaseutuasetusten mukaisten tukijärjestelmien valmisteluun maa- ja metsätalousministeriön asettamissa työryhmissä. Myös maatalouden rahoitusryhmä kokoontui säännöllisesti valmistelemaan investointitukien yksityiskohtia sekä vuoden 2006 lainsäädäntöä.

EU:n maatalousuudistuksen kansallisen mallin toimeenpanon valmistelu

Tuottajajärjestöjen ja valtion tukineuvottelijat saavuttivat 26.5.2004 neuvottelutuloksen Suomen tukimallista. Ehtona tuottajien puolelta oli, että EU:n komissio hyväksyy LFA:n kansallisen lisäosan Suomen komissiolle esittämässä muodossa. Mikäli näin ei käy, niin

osapuolilla on mahdollisuus tarkastella uudelleen tilatukimallia koskevia linjauksia.

Tammikuussa 2005 valtion ja MTK:n edustajat selvittivät karkean aikataulun ja asiat, joista on sovittava maatalousuudistuksen toimeenpanon toteuttamiseksi vuoden 2006 alusta. Näitä olivat mm. seuraavat kysymykset:

- peltolohkojen 10 kuukauden hallintavaatimuksen ajankohta
- tilatuen maksatus
- tilaneuvontajärjestelmän käyttöönoton ajankohta
- tukioikeuskaupan aluejako
- tukioikeuksien myöntäminen kansallisesta varannosta
- tarralappuoikeuksien jakoperusteet
- niin sanotun 10 %:n järjestelyvaran käyttö
- tilakohtaisten lisäosien kesto ja alenema
- tuotantoon sidotut tuet
- pysyvät laitumet
- pellon vuokraukseen liittyvät kysymykset

Valmistelutyö on tehty ensi sijassa maa- ja metsätalousministeriön tilatukea käsittelevässä valmisteluryhmässä sekä täydentävien ehtojen työryhmässä. Suuri osa edellä mainituista kohdista käsiteltiin tuottajajärjestöjen ja valtion välisissä neuvotteluissa. MTK:n johtokunta käsittelee kertomusvuoden aikana toistuvasti esille tulleita kysymyksiä ohjaten näin järjestön valmistelutyötä. Johtokunnan ohella myös MTK:n valiokunnat ja jaostot esittivät lukuisia kantoja uudistuksen toimeenpanon sisältöön.

Kertomusvuoden aikana tilatuen toimeenpanoon liittyviä kysymyksiä on käsitelty lähes kaikissa valtion ja tuottajajärjestöjen välisissä tukineuvotteluissa. Täysin ilman ratkaisua jäi kuitenkin tilatuen maksatusajankohta. MTK:n ehdottomana vaatimuksena oli, että tilatuki on heti vuodesta 2006 alkaen maksettava viljelijöille joulukuussa. Valtion edustajat eivät tätä vaatimusta hyväksyneet, vaan totesivat maksatuksen olevan mahdollista vasta seuraavan vuoden puolella.

Tuottajajärjestöt pääsivät yhteisymmärryksen valtion kanssa kansallisesta tuesta vuo-

delle 2005 vasta 5.1.2005. MTK joutui kuitenkin toteamaan, että ratkaisu ja siihen oleellisesti vaikuttava Suomen yksipuolinen esitys LFA-korvauksen kansallisesta lisäosasta muuttavat oleellisesti tukien kohdentumista siitä, mitä se oli tilatukimallia vuonna 2004 hyväksyttäessä. Tämän vuoksi MTK:n tukineuvottelijat esittivät usean kohdan vaatimustilan valtion edustajille. Tilatukimallia on muutettava siten, että kotieläintilojen asemaa korjataan, vuohi- ja lammastalouden yksikkötukien leikkausta on pienennettävä, ympäristötuen kansallisen lisäosan soveltaminen on varmistettava erityisesti erikoiskasvien osalta ja lisäksi niin sanottujen hieholehmien tuen aloittamisen mahdollisuudet on selvitettävä.

Tilatukijärjestelmää koskevissa valtion ja tuottajajärjestöjen välisissä neuvotteluissa helmikuun lopulla sovittiin useista tarkennuksista vuonna 2004 hyväksytyyn peruslinjaukseen. Tilakohtaisina lisäosina otetaan käyttöön 100 % maitopalkkiosta eli 69 % maidon EU-tuen kokonaismäärästä sekä 30 % sonnipalkkiosta. Päätös tästä tehtiin useiden eri vertailulaskelmien perusteella. Tämä lopputulos oli MTK:n ajama huomattava parannus maito- ja nautatiloille.

Lisäosat siirretään tasatukeen siirtymäkauden jälkeen. Eri vaihtoehtojen jälkeen päädyttiin kompromissivaihtoehtoon, jossa lisäosat maksetaan täysimääräisinä vuosina 2006-2010, 70 %:n suuruisina vuosina 2011-2013 ja 35 %:n suuruisina vuosina 2014-2015. Sen jälkeen lisäosat siirretään kokonaan tasatukeen. MTK:n neuvottelijoiden tavoitteena oli pidempi ajanjakso kuin valtion alkuperäinen, jo vuonna 2014 täysin tasatukeen päättyvä esitys.

Lisäksi sovittiin, että tuotantosidonnaisena tukena maksetaan enintään 75 % sonnipalkkiosta (laskennallisesti noin 66 %). Myös niin sanottu 10 %:n järjestelyvara päätettiin ottaa käyttöön nautatuissa siten, että yhteensä 10,14 milj. eurosta kohdennetaan emolehmille noin 8 milj. euroa (89 % emolehmäpalkkiosta) ja raskaille sonneille noin 2,14 milj. euroa.

MTK:n neuvottelijat edellyttivät, että 10 % järjestelyvaran käytön mahdollisuudet selvitetään myös rukiille, tärkkelysperunalle, öljykasveille ja siementuotannolle.

MTK:n johtokunta käsitteli kokouksessaan 23.2.2005 tukineuvottelijoiden esitykset. Muutokset korottivat maidon tilakohtaista lisäosaa 70 %:sta 100 %:iin ja sonnipalkkioista kohdennettiin lisäosana 30 % aiemman 25 %:n asemesta. Nämä MTK:n vaatimat muutokset tasapainottivat merkittävästi maito- ja nauatilojen tilannetta.

Johtokunta kantoi huolta myös sika- ja siipi-karjatiloihin tapahtuvista muutoksista. Tukimuutosten todettiin pääosin aiheutuvan CAP-tukien muutosten sijasta LFA:n kansallisen lisäosan käyttöönnotosta.

Tilatukeen liittyvä 10 %:n järjestelyvaran käyttö vaati EU:n komission hyväksymisen. Se saatiin vuoden lopulla. Valtioneuvosto hyväksyi joulukuussa 2005 eräille peltokasveille ja naudoille maksettavat tuotantopalkkiot tilatukijärjestelmän järjestelyvaraansa perustuen.

Tilatukijärjestelmään liittyvä säädösvalmistelu oli niin maataloushallinnolle kuin MTK:llekin mittava tehtävä kertomusvuoden aikana. Heinäkuun lopulla eduskunta hyväksyi lain tilatukijärjestelmän täytäntöönpanosta. Tämä laki on eräänlainen puitelaki ja tarkempia määräyksiä annetaan lukuisilla valtioneuvoston sekä maa- ja metsätalousministeriön asetuksilla.

Eduskunnan hyväksymän lain 20 § määrittelee ennen 1.8.2005 tehtyjen vuokrasopimusten osalta sen, että tilatuen tukioikeus siirtyy vuokralaiselta vuokranantajalle, jos vuokranantaja ei saa itsestään riippumattomista syistä tukioikeutta kansallisesta varannosta tai jos vuokralaisen ja vuokranantajan välillä ei ole muuta sovittu.

MTK:n talouspoliittisessa ryhmässä on laadittu viljelijöiden, niin vuokralaisten kuin vuokranantajienkin, käyttöön maanvuokraso-

pimusmalleja tilatukijärjestelmään liittyen. Viljelijät ovat käyttäneet näitä niin sanottuja vuokrasopimuslausekkeita paljon hyödykseen. Tilatukijärjestelmä ja erityisesti siihen liittyvät vuokrasopimukset työllistivät toimihenkilöitä poikkeuksellisen paljon MTK:n jäsenten suorien puhelintiedustelujen vuoksi. Lisäksi toimihenkilöt osallistuivat lukuisiin tuottajaliittojen järjestämiin neuvontatilaisuuksiin.

MTK osallistui aktiivisesti myös tilatukijärjestelmään liittyvien niin sanottujen täydentävien ehtojen valmisteluun. Täydentävät ehdot astuvat asteittain voimaan vuosina 2005-2007. Vuonna 2005 voimaan tulivat hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimukset sekä eläinten merkintä ja rekisteröinti. Koska täydentävät ehdot perustuvat pääasiassa jo voimassa olevaan lainsäädäntöön, MTK:n lähtökohtana on ollut, että ne eivät saa kiristää lainsäädännön toimeenpanoa eivätkä saa lisätä viljelijöiden työtaakkaa.

MTK on osallistunut myös tilatuen neuvontajärjestelmän valmisteluun, maaseutuasetuksen toimeenpanon valmisteluun, luonnonhaittakorvausta valmistelevalle ja ympäristötukea valmistelevalle työryhmän työskentelyyn sekä maatalouden rakennetukijärjestelmän valmisteluryhmän työskentelyyn.

Kansallisen tuen ratkaisu

MTK:n ja valtion tukineuvottelijat pääsivät sopuun kertomusvuoden 2005 kansallisen tuen ratkaisusta poikkeuksellisesti vasta 5.1.2006. Ongelmakohtina olivat erityisesti maidon ja sikojen tukiin liittyvät erimielisyydet. Tukiratkaisulle oli asetettu tiukat ehdot käytettävissä olevan tuen kokonaismäärän ja yksikkötukien enimmäismäärien osalta. Ratkaisua valmisteltaessa MTK:n edustajat totesivat, että EU:n komission päätökset Etelä-Suomen kansallisesta tuesta ja LFA-korvauksen kansallisesta lisäosasta alentavat kotieläintalouden tukea ja aiheuttavat suuria tukien siirtymiä tilojen välillä.

MTK:n neuvottelijat edellyttivät tukiratkaisun ehtona, että valtio sitoutuu lievittämään

vuoden 2005 aiheuttamia epäkohtia mm. seuraavilla keinoilla:

- vuonna 2006 käyttöön otettavassa tilatukimallissa helpotetaan maito- ja muiden kotieläintilojen sekä erikoiskasvitilojen asemaa esimerkiksi hienosäätämällä valittua yhdistelmämallia ja tilojen kustannuksia alentamalla
- tehdään korjausesitys EU:n komission artikla 141 -päätökseen vuohi- ja lammastilojen tukimenetysten pienentämiseksi
- yksimahaisten eläinten tuen osalta pidetään kiinni yhden tukitason periaatteesta
- selvitettävä hieholehmille suunnatun erillisen tuen käyttömahdollisuus ja tuen vaikutus naudanlihantuotannossa
- selvitetään ympäristötuen kansallisen lisäosan käytön joustomahdollisuudet kasvintuotannossa.

Syksyn 2005 aikana tuottajajärjestöjen ja valtion valmistelijoiden yhteistyönä selvitettiin vuoden 2005 lopullinen tukimenekki ja arvioitiin yksittäisten tuotteiden ja alueiden mahdolliset enimmäisrajojen ylitykset. Näiden tietojen pohjalta tehtiin marraskuun alussa päätökset eri tuotteiden yksikkötukien lopullisista tasoista vuonna 2005.

Uuhien ja kuttujen yksikkötukia voitiin MTK:n esityksen ja EU:n komission hyväksynnän mukaisesti korottaa AB-alueella 137 €/ny ja C-alueella 61 €/ny.

Hevosten eläinyksikkömäärä ylitti C2p-alueella pohjoisen tuen tukialuekohtaisen enimmäismäärän. Tämän vuoksi tukea jouduttiin alentamaan ennakoidusta 13 €/ny.

Myös sikojen, kanojen ja lihasiipikarjan pohjoisen tuen alueella asetetut määrärajoitteet ylittyivät. Yksikkötukia jouduttiin alentamaan sioilla 5-6 €/ny, kanoilla 4-5 €/ny ja lihasiipikarjalla 6-7 €/ny.

Maidontuotannon aleneminen AB-alueella antoi mahdollisuuden tuen korotukseen 0,1 snt/litra.

Vehnän tukea jouduttiin alentamaan ennakoidusta 13 €/ha pohjoisen tuen rajoitteen ylittyessä.

Tukikelpoisen perunan viljelyalalle tukea maksetaan vuoden 2005 sadosta enintään 481 €/ha (korkealaatuisen perunan tuotantoalue) ja alhaisimmillaan 277 €/ha (muu alue, ilman sopimusta). Nämä tukitasot vahvistettiin vasta helmikuussa 2006.

METSÄTALOUS

Puun tarjonta ja hakkuut

Vuoden 2005 puukauppaan vaikutti hyvin paljon massa- ja paperiteollisuuden työtaistelu. Yksityismetsien puukauppamäärä vuonna 2005 oli kaikkiaan 29,2 miljoonaa kuutiometriä, mikä on 17 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2004. Puukauppamäärä vastaa noin 37 miljoonan kuutiometrin hakkuumäärää yksityismetsistä. Pystykauppojen osuus tehtyjen kauppojen puumääristä oli 80 prosenttia, hankintakauppojen osuus nousi näin edellisvuodesta neljällä prosentilla. Metsäteollisuus osti mäntytukkia 28 prosenttia ja kuusitukkia 21 prosenttia vähemmän kuin vuotta aiemmin. Havukuitupuutavara-ajien ostomäärät laskivat vastaavasti 12 ja 16 prosenttia. Koivutukin ostomäärä laski kolme ja koivukuidun kuusi prosenttia.

Vuoden 2005 markkinahakkuut ylsivät ennakoarvion mukaan 53 miljoonaa kuutiometriin, mikä on pari prosenttia verran vä-

hemmän kuin vuonna 2004, vaikka metsäteollisuuden puuntarve olikin työtaistelun vuoksi edellisvuotta huomattavasti pienempi. Tukkipuun hakkuut pienenevät viidellä prosentilla, mutta kuitupuun hakkuut kasvoivat kahdella prosentilla. Merkittävin muutos puutavara-ajien kohdalla oli kuusitukin hakkuiden vähentyminen kahdeksalla prosentilla. Yksityismetsien markkinahakkuut olivat 44,8 miljoonaa kuutiometriä. Hankintakauppojen määrä kasvoi ja niiden osuus yksityismetsien hakkuista oli liki 20 prosenttia eli 8,8 miljoonaa kuutiometriä. Yhtiöiden metsien hakkuut pysyivät ennallaan, 3,8 miljoonassa kuutiometrissä. Metsähallituksen metsistä hakattiin puuta 4,4 miljoonaa kuutiometriä. Vuoden 2005 markkinahakkuista oli tukkipuuta ennakoarvion mukaan 24,6 ja kuitupuuta 28,4 miljoonaa kuutiometriä.

Viiden viimeksi kuluneen vuoden markkinahakkuut omistajaryhmittäin ilmenevät alla olevasta taulukosta (Lähde: Metsäntutkimuslaitos).

MARKKINAPUUN HAKKUUT ERI OMISTAJARYHMIEN METSISSÄ VUOSINA 2001 - 2005 (milj. m³)

	2001	2002	2003	2004	2005
Hakkuut yhteensä, josta	53,1	54,4	54,7	54,0	53,1
- Metsähallitus	4,6	4,7	4,8	4,6	4,4
- Yhtiöt	3,5	3,1	3,5	3,8	3,8
- Yksityiset yhteensä	45,0	46,6	46,4	45,6	44,8
- pystykaupat	36,7	37,2	38,7	38,1	36,1
- hankintakaupat	8,3	9,4	7,8	7,5	8,8
Hankintakauppojen osuus yksityismetsien hakkuista, %	18,0	20,2	16,7	16,4	19,6

Puun hinnat

Vuonna 2005 koko maan keskimääräiset kantohinnat olivat seuraavat: mäntytukki 44,3 €/m³, kuusitukki 46,5 €/m³, koivutukki 41,8 €/m³, mäntykuitu 12,6 €/m³, kuusikuitu 20,8 €/m³ ja koivukuitu 12,1 €/m³. Vuonna 2005 keskimääräinen nimellinen kantohintataso oli

0,7 prosenttia korkeampi kuin vuotta aiemmin. Mäntytukin keskimääräiset kantohinnat laskivat edellisvuodesta kolme prosenttia. Kuusitukin ja koivutukin hinnat puolestaan nousivat vuositasolla noin kolme prosenttia. Mänty- ja koivukuitupuun kantohinnat nousivat noin prosentin ja kuusikuitupuun hinta kaksi prosenttia.

Viime vuosien puun hintojen kehitys ilmenee alla olevasta taulukosta, joka sisältää koko maan keskimääräiset puutavaralajeittaiset kanto- ja hankintahinnat (Lähde Metsäntutkimuslaitos).

PUUTAVARALAJEITTAISET KANTO- JA HANKINTAHINNAT VUOSINA 2001 - 2005
KOKO MAASSA KESKIMÄÄRIN

Puutavaralaji	2001	2002	2003	2004	2005
	€/m ³ keskimäärin				
MÄNTYTUKKI					
- kantohinta	46,2	47,0	46,7	45,9	44,3
- hankintahinta	48,3	47,7	47,8	47,2	46,7
KUUSITUKKI					
- kantohinta	43,1	44,2	44,5	45,1	46,5
- hankintahinta	46,0	45,3	45,9	45,9	47,7
KOIVUTUKKI					
- kantohinta	45,9	46,0	44,2	40,5	41,8
- hankintahinta	47,1	46,9	45,7	41,9	43,8
MÄNTYKUITUPUU					
- kantohinta	14,0	14,3	13,7	12,5	12,6
- hankintahinta	24,6	24,6	24,7	23,6	24,5
KUUSIKUITUPUU					
- kantohinta	22,0	22,5	21,4	20,5	20,8
- hankintahinta	31,1	31,2	30,3	29,1	30,1
LEHTIKUITUPUU					
- kantohinta	13,9	13,9	13,1	12,0	12,1
- hankintahinta	25,3	24,7	24,3	23,3	23,8

Alla olevasta taulukosta ilmenevät vuoden 2005 puutavaralajeittaiset kantohinnat metsälautakunnittain ja suuralueittain. Taulukossa on käytetty vanhaa aluejakoa, jolla metsänomistajien liittojen viikoittainen hintainformaatio toimitetaan.

PUUTAVARALAJITTAISET KANTOHINNAT VUONNA 2005 METSÄLAUTAKUNTA- JA SUURALUEITTAIN

Metsälautakunta	Mänty- tukit	Kuusi- tukit	Koivu- tukit	Mänty- kuitupuu	Kuusi- kuitupuu	Koivu- kuitupuu
	€/m ³ kuorineen					
Helsinki	43,95	46,23	38,73	11,93	21,06	10,56
Lounais-Suomi	44,3	47,38	36,29	12,3	22,35	10,94
Satakunta	44,88	47,28	34,61	12,98	22,01	11,71
Uusimaa-Häme	44,75	47,88	39,51	11,2	22,2	10,89
Pirkka-Häme	45,13	47,11	39,95	12,1	22,01	11,32
Itä-Häme	45,91	47,52	42,69	11,58	21,49	11,31
Etelä-Savo	46,15	47,24	44,15	12,81	20,77	12,53
Etelä-Karjala	46,43	47,39	43,34	12,56	21,45	12,12
Itä-Savo	46,46	47,41	44,62	13,31	20,96	12,59
Pohjois-Karjala	44,88	46,43	42,54	12,61	20,16	12,23
Pohjois-Savo	44,15	47,36	41,05	11,72	20,6	11,79
Keski-Suomi	45,16	47,4	41,36	12,07	21,39	11,97

Etelä-Pohjanmaa	43,6	44,19	36,14	13,04	20,38	12,38
Pohjanmaa (ruots.)	42,19	42,56	31,68	12,72	19,97	12,06
Keski-Pohjanmaa	42,32	42,09	36,63	13,17	18,86	12,5
Kainuu	41,69	41,49	40,08	12,53	20,9	12,02
Pohjois-Pohjanmaa	41,15	39,13	32,54	13,12	17,73	12,68
Koillis-Suomi	39,77	32,69	-	12,67	15,6	11,49
Lappi	39,07	32,78	..	13,13	16,45	12,03
Etelä-Suomi (1-6)	44,93	47,41	39,79	12,03	21,92	11,24
Järvi-Suomi (7-12)	45,61	47,21	42,91	12,47	20,82	12,17
Länsi-Suomi (13-15)	43,05	43,35	35,49	13,01	20,01	12,34
Pohjois-Suomi (16-19)	40,66	38,66	35,94	12,94	18,7	12,33
Koko maa	44,34	46,51	41,77	12,56	20,83	12,06

Metsätalouden kannattavuus

Vuonna 2005 yksityismetsien bruttokantorahatulojen arvioidaan laskeneen hieman, noin 1,45 miljardiin euroon. Yksityismetsien bruttokantorahatulot jäivät edelleen selkeästi pienemmiksi kuin vuosituhannen vaihteen huippuvuosina, esimerkiksi vuonna 2000 yllettiin liki 1,9 miljardin euron nimellisiin bruttokantorahatuloihin.

Metla arvioi yksityismetsien puuntuotannon kokonaisinvestointien jääneen hieman alle 175 miljoonaan euroon vuonna 2005. Metsänomistajien omarahoitusosuus oli vajaat 110 miljoonaa euroa. Yksityismetsätalouden kokonaiskustannusten osuus bruttokantorahatuloista oli noin 21 prosenttia. Etelä-Suomessa kustannusten osuus oli vajaat 20 prosenttia bruttotuloista, mutta Pohjois-Suomessa yksityismetsien puuntuotannon ja hallinnon kokonaiskustannukset olivat 33 prosenttia bruttokantorahatuloista. Julkisen tuen osuus yksityismetsätalouden bruttokustannuksista laski hieman edellisvuodesta ja oli Metlan arvion mukaan 20 prosenttia.

Yksityismetsätalouden arvioitu nettotulos ennen veroja ja vieraan pääoman kuluja oli vuonna 2005 keskimäärin 87,6 euroa metsämaahehtaaria kohti. Yksityismetsätalouden nettotulos vaihtelee suuresti alueittain. Vaihteluväli suuralueittain vuonna 2004 oli Etelä-Suomen 113 eurosta Pohjois-Suomen 34 euroon metsähehtaarialta.

Pinta-alaperusteisen puhtaan tuoton kehitys

Metsätulojen pinta-alaperusteisessa verotuksessa käytetty verokuutiometrin raha-arvo oli vuonna 2005 keskimäärin 19,25 euroa. Raha-arvo on laskenut neljänä edellisenä vuotena ja laski myös nyt 4,6 prosenttia.

Raha-arvo lasketaan kahden edellisen hakkuuvuoden puun hintojen ja hakkuumäärien perusteella. Hakkuuvuonna 2004/2005 kuusitukin ja -kuitupuun hinnat laskivat, muiden puutavaralajien hinnat laskivat tai pysyivät ennallaan. Päätyneen hakkuuvuoden markkinahakkuut (51,8 milj. m³) ylittivät veronalaisen kasvun puutavaramäärän (47,9 milj. m³). Hakkuusäästön aiheuttamaa arvonalennusta puukuutiometrin raha-arvoon tuli 156 kunnassa.

Verokuutiometrin raha-arvon laskentaa varten määritetty puun kasvatuksen kulujen osuus metsätalouden bruttoarvonlisäyksestä oli vuosina 2000 - 2004 keskimäärin 7 prosenttia. Pinta-alaverotuksessa huomioon otettavat uudistamis- ja taimikkovähennykset muuttuivat tarkistuslaskennassa ja ne ovat: uudistamisvähennys luontainen uudistaminen 160 €/ha, uudistamisvähennys kylvä 360 €/ha, uudistamisvähennys istutus 690 €/ha ja taimikkovähennys 180 €/ha.

PUUKUUTIOMETRIN BRUTTORAHA-ARVO HAKKUUVUOSINA 2003/2004 JA 2004/2005
SEKÄ VEROKUUTIOMETRIN KESKIMÄÄRÄINEN RAHA-ARVO VUOSINA 2004 JA 2005

Metsäkeskus	Puukuutiometrin brutto- raha-arvo, €/m ³		Verokuutiometrin keski- määräinen raha-arvo €/m ³		Muutos %
	2003/2004	2004/2005	2004	2005	
Ahvenanmaa	9,56	9,92	8,99	8,48	-5,6
Rannikko	18,93	19,24	17,76	16,79	-5,4
Lounais-Suomi	21,56	22,20	20,73	19,79	-4,5
Häme-Uusimaa	25,72	26,97	25,58	24,72	-3,3
Kaakkois-Suomi	24,18	24,53	23,58	22,82	-3,2
Pirkanmaa	24,18	25,11	23,22	22,31	-3,9
Etelä-Savo	25,83	26,25	25,40	24,55	-3,4
Etelä-Pohjanmaa	18,99	19,34	18,53	17,17	-7,3
Keski-Suomi	24,85	25,28	24,11	23,22	-3,7
Pohjois-Savo	24,14	24,55	23,63	22,41	-5,1
Pohjois-Karjala	22,87	22,93	21,59	20,81	-3,6
Kainuu	17,84	17,88	17,13	16,39	-4,4
Pohjois-Pohjanmaa	15,01	15,10	14,12	13,51	-4,3
Lappi	13,20	13,03	11,80	11,48	-2,8
KOKO MAA	20,93	21,36	20,17	19,25	-4,6

Puuraaka-aineen tuonti ja vienti

Kuukausittaisten ennakkotietojen mukaan raakapuun tuonti nousi vuonna 2005 uuteen ennätykseen, 21,2 miljoonaan kuutiometriin. Havupuun osuus tuonnista oli 9,4 miljoonaa

m³ ja lehtipuun 8,8 miljoonaa m³. Haketta tuotiin 2,6 miljoonaa kuutiometriä. Vuoden 2005 aikana tukkipuuta tuotiin noin 5,2 miljoonaa kuutiometriä, josta kuusitukin osuus oli puolet.

PUUTAVARALAJEITTAISET TUONTIMÄÄRÄT JA -HINNAT VUONNA 2005

Puutavaralaji	Määrä 1000 m ³	Hinta €/m ³
Mäntytukki	1 641	44,0
Kuusitukki	2 780	46,6
Koivutukki	848	44,0
Mäntykuitu	1 846	30,1
Kuusikuitu	3 114	34,5
Koivukuitu	6 963	29,6

RAAKA- JA JÄTEPUUN TUONTI JA VIENTI VUOSINA 2003 - 2005

Puutavaralaji	Tuonti, 1000 m ³			Vienti, 1000 m ³		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005
Raakapuu						
Havupuu	6 817	6 946	9 427	488	573	818
Lehtipuu	7 906	7 487	8 752	12	10	25
Polttopuu	202	170	207	12	7	6
Hake	1 390	1 998	2 548	170	149	200
Jätepuu	222	270	313	113	237	337
Kaikkiaan	16 537	16 872	21 246	872	1 052	1 477

Metsäteollisuustuotanto

Vuonna 2005 metsäteollisuuden tuotanto Suomessa väheni huomattavasti edellisvuodesta. Massa- ja paperiteollisuustuotanto väheni yli 11 prosenttia ja puutuoteteollisuuden tuotanto vajaat 9 prosenttia.

Paperia ja kartonkia tuotettiin 12,4 miljoonaa tonnia, mikä on 17 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2004. Paperiteollisuudessa kapasiteetin käyttöasteita on vaikea verrata koska

tehtaat seisoivat työtaistelun vuoksi vuonna 2005. Käyttöasteet olivat vuonna 2005 80 % eli 13 alhaisemmat kuin vuonna 2004. Kirjoitus- ja painopapereiden tuotanto väheni 12 prosenttia. Suurinta supistuminen oli hienopapereissa, jossa tuotanto väheni vuoteen 2004 verrattuna yli 14 prosenttia. Kartongin tuotanto väheni noin 11 prosenttia.

Sahatavaran tuotanto supistui 10 prosenttia. Vanerin tuotanto väheni kolme prosenttia vuodesta 2004.

METSÄTEOLLISUUDEN TUOTANTO- JA VIENTIMÄÄRÄT VUOSINA 2002 - 2005

		Tuotanto				Vienti			
		2002	2003	2004	2005	2002	2003	2004	2005
		1000 yksikköä							
Havusahatavara	m ³	13 280	13 645	13 460	12 200	8 167	8 107	8 274	7 676
Vaneri	“	1 240	1 300	1 350	1 300	1 117	1 163	1 232	1 167
Mekaaniset massat	t	4 587	4 598	4 836	4 361	152	150	115	87
Sellu	“	7 143	7 350	7 783	6 773	1 954	2 137	2 226	1 938
Paperi, josta	“	10 038	10 353	11 178	9 842	9 116	9 438	10 290	8 967
Sanoma ja aikakauslehtipaperi	“	6 342	6 532	6 843	6 090	5 819	6 061	6 429	5 612
Hienopaperi	“	2 621	2 732	3 181	2 727	2 565	2 678	3 110	2 676
Kartonki	“	2 738	2 706	2 858	2 549	2 310	2 260	2 451	2 172
Massa- ja paperiteollisuus yhteensä		24 506	25 006	26 655	23 524	14 089	14 486	15 606	13 164

ERI TUOTTEIDEN KESKIMÄÄRÄISET VIENTIHINNAT VUOSINA 2001 - 2005

Lähde: metla

		2001	2002	2003	2004	2005	Muutos 2004/2005, %
Mäntysahatavara	€/m ³	170,7	171	177	167	163	-2,4
Kuusisahatavara	“	163,6	166	170	165	162	-1,8
Havusellu	€/t	526,4	437	406	434	421	-3,0
Lehtisellu	”	470,4	417	388	357	387	8,4
Sanomalehtipaperi	“	573,4	492	419	407	433	6,4
SC-paperi	“	664,7	607	542	502	494	-1,6
LWC-paperi	“	786,8	703	628	601	600	-0,2
Hienopaperi	“	812,0	749	684	641	632	-1,4
Kraftliner	“	591,0	581	557	533	503	-5,6

Yksityismetsien metsänhoito- ja perusparannustyöt

Ennakoarvion mukaan taimikon- ja nuorten metsien hoidon kokonaismäärä laski vuonna 2005 edellisvuodesta hieman, 165 000 hehtaariin. Metsänviljelyala oli ennakkotietojen mukaan noin 96 000 hehtaaria, eli saman verran kuin edellisvuonna. Kasvatus- ja terveyslannoitusten kokonaismäärän arvioidaan laskeneen kolmantena vuonna peräkkäin, kokonaissuoritteiden ollessa 15 000 hehtaaria. Uu-

disojitusta ei tehty vuonna 2005. Kunnostusojitukset laskivat 65 000 hehtaariin. Uusien metsäautoteiden rakentamisen laskeva trendi jatkui edelleen vuonna 2005 ja kokonaissuorite oli ainoastaan 440 kilometriä. Metsäauto- teiden perusparannuksen arvioidaan sen sijaan edelleen lisääntyneen ja perusparannusta tehtiin 1 780 kilometrillä.

Seuraavasta taulukosta käyvät ilmi yksityismetsien metsänhoito- ja perusparannustöiden kokonaismäärät työlajeittain.

YKSITYISMETSIIEN METSÄNHOITO- JA PERUSPARANNUSTYÖT VUOSINA 2001 - 2005

Työlaji		2001	2002	2003	2004	2005*
Metsänviljely,	1 000 ha	102,0	95,4	93,7	95,5	96
Taimikonhoito,	“	183	173	176	174,8	165
Lannoitus,	“	11,9	20,1	16,3	15,4	15
Uudisojitus,	“	-	-	-	0	0
Kunnostusojitus,	“	69,4	70,4	57,3	67	65
Uudet metsäautotiet	km	1 045	838	503	459	440
Perusparannetut tiet	km	579	729	1 193	1 421	1 780
* arvio (Metsätalouden kehittämiskeskus Tapio)						

Metsätalouden ympäristötuki

Vuoden 1997 alusta voimaan tulleen kestävän metsätalouden rahoituslain mukaan metsänomistajalle voidaan myöntää tukea metsien biologisen monimuotoisuuden ylläpitämiseen. Mikäli metsänomistaja huomioi metsiensä hoidossa ja käytössä metsien monimuotoisuuden laajemmin kuin metsälaki velvoittaa, voidaan metsänomistajalle korvata tästä aiheutuvat, vähäistä suuremmat lisäkustannukset ja taloudelliset menetykset. Ympäristötukea käytetään ensisijaisesti metsälaissa määriteltyjen erityisen tärkeiden elinympäris-

töjen ominaispiirteiden säilyttämiseen. Nämä kohteet ovat usein pienialaisia ja niitä arvioidaan yksityismetsissä olevan noin 100 000 kpl yhteispinta-alaltaan 50 000 - 60 000 hehtaaria.

Ympäristötuesta laaditaan maanomistajan ja metsäkeskuksen välinen sopimus. Vuoden 2004 alusta alkaen ympäristötukisopimusten kestoksi säädettiin kymmenen vuotta. Lisäksi yksityismetsänomistajat panostavat itse metsäluonnon monimuotoisuuden turvaamiseen noin 50 - 67 miljoonaa euroa vuodessa.

KESTÄVÄN METSÄTALOUDEN RAHOITUSLAIN 19§:N MUKAINEN YMPÄRISTÖTUKI

		2001	2002	2003	2004	2005
Tuen määrä,	1000 €	1 546	1 475	1 375	2 588	3 113
Pinta-ala,	Ha	1 299	1 971	2 574	3 414	3 094

POHJOIS-SAVON MAATILATALOUS

MAATALOUS

Kasvukauden 2005 sääolot ja satotulokset

Lauha, vähäroutainen ja vähäsateinen talvi nopeutti huhtikuussa kevään tuloa ja lumien sulamista. Maaliskuun lopulla oli Maaningan Halolassa kynöksillä routaa vain 24 cm ja nurmilla runsas 10 cm. Lumet sulivat huhtikuun puoliväliin mennessä ja routa 22.4.2005 mennessä. Kuun loppupuoli, samoin toukokuun alkupäivät olivat lämpimiä ja kuivia. Huhtikuun sademäärä 11,4 mm oli toisena peräkkäisenä vuonna noin kolmannes normaalista. Terminen kasvukausi alkoi jo 3.5. mutta toukokuun toinen ja kolmas viikko oli sateinen ja viileä. Toukokuussa satoi lähes puolta enemmän kuin normaalisti.

Pohjois-Savossa parhailta paikoilla aloitettiin kylvötyöt jo huhti- toukokuun vaihteessa mutta varsinaisesti kylvöille päästiin vasta toukokuun viimeisellä viikolla, jolloin säät lämpenivät. Varsinkin maakunnan itä- ja eteläosissa sateet häiritsivät pahasti lietteen levitystä ja kylvöjä. Viljojen orastumiselle kevät oli kuitenkin suotuisa.

Kesäkuun alkupuolella oli sateisia ja kylmiä sääjaksoja ja sää lämpeni kesäiseksi vasta juhannusviikolla. Ensimmäisen säilörehusadon korjuu ajoittui kesäkuun puolivälin ja juhanuksen välille, samoin kasvinsuojeluruiskutukset pääosin.

Heinäkuun ensimmäinen puolisko oli kuiva, helteinen ja lähes sateeton. Kuun jälkipuoliskolla tuli kuurosateita. Heinäkuun sademäärä

jäi viidesosan normaalia pienemmäksi. Hellepäiviä heinäkuussa oli yhteensä 11. Kuivaheinin korjuu ajoittui kesä-heinäkuun vaihteen ja heinäkuun alkupuoliskon erinomaisiin sääolosuhteisiin ja sadon laatu oli hyvä.

Elokuussa jatkui lämmin sää ja sadepäiviä oli 18 mikä vastaa pitkän aikavälin keskiarvoa. Toinen säilörehusato saatiin korjattua ennen elokuun puoliväliä ja viljojen puinti alkoi kuun puolivälin jälkeen. Hyvät puintisäät jatkuivat syyskuussa, sadetta kertyi vain puolet normaalista ja keskilämpötila oli yli 2 astetta normaalin yläpuolella. Terminen kasvukausi päättyi 15.10. Kasvukauden lämpötilasumma oli 1419 astetta ja normaalin yläpuolella. Pohjois-Savoon tuli ensilumi lokakuussa, marraskuun alkupuoli oli lämmin ja syysateetkin paransivat pohjavesitilanteen normaaliksi. Pysyvä lumipeite saatiin marraskuun lopulla.

Pohjois-Savon peltoala kasvoi edellisestä vuodesta noin 1300 ha. Rehuviljan ala aleni hiukan edellisestä vuodesta mutta kokonaissato kasvoi 25 % ja 28,4 milj. kg ja oli yhteensä 140,7 milj. kg. Kevätvehnän ja kauran viljelyala kasvoi edellisestä vuodesta yhteensä noin 800 ha, laidunala noin 2300 ha, kuivaheinäala noin 600 ha ja kesantoala noin 1700 ha. Ohran viljelyala aleni noin 900 ha edellisestä vuodesta, säilörehuala 3400 ha ja nurmiala yhteensä noin 600 ha.

Säilörehusato oli v. 2005 yhteensä 886 milj. kg. Hehtaarisadot nousivat edellisestä vuodesta rehuviljoilla, öljykasveilla, perunalla ja säilörehulla. Pohjois-Savossa säilörehun keskisato/ha oli valtakunnan keskisadon yläpuolella, muilla kasveilla sen alapuolella. Sadon laatu kokonaisuudessaan oli kohtuullinen.

Pohjois-Savon tutkimusaseman mittaamat lämpötila- ja sademäärät v. 2005 olivat seuraavat:

	Toukokuu	Kesäkuu	Heinäkuu	Elokuu	Syyskuu	Lokakuu
Keskilämpö	8,7	14,7	18,4	15,9	11,1	5,6
2004	8,6	12,9	16,6	15,1	11,2	3,6
1971-2000	8,5	14,3	16,5	14,0	8,8	3,4
Sademäärä	74,0	78,8	60,8	91,0	30,8	20,6
2004	68,7	56,2	149,9	63,1	83,7	36,0
1971-2000	41,8	65,6	73,8	83,8	56,4	53
Teh.lämpösumma	123,4	290,2	416,6	338,2	182,7	67,8
2004	123,4	237,3	360,3	314,3	185,4	16,5

**Viljelyalat ja satotulokset Pohjois-Savossa v. 2005 olivat seuraavat
(Lähde: Tike, maatilatilastollinen vuosikirja 2005):**

	Viljelyala 1000 ha	Ha-sato kg/ha	Kok.sato milj.kg	Ha-sato koko maa
Kevätvehnä	2,1	2450	7,3	3720
Syysvehnä	0,1	1250	0,1	3850
Ruis	0,4	1060	0,4	2290
Ohra	28,6	2980	85,0	3540
Kaura	15,9	2660	42,2	3110
Seosvilja	2,0	2780	5,5	2980
Palkokasvi+korsivilja	0,1	2420	0,2	2690
Viljat yht.	49,2	-	140,7	-
Rypsi	0,5	1270	0,7	1380
Peruna	0,4	15760	6,5	25700
Kuivaheinä	9,6	3370	32,4	3530
Säilörehu	48,5	18290	886,0	17400
Laidunala	14,7			
Tuorerehu	1,1			
Siemenh.yht.	1,1			
Nurmikasvit yht.	75,0			
Kesanto	12,8			
Muut	2,2			
Viljelty ala ja kes. yht.	141,7			

Kotieläintalous

Pohjois-Savon tuotantoprofiili 2005

	Tuotanto	Osuus valtak. tuotan.
Maidon tuotanto	302 milj.l	13,2 %
Naudanlihan tuotanto	11 milj.kg	12,2 %
Sianlihan tuotanto	6,5 ”	3,4 %
Kananmunan tuotanto	0,6 ”	1,1 %
Marjat	4,6 ”	31,0 %

Kotieläinten lukumäärien % muutokset Pohjois-Savossa ja koko maassa edelliseen vuoteen verrattuna olivat seuraavat:

	Pohjois-Savo	Koko maa
Lypsylehmät	- 0,2	- 1,5
Sonnit	2,7	1,8
Siat yht.	1,6	0,3
Lampaat	19,4	12,1
Hevoset	5,3	4,3

Kotieläinten lukumäärä Pohjois-Savossa 1.12.2005 (MMM:n tietopalvelukeskus, nau-dat (nautarekisteri, lammas- ja vuohirekisteri, muut otantatutkimus)

	1.12.2005 Kpl	Muutos edel.v. %	Osuus koko maan määr.%
Lypsylehmät	39 867	-0,2	12,7
Emolehmät	2 635	17,9	7,4
Hiehot:			
Lypsylehmiksi	18503	-0,9	13,0
Emolehmiksi	1236	25,6	8,4
Teuraaksi	1335	3,4	13,2
Sonnit	12 859	2,7	12,0
Vasikat:			
6-12 kk	19528	-2,5	11,8
Alle 6 kk	19454	-6,0	12,4
Nautael. Yht.	115 417	-0,6	12,2
Karjut	300	33,3	6,1
Emakot	7 100	-2,8	3,8
Lihasiat	17 600	0,6	3,3
Muut siat	26 500	-3,0	3,7
Siat yht.	51 500	1,6	3,6
Kanat yht.	24 900	-21,9	0,6
Lampaat	3 100	19,4	3,7
Vuohet	200	0,0	3,2
Hevoset	1900	5,3	6,5

Maitokiintiöiden haltijoiden lukumäärä Pohjois-Savossa ja maidontuotanto kiintiö-kaudella 1.4.2005 - 31.3.2006, (P-S:n TE-keskuksen alue, Tike)

	Kiintiöiden haltijoiden lukumäärä, kpl	Tuotanto, litraa
Iisalmi	153	19 239 733
Juankoski	107	17 962 162
Kaavi	58	5 100 774
Karttula	31	3 849 374
Keitele	48	6 464 855
Kiuruvesi	260	44 493 690
Kuopio	118	14 532 547
Lapinlahti	98	14 836 729
Leppävirta	89	11 724 842
Maaninka	91	13 846 551
Nilsjä	159	24 259 456
Pielavesi	120	17 278 647

Rautalampi	48	4 925 988
Rautavaara	39	5 170 129
Siilinjärvi	87	15 078 007
Sonkajärvi	126	17 576 461
Suonenjoki	32	5 298 465
Tervo	29	3 054 689
Tuusniemi	52	5 483 145
Varkaus	20	2 006 548
Varpaisjärvi	84	12 755 517
Vesanto	51	6 407 313
Vieremä	188	31 865 487
Yhteensä	2088	303 211 109

Investoinnit

Vuonna 2004 parantuneiden investointi ja rahoitusehtojen toimeenpanosäännökset saatiin valmiiksi v. 2004 lopulla ja vuodesta 2005 muodostui Pohjois-Savossa ennätysellisen vilkas investointivuosi. Perusmaatalouden investointiavustuspäätösten yhteismäärä oli 14,6 milj. euroa ja lainapäätösten yhteismäärä 22,41 milj. euroa. Nämä yhteensä olivat 37,1 milj. euroa. Viljelijöiden opintorahaa myönnettiin lisäksi 58.000 euroa.

Näiden lisäksi oli hyväksyttyjä tuotantorakennussuunnitelmia vuoden 2005 lopussa viireillä 56 kpl, rehu- ja lantavarastoja 50 kpl ja muita rakennuksia 86 kpl, eli yhteensä 196 kpl.

Vuonna 2005 MMM:N tilastojen mukaan tehtiin Pohjois-Savon TE-Keskuksessa perusmaatalouden investointien rahoittamisessa rahoituspäätöksiä eri kohteisiin seuraavasti:

- Lisämaanostot: lainapäätöksiä 153 kpl, yht. 4,02 milj. euroa.

- Tilanpidon aloittaminen: avustuspäätöksiä 66 kpl, lisätukiavustuspäätöksiä 46 kpl, nämä yhteensä 3,03 milj. euroa lisäksi tilanpidon aloittamisen lainapäätöksiä 61 kpl, yhteensä 4,42 milj. euroa. Tilanpidon aloittamisen avustukset ja lainapäätökset olivat yhteensä 7,45 milj. euroa.

- Lypsykarjanavetoiden rakentaminen: avustus ja lisätukipäätöksiä 52 kpl, yhteensä 6,58 milj. euroa ja lainapäätöksiä 48 kpl, yhteensä 8,15 milj. euroa. Lypsykarjanavetoiden investointiavustus- ja lainapäätökset olivat yhteen-

sä 14,73 milj. euroa.

- Lihakarjanavetoiden rakentaminen: avustus ja lisätukipäätöksiä 26 kpl, yhteensä 1,62 milj. euroa ja lainapäätöksiä 20 kpl, yhteensä 1,76 milj. euroa. Lihakarjanavetoiden investointiavustukset ja lainapäätökset olivat yhteensä 3,38 milj. euroa.

- Muiden tuotantorakennusten investointiavustuspäätöksiä tehtiin 86 kpl, yhteensä 0,73 milj. euroa ja lisätukipäätöksiä 41 kpl, yhteensä 0,155 milj. euroa.

- Jalostusautojen hankinta: avustuspäätöksiä 103 kpl, yhteensä 0,34 milj. euroa.

- Irtaimiston hankinta: avustuspäätöksiä 221 kpl ja lainapäätöksiä 12 kpl, yhteensä 0,66 milj. euroa.

- Puutarhatalous: investointiavustuspäätöksiä 14 kpl ja lainapäätöksiä 9 kpl, yhteensä 0,81 milj. euroa.

- Salaojitus: investointiavustuspäätöksiä 142 kpl ja lainapäätöksiä 76 kpl, yhteensä 1,72 milj. euroa.

- Muita perusmaatalouden investointiavustuspäätöksiä tehtiin 260 kpl ja lainapäätöksiä 50 kpl, yhteensä 1,50 milj. euroa.

Kehittämishankkeita rahoitettiin tavoite 1-ohjelman toimintalinjassa 3 (maaseudun kehittäminen), toimenpidekokonaisuuksissa 3.1 (maaseudun sopeuttaminen ja kehittäminen), 3.2 (metsätaloustoimenpiteet) ja 3.3 (koulutus). Vireille tuli 25 hankehakemusta, joista tehtiin 20 myönteistä päätöstä. Päätöksiin sidottiin EU- rahoitusta 2,538 milj. euroa ja kansallista rahoitusta 1,968 milj. euroa.

Myönteisiä toimintaryhmärahoituspäätöksiä tehtiin yhteensä 64 kpl, joista toimintaryhmä Koillis-Savon Kalakukon osuus oli 32 kpl, Ylä-Savon seutukunnan Veturin osuus 14 kpl ja Sisä-Savon ja Varkauden seudun Mansikan osuus 18 kpl. Näihin rahoituspäätöksiin sidottiin tukivaroja yhteensä 1,04 milj. euroa.

Vuodelta 2004 siirtyi yhteensä 68 yritystukihakemusta vuodelle 2005. Maaseudun elinkeinojen monipuolistamiseen tähtääviin toimenpiteisiin tehtiin vuoden aikana yhteensä 89 tukipäätöstä, joihin sitoutui tukivaroja yhteensä 2,535 milj. euroa.

Maatalouden tulot

Elintarviketiedon rahavirtaselvityksen mukaan Pohjois-Savon maatalojen bruttotulot v. 2004 jakautuivat seuraavasti:

	Pohjois-Savo		Koko maa
	Milj. €	%	%
Maito	106,81	31	20
Naudanliha	21,43	6	4
Sianliha	7,93	2	6
Muu liha	0,54	0	3
Kananmunat	0,393	0	1
Vilja	5,70	2	4
Muut kasvit	15,29	5	7
Tulotuki*	129,29	38	42
Maatilametsä	55,01	16	14
Yhteensä	342,39	100	100

*Sisältää EU:n, yhteisrahoitteiset ja kansalliset tuet ja tuotetilitysten yhteydessä maksetut tuet. Edellä esitetyn lisäksi maatalojen sivuansiot olivat 89,8 milj. euroa, eli kaikki em. yhteensä 432,21 milj. euroa.

Vuonna 2005 maataloustoimistojen kautta maksetut EU:n, yhteisrahoitteiset ja kansalliset tuet kasvoivat ja tukimuodoittain jakaantuivat Pohjois-Savossa seuraavasti:

Tukimuoto	Til. kpl	euroa
Peltokasvien tuki, CAP	4353	14 432 236,50
Energiakasvien tuki	6	2 345,40
Valkuaiskasvipalkkio	18	1 011,38
Tasaustuki	10	101,42
Sonnipalkkio	1005	4 259 459,47
Härkäpalkkio	5	2 833,76
Emolehmäpalkkio	153	762 304,16
Uuhipalkkio	49	49 084,98
Teurastuspalkkio	2689	3 679 394,88
Laajaperäistämispalkkio	1275	2 124 469,72
Maitopalkkio	2267	3 390 337,62
LFA	17	16,46
LFA	4700	28 532 203,86
Ympäristötuen perustuki	39	-137,15
Ymp,tuen per.tuki, al. 10%	8	0,08
Ympäristöt.kasvinvilj.	2154	5 095 574,62
Ympäristöt.kotieläintil.	2500	12 419 411,40
Pohj. kotieläintuki	2198	10 379 858,46
Yleinen hehtaarituki	3599	3 258 710,70
Pohjoinen hehtaarituki	1361	323 052,14

Nuorten viljelijöiden tuki	1521	1 583 028,27
Kasvinviljelyn kans.tuki	15	5 280,40
Ymptuen kansal. lisäosa	115	860,33
LFA:n kansallinen lisäosa	4655	10 364 047,55
Siirtymäkauden eläintuki	1	-0,01
Avomaan puutarhatal.tuki, teoll.tuot.	1	-81,57
Munivien kanojen ja broil.emojen kans.tuki	3	-35,32
Hirviveläinahinkokorvaus	6	37 439,99
Satovahinkokorvaus	202	463 354,72
Satovahinkokorv./talvituhot	2	2,80
Satovahinkojen yleiskorvaus	7	-23,67
Tulvavahinkokorvaus	29	5 624,38
Perunantuot.kans.tuki	44	86 898,90
Petoeläinvahinkokorvaus	4	5 715,54
Eu:n siementuotanto tuki sertif.siemenelle	66	186 337,02
Kans.tuot.tuki Suomessa vilj.viljan siemenelle	77	82 835,03
Kansall.nurmikasvien siementuki	77	192 289,24
Yhteensä (sis. Kangaslampi)	35231	101 725 843,46
(muutos v. 2004 +5,92 %, 6,0 milj. euroa)		

Kunnittain maataloustoimistojen maksamat EU:n, yhteisrahoitteiset ja kansalliset tuet v. 2005 olivat seuraavat:

	Euroa	Muutos % ed. v:sta
Iisalmi	8 144 880,60	4,5
Juankoski	5 143 823,61	5,3
Kaavi	1 379 328,83	8,8
Karttula	1 115 511,16	7,5
Keitele	1 878 535,22	5,2
Kiuruvesi	15 011 234,15	6,6
Kuopio	5 572 887,23	6,4
Lapinlahti	6 547 659,38	4,9
Leppävirta	3 291 071,98	6,5
Maaninka	5 809 120,97	6,2
Nilsinä	6 458 970,50	6,3
Pielavesi	5 391 189,00	6,7
Rautalampi	2 945 876,44	4,0
Rautavaara	1 182 293,04	6,1
Siilinjärvi	5 107 407,08	5,5
Sonkajärvi	5 749 401,99	5,7
Suonenjoki	2 443 476,35	4,8
Tervo	1 193 781,45	3,4
Tuusniemi	2 136 243,78	6,2
Varkaus (sis.Kangaslampi)	773 155,40	-0,6

Varpaisjärvi	4 127 162,42	6,0
Vesanto	2 611 781,50	8,3
Vieremä	7 711 051,38	6,9
Yhteensä (sis. Kangaslampi)	101 725 843,46	5,9

Maatalouden rakenne

Vuonna 2005 Pohjois-Savon TE-Keskuksen tilastojen (IACS-rekisteri) mukaan (sisältyy Kangaslampi) oli peltoviljelyä harjoittavia aktiivituloja 4 815 kpl. Tilojen käytössä oleva maatalousmaa oli yhteensä 144 800 ha, viljelyala 132 000 ha. Tilojen käytössä olevasta maatalousmaasta oli rehuntuotannossa 86 %. Ja viljelystä alasta 94 %. Tilojen käytössä oleva maatalousmaan jakautui seuraavasti: Nurmi 77 300 ha ja 54 %, rehuvilja 46 600 ha ja 32 %, leipävilja ja puutarhakasvit yht. 4 400 ha ja 3 %, muut kasvit 3 700 ha ja 2 %, kesanto 12 800 ha ja 9 %. Keskipeltoala oli 30,0 ha (28,7 ha v. 2004). Luomuvälvontajärjestelmään kuuluvia kasvinviljelytiloja v. 2005 oli yhteensä 368 kpl, peltoalaa yhteensä 13 775 ha (9,5 % peltoalasta) ja keskipeltoala oli 37,4 ha. Luomuvälvontajärjestelmään kuuluvia kotieläintiloja oli 40 kpl. Nämä tilat olivat pääasiassa nautakarjatiloina, joilla oli lypsylehmiä 501 kpl.

Aktiivitulojen metsämaan pinta-ala Pohjois-Savossa oli yhteensä 284 085 ha, keskimäärin 59,0 ha/tila.

Aktiivitulojen määrä tuotantosuunnittain v. 2005 tukihakemuksen jättäneistä, Tike

	2005	2004
Lypsykarjatilat	2 100	2 220
Muu nautakarja	450	480
Sikatilat	110	120
Siipikarjatilat	20	20
Muu kotieläintuotanto	170	180
Viljanviljely	880	860
Puutarhakasvien viljely	310	330
Erikoisviljely (peruna, sipuli ym.)	65	60
Muu kasvituotanto (heinä)	710	700
Yhteensä	4.815	4.970

Maatilataloutta harjoittavat tilat jakautuivat omistajaryhmiin v. 2004 seuraavasti (Tike):

- yksityishenkilö	4 628 kpl
- perikunta, perheyhtiö	433 kpl
- osakeyhtiö	23 kpl
- rek.avoin/kommand.yht.	10 kpl
- Valtio, kunta, säätiö, yhd.	8 kpl
Yht.	5 102 kpl

Jäsentilojen lukumäärä

MTK:n jäsenrekisterin mukaan jäsentilojen lukumäärä oli MTK-Pohjois-Savon toimialueella 31.12.2005 5 297 kpl, jossa on vähennystä edellisestä vuodesta 86 kpl. Kokonaisjäsenmäärä on 12 797 henkilöä ja vähennystä edellisestä vuodesta 38 henkilöä. Jäsentilojen peltoala on 122 905 ha, eli 23,20 ha/tila ja metsäala 306.205 ha, eli 57,81 ha/tila.

Koko maassa MTK:n jäsentilojen keskimääräinen peltoala on 25,22 ha/tila ja metsä-ala 47,57 ha/tila. Viljelijäjäsenten keski-ikä Pohjois-Savossa on 53 vuotta ja koko maassa 55 vuotta.

Viljelijäjäsenten ikäjakauma 31.12.2005

	Pohjois-Savo	Koko maa
Alle 35 v.	5,7 %	5,1 %
35-49 v.	35,0 %	30,5 %
50-65 v.	43,1 %	44,8 %
Yli 65 v.	16,2 %	19,6 %

Jäsentilojen jakaantuminen tilakokoluokkiin peltoalan mukaan 31.12.2005

	Pohjois-Savo	Koko maa
Alle 5 ha	29,2 %	25,9 %
5-10 ha	8,0 %	9,6 %
10-15 ha	8,5 %	10,5 %
15-25 ha	16,3 %	17,5 %
25-50 ha	25,7 %	23,2 %
Yli 50 ha	12,3 %	13,3 %

METSÄTALOUS

POHJOIS-SAVON PUUMARKKINAT

1. Myyntimäärät

Pohjois-Savon yksityismetsien myyntimäärä v. 2005 jäi metsänhoitoyhdistysten antamien tietojen perusteella 3,2 miljoonaan kuutiometriin. Vuoteen 2004 verrattuna määrä aleni miljoonalla kuutiolla eli liki 25 prosenttia. Vuosien 1994-2004 myyntimäärien keskiarvo on 4,4 miljoonaa kuutiometriä, joka johtaa n. 4,8 milj. m³:n hakkuukertymään.

Myynti painottui jälleen kerran tukkivoitoksiin päätehakkuukohteisiin. Kuusen osuus myyntimäärästä oli yli 62 prosenttia.

MYYNTIMÄÄRÄT VUONNA 2005 JA KOLMENA EDELLISENÄ VUONNA (1000 m³) (mukana tilastossa Kangaslammin alue myös vertailuluvuissa)

Puu-tavaralaji	v. 05	v. 04	v. 03	v. 02
Mäntyt.	260	480	420	560
Kuusit.	1300	1630	1330	1710
Koivut.	90	100	100	130
Mäntyk.	450	600	530	680
Kuusik.	700	950	780	1030
Koivuk.	380	420	370	470
Muu puut.	20	20	20	20
Yhteensä	3200	4200	3550	4600

Ryhmässä "muu puutavara" on halkoja ja hakerankaa, joista kuitenkin suurin osa jää tilastoitumatta. Erikoispuut, kuten pylväät, pikkutukit, parrut jne. sisältyvät tukki- ja kuitupuuhun.

Metsäteollisuus ry:n jäsenet ostivat n. 2,7 milj.m³ (v. 2004 3,6 milj.m³). Noin 500 000 kuutiometriä myytiin muulle sahateollisuudelle, puunvälittäjille ja pienyrittäjille (v. 2004 600 000 m³).

Pohjois-Savon metsänomistajien liiton toimialueella (Leppävirta ja Varkaus kuuluivat Metsänomistajien liitto Järvi-Suomen toimialueeseen) myyntimäärä oli n. 2,8 miljoonaa kuutiometriä.

2. Kantohinnat

Pohjois-Savon yksityismetsien myyntimäärästä kertyy kantorahatuloa noin 100 miljoonaa euroa ja lopullisen hakkuukertymän kantoraha-arvo on n. 120 milj. €. Myynnin arvo pieneni edellisestä vuodesta 30 miljoonaa euroa.

Koko vuoden keskikantohinta oli sama kuin edellisenä vuonna ja oli myydyllä sumalla 32,0 €/m³ (Vuonna 2003 32,0 €/m³ ja vuonna 2002 32,8 €/m³).

Pohjois-Savon yksityismetsien kantohintojen laskennassa oheisessa taulukossa on käytetty lähdetietoina Metsäntutkimuslaitoksen tilastoja sekä metsänhoitoyhdistysten omaa hintaseurantaa.

KANTOHINNAT JA KANTORAHATULO VUONNA 2005

Puutavara- laji	Myynti- määrä 1000 m ³	Kanto- hinta €/m ³	Hinta- muut. % 05/04	Myyn. arvo 1000 €
Mänty.	260	44,6	-4	11600
Kuusitukki	1300	47,5	3	61800
Koivut.	90	42,0	2	3800
Mäntyk.	450	12,1	0	5400
Kuusikuitu	700	21,0	1	14700
Koivuk.	380	11,9	0	4500
Muu puut.	20	10,0	0	200
Yhteensä	3200	32,0	0	102000

3. Hankintahinnat

Keskimääräiset hankintahinnat vuonna 2005 (vertailuna v. 2004) olivat seuraavat

Mäntytukki	45,2 €/ m ³	(46,8)
Kuusitukki	47,6 €/ m ³	(46,4)
Koivutukki	43,6 €/ m ³	(42,8)
Mäntykuitu	23,9 €/ m ³	(23,6)
Kuusikuitu	28,6 €/ m ³	(28,4)
Koivukuitu	23,8 €/ m ³	(23,4)

Mäntytukkia lukuun ottamatta hankintahinnat nousivat edellisestä vuodesta. Muutokset olivat kuitenkin pienehköjä.

Hankintakaupoilla myytiin 410 000 m³ eli sama määrä kuin edellisenä vuonna.

Hankintakauppojen osuus koko myyntimäärästä oli 13 % (v. 2004 10 %) ja hankintatyötuloa kertyi n. viisi miljoonaa euroa.

**MAATALOUSTUOTTAJAIN POHJOIS-SAVON LIITTO
MTK-POHJOIS-SAVO RY
TOIMINTAKERTOMUS V. 2005**

I. LIITTO:

- Perustamispäivä 16.9.1917
- Toimialue: Entinen Kuopion lääni, eli Pohjois-Savon maakunta

II. LIITON JÄSENET:

- MTK yhdistykset   23 kpl:

- Jäsentiloja   5297 kpl
- Jäseniä   12797 kpl
- Jäsentiloilla:
- Viljelijäjäseniä   5364 kpl
- Perheenjäseniä   7311 kpl
- Muita henkilöjäseniä   122 kpl
- Kunniajäseniä   20 kpl

Liiton yhteisöjäsenet:

- 11 manttaalikuntaa
- 4 osuusmeijeriä
- Lihakunta
- Suonenjoen seudun marjanviljelijäin yhdistys
- Pohjois-Savon sikatalouskerho
- Ylä-Savon sikatalouskerho
- Pohjois-Savon lihanautakerho

Liiton kannattajajäsen:

Lähivakuutusryhmän Pohjois-Savon Liitto r.y

MTK-Pohjois-Savon alueen yhdistysten jäsentilasto 31.12.2005

Yhdistys	Viljelijäjäsentiä, joiden tilojen peltoala on												Viilijäs	Perh.jäs	Henk.jäs.	kunniajäs.	Jäsentiä yht.	Muutos ed. v.	
	Alle 3 ha	3-5 ha	5-10 ha	10-15 ha	15-25 ha	25-50 ha	50 ha yli	kpl	kpl	kpl	kpl	kpl							
Iisalmi	129	6	22	32	57	117	57	117	117	117	117	57	420	422	453	9	2	884	-6
Juankoski	46	5	15	18	36	66	30	66	66	66	66	30	216	221	302	4	-	527	10
Kaavi	28	6	15	20	26	17	3	17	17	17	17	3	115	115	132	2	4	249	-1
Karttula	32	12	16	16	19	17	2	17	17	17	17	2	114	115	155	4	-	274	-4
Keitele	24	2	7	3	14	28	8	28	28	28	28	8	86	88	96	-	-	184	-8
Kiuruvesi	98	7	20	23	75	153	123	153	153	153	153	123	499	506	744	11	1	1261	60
Kuopio	116	20	45	35	68	73	31	73	73	73	73	31	388	390	475	28	-	893	-9
Lapinlahti	51	3	16	18	46	102	34	102	102	102	102	34	270	273	372	8	5	653	6
Leppävirta	161	10	45	54	61	61	6	61	61	61	61	6	398	403	587	6	-	996	-19
Maaninka	47	2	6	10	30	64	45	64	64	64	64	45	204	205	244	5	-	454	2
Nilsia	69	11	19	19	49	99	33	99	99	99	99	33	299	299	287	9	1	595	9
Pielavesi	117	8	32	36	60	67	42	67	67	67	67	42	362	364	530	10	-	904	-29
Rautalampi	42	8	12	17	27	36	24	36	36	36	36	24	166	169	209	-	-	378	-33
Rautavaara	16	1	5	8	8	19	5	19	19	19	19	5	62	64	90	1	3	155	-4
Siilinjärvi	44	4	14	25	37	75	35	75	75	75	75	35	234	241	361	3	1	605	-8
Sonkajärvi	56	7	17	22	43	66	30	66	66	66	66	30	241	245	475	5	-	725	40
Sukeva	30	4	6	8	12	19	9	19	19	19	19	9	88	90	148	4	1	242	-4
Suonenjoki	69	8	28	16	22	27	21	27	27	27	27	21	191	194	208	3	1	405	10
Tervo	26	6	9	11	22	21	5	21	21	21	21	5	100	101	131	-	-	232	6
Tuusniemi	46	9	14	15	27	30	8	30	30	30	30	8	149	150	132	3	1	285	-3
Varpaisjärvi	24	7	25	15	42	52	18	52	52	52	52	18	183	186	263	1	-	450	-42
Vesanto	53	6	13	12	29	39	14	39	39	39	39	14	166	169	263	-	-	432	-6
Viermä	66	3	23	17	51	113	73	113	113	113	113	73	346	354	654	6	-	1014	-5
	1390	155	424	450	861	1361	656	1361	1361	1361	1361	656	5297	5364	7311	122	20	12797	-38

**TILASTOTIETOJA LIITON ALUEEN YHDISTYSTEN JÄSENVILJELMISTÄ
31.12.2005**

	Jäsentilojen lukumäärä	Koko ha/tila	Jäsentiloilla peltoa yht. ha	metsää ha/tila	metsää yht. ha	keski- ikä v.
Iisalmi	420	24,60	10333	43,53	18285	54
Juankoski	216	24,84	5366	52,66	11374	50
Kaavi	115	14,28	1642	63,12	7259	56
Karttula	114	12,28	1400	76,85	8761	53
Keitele	86	20,77	1787	70,43	6057	55
Kiuruvesi	499	36,27	18100	60,39	30133	51
Kuopio	388	17,92	6952	52,69	20443	55
Lapinlahti	270	28,19	7612	52,79	14253	50
Leppävirta	398	11,85	4716	67,44	26843	58
Maaninka	204	31,35	6396	45,58	9299	52
Nilsinä	299	23,48	7021	51,98	15542	52
Pielavesi	362	19,87	7194	53,52	22994	55
Rautalampi	166	23,05	3827	57,66	9571	54
Rautavaara	62	20,17	1251	61,62	3820	53
Siilinjärvi	234	28,08	6571	49,23	11521	52
Sonkajärvi	241	23,23	5597	65,30	15738	54
Sukeva	88	19,70	1734	59,78	5260	55
Suonenjoki	191	16,89	3226	72,36	13821	56
Tervo	100	16,29	1629	75,03	7503	52
Tuusniemi	149	17,13	2553	55,72	8302	54
Varpaisjärvi	183	24,31	4449	50,96	9325	51
Vesanto	166	18,59	3086	66,70	11073	53
Vieremä	346	30,24	10463	54,99	19028	50
Liitto	5297	23,20	122905	57,81	306205	53

LIITON HALLINTO JA TOIMIHENKILÖT

1. Johtokunta:

Puheenjohtaja: Mv. Mikko Heikkinen, Varpaisjärvi (pj. v. 2005, jäsen vuodesta 2004)

Varapuheenjohtaja: Agrologi, mv Veijo Karkkonen, Karttula (vpj. vuodesta 2003, jäsen vuodesta 1999)

Jäsenet:

Mv. Eero Kyllönen, Kiuruvesi	2004
Mv. Jukka Lyytikäinen, Leppävirta	2000
Mv. Pertti Niiranen, Maaninka	2005
Mv Risto Nousiainen, Pielavesi	1997
Mv. Jarmo Nykänen, Juankoski	2005
Em. Lea Pekkarinen, Nilsinä	2003
Agr., em. Irma Sirviö, Iisalmi	1998
Sihteeri tj. Juhani Savolainen, Nilsinä	

2. Työvaliokunta:

Pj. Mv. Mikko Heikkinen, Varpaisjärvi, agrol. Veijo Karkkonen, Karttula
Sihteeri tj. Juhani Savolainen

3. MTK liittojen Etelä-Karjala, Etelä-Savo, Pohjois-Karjala, Keski-Suomi ja Pohjois-Savon yhteinen maitovaliokunta, Pohjois-Savon edustajat:

Pj. mv. Jarmo Juutinen, Vieremä
Mv. Mikko Heikkinen, Varpaisjärvi
Tj. Juhani Savolainen, Nilsinä
Sihteeri tj. Vilho Pasanen, MTK Pohjois-Karjala

4. Kuluttajavastaava:

Em. Kaija Väänänen, Siilinjärvi

5. MTK liittojen Pohjois-Karjala ja Pohjois-Savon yhteinen maaseutuvaliokunta, Pohjois-Savon edustajat:

Pj. em. Pirkko Rytönen, Iisalmi, mv. Jukka Lyytikäinen, Leppävirta, kehityspäällikkö Mika Repo, Iisalmi, tj. Juhani Savolainen
Sihteeri järjestöagronomi Maija Kakriainen, MTK Pohjois-Karjala

6. Maaseutunuorten valiokunta:

Pj. Mv Mikko Heikkinen, Varpaisjärvi, vpj. em. Seija Puurunen, Lapinlahti, mv. Hans

Hall, Leppävirta, mv. Jarmo Nykänen, Juankoski (jk.ed.), mv. Esko Väänänen, Pielavesi, MTK:n maaseutunuorten vk:n edustaja em. Kati Partanen, Iisalmi

Varajäsenet: mv. Pasi Korhonen, Rautavaara, em. Anne Mönkkönen, Vehmersalmi, em. Minna Niskanen, Kiuruvesi, mv. Markku Väänänen, Siilinjärvi

Sihteeri järjestöagrologi Jari Kauhanen, Leppävirta

7. MTK liittojen Pohjois-Karjala ja Pohjois-Savon yhteinen lihavaliokunta, Pohjois-Savon edustajat:

Mv. Jorma Rissanen, Maaninka

Nautakerhon edustaja: mv. Antti Niskanen, Iisalmi

Sikakerhojen edustaja: em. Satu Lonkila, Kiuruvesi

Pj. MTK:n lihavaliokunnan nautajaoston edustaja mv. Tomi Toivanen, Siilinjärvi

Sihteeri tj. Juhani Savolainen

8. MTK liittojen Pohjois-Karjala ja Pohjois-Savon yhteinen verovaliokunta, Pohjois-Savon edustajat:

Pj. agrol. Veijo Karkkonen, Karttula, mv. Eero Heinonen, Kiuruvesi, mv. Matti Romppanen, Juankoski, tj. Juhani Savolainen, Nilsinä
Sihteeri järjestöagrologi Jari Kauhanen

9. MTK liittojen Etelä-Savo, Kainuu, Pohjois-Karjala, Keski-Suomi ja Pohjois-Savon yhteinen luomuväliokunta, Pohjois-Savon edustajat:

Em. Jaana Pietikäinen, Pielavesi, maaseutuyrittäjä, mv. Toivo Laitinen, Juankoski, mv. Tuomo Tikka, Kiuruvesi, järjestöagrologi Jari Kauhanen, Leppävirta

Sihteeri kenttäpäällikkö Markku Karjalainen, MTK-Kainuu

10. MTK liittojen Etelä-Savo, Kainuu, Keski-Suomi, Pohjois-Karjala, Pohjois-Savo maaseutuyrittäjävaliokunta, Pohjois-Savon edustajat:

Pj. Agrol. mv. Veijo Karkkonen, Karttula, maaseutuyrittäjä Toivo Laitinen, Juankoski, tj. Juhani Savolainen

Sihteeri tj. Vesa Kallio, MTK-Etelä-Savo

11. MTK liittojen Etelä-Karjala, Etelä-Savo, Keski-Suomi, Pohjois-Karjala, Pohjois-Savo ympäristö- ja maapoliittinen valiokunta, Pohjois-Savon edustaja:

Mv. Esko Luttinen, Vieremä

12. Liiton tiedotuslehden toimitusneuvosto:

Mv. Mikko Heikkinen, Varpaisjärvi, agrol. Veijo Karkkonen, Karttula tj. Juhani Savolainen, Nilsia, järjestöagrologi Jari Kauhanen, Leppävirta, ATK-hankevetäjä Tuomo Tikkanen, Kiuruvesi

13. Edustajat:

MTK:n valtuuskunta: Mv. Mikko Heikkinen, Varpaisjärvi, mv. Timo Lindsberg, Rautalampi, mv. Tomi Toivanen, Siilinjärvi, mv. Eino Väisänen, Sukeva

Valtuuskunnan varajäsenet: mv. Asko Juntunen, Vieremä, agrol. Veijo Karkkonen, Karttula, em. Tuula Kuosmanen, Nilsia, mv. Vesa-Matti Lintunen, Tervo

MTK:n liittokokousedustajat, Pohjois-Savo: mv. Jaakko Ryymin, Iisalmi, mv. Terho Luttinen, Kiuruvesi, mv. Ahti-Pekka Vornanen, Vieremä, mv. Ilpo Partanen, Sonkajärvi, mv. Pauli Mönkkönen, Kaavi, mv. Markku Ronkainen, Nilsia, mv. Sirpa Lintunen, Kuopio, em. Henna Poutiainen, Leppävirta, em. Kirsi Nuutinen, Suonenjoki, mv. Heikki Väänänen, Maaninka, em. Merja Martikainen, Pielavesi, mv. Aila Riikonen, Vesanto

Varaedustajat: em. Leena Ruotsalainen, Iisalmi, em. Merja Hyvönen, Kiuruvesi, em. Eevliina Vidgren, Vieremä, mv. Jukka Partanen, Sukeva, mv. Hannu Koutonen, Rautavaara, mv. Mikko Heikkinen, Varpaisjärvi, mv. Keijo Voutilainen, Kuopio, em. Sari Pekkarinen, Vehmersalmi, mv. Vesa Pulkkinen, Rautalampi, mv. Markku Paananen, Keitele, em. Kaija Korhonen, Lapinlahti, mv. Heikki Jääskeläinen, Siilinjärvi

MTK, työryhmät ja valiokunnat:

MTK:n johtokunta: Agr., em. Irma Sirviö, Iisalmi

Kuluttajatyöryhmä: Pj., em. Kaija Väänänen, Siilinjärvi.

Lihavaliokunnan nautajaosto: pj. mv. Tomi Toivanen, Siilinjärvi.

Lihavaliokunnan sikajaosto: mv. Jorma Rissanen, Maaninka.

Luonnonmukaisen tuotannon valiokunta: em. Jaana Pietikäinen, Pielavesi

Maaseutuyrittäjävaliokunta: hoivapalveluyrittäjä Eila Kokkonen, Iisalmi

Maitovaliokunta: mv. Jarmo Juutinen, Vieremä

Sosiaalivaliokunta: em. Pirkko Rytönen, Iisalmi.

Verovaliokunta: tj. Juhani Savolainen, Nilsia.

Tietohallinnon kustannustyöryhmä: tj. Juhani Savolainen

Liiton edustajat eri yhteisöjen kokouksissa:

Ylä-Savon alueellisen eläinten terveydenhuoltohankkeen ohjausryhmä: mv. Jarmo Juutinen, Vieremä

ATK- valmiuksien ja navettateknologian kehittämishankkeen ohjausryhmä: agrol. Veijo Karkkonen, Karttula ja järjestöagrologi Jari Kauhanen, Leppävirta

Atria Oyj:n yhtiökokous: mv. Eero Kyllönen, Kiuruvesi, varaedustaja tj. Juhani Savolainen, Nilsia

C- tuotantoalueen Liittojen yhteistyötoimikunta: Mv. Mikko Heikkinen, Varpaisjärvi, agrol. Veijo Karkkonen (varajäsen), Karttula, tj. Juhani Savolainen, Nilsia

Iisalmen reitin kunnostushankkeen ohjausryhmä: mv. Esko Luttinen, Vieremä, varajäsen mv. Mv. Eero Kyllönen, Kiuruvesi

Itä- ja Keski-Suomen koesikalayhdistys: mv. Jorma Rissanen, Maaninka, varaedustaja em. Tuula Kuosmanen, Nilsia.

Itä-Suomen läänin alueellinen koulutusneuvottelukunta: tj. Juhani Savolainen, Nilsia, varaedustaja agr. Irma Sirviö, Iisalmi

Itä-Suomen, Lapin ja Oulun läänin maatalouden tutkintotoimikunta: agr. Irma Sirviö, Iisalmi

Itä-Suomen Metsästys ja kalastusmatkailuhankeen ohjausryhmä: mv. Riikka Hänninen, Suonenjoki, varajäsen agrol. Jari Kauhanen, Leppävirta.

Kiinteistö Oy Kuopion Kauppakatu 40-42: tj. Juhani Savolainen, Nilsia, varaedustaja järjestöagrologi Jari Kauhanen, Leppävirta

Kunto, kantti, kumppani maaseutuyrittäjien työssä jaksamishankkeen ohjausryhmä: agrol. Veijo Karkkonen, Karttula

Kuopion Alueetyöterveyslaitoksen neuvottelukunta vv. 2004-2006: em. Pirkko Rytönen, Iisalmi, varajäsen tj. Juhani Savolainen, Nilsjä

Kuopion Ravirata Oy: mv. Risto Nousiainen, Pielavesi, varaedustaja järjestöagronologi Jari Kauhanen, Leppävirta

Keski-Savon Uusyrityskeskus: mv. Jukka Lyytikäinen, Leppävirta, varaedustaja järjestöagronologi Jari Kauhanen, Leppävirta

Kuopionseudun Uusyrityskeskus: tj. Juhani Savolainen, Nilsjä, varaedustaja järjestöagronologi Jari Kauhanen, Leppävirta

Kuopion seudun maakuntakaavan vaikutusten arviointityöryhmä: mv. Keijo Voutilainen, Kuopio

Luomu Itää, luomukotieläinhanke, ohjausryhmä: mv. Tuomo Karhunen, Pielavesi, varajäsen mv. Tuomo Tikka, Kiuruvesi

Maanomistajien Arviointikeskus Oy: mv. Tomi Toivanen, Siilinjärvi, varaedustaja mv. Timo Lindsberg, Rautalampi

Maaseudun paikallinen sähkönjakelu- ja käyttöjärjestelmä hanke, ohjausryhmä: tj. Juhani Savolainen, Nilsjä, vj. jaostopääll. Ilpo Mattila, MTK

Maatalousyrittäjien Eläkelaitoksen valtuuskunnan jäsen: mv, kansanedustaja Eero Lämsä, Kiuruvesi

MMM:n maataloustukien toimeenpanon työryhmä: tj. Juhani Savolainen, Nilsjä

Maito-Savon ohjausryhmä: mv. Jarmo Nykänen, Juankoski

Maitomestarit hankkeen ohjausryhmä: mv. Jarmo Nykänen, Juankoski

Metsä-Serla Oyj sekä Neonmarkka Oyj: agr. Jukka Lyytikäinen, Leppävirta varaedustaja mv. Pertti Niiranen, Maaninka

Maatilan mahdollisuus, Kehitystä tiloille hankkeen ohjausryhmä: em. Lea Pekkarinen, Nilsjä (v. 2005 päättynyt)

OKO: mv. Veijo Karkkonen, Karttula, varaedustaja mv. Jukka Lyytikäinen, Leppävirta.

Pohjois-Savon liiton oppiva työllisyysstrategia, maakunnallinen ohjausryhmä: agrol. Veijo Karkkonen, Karttula, varaedustaja tj. Juhani Savolainen, Nilsjä

Pelto Tuottamaan hankkeen ohjausryhmä: mv. Pertti Niiranen, Maaninka

Pohjois-Savon liiton yrittäjyysryhmä: ag-

rol. Veijo Karkkonen, Karttula, varajäsen agr. Irma Sirviö, Iisalmi

Pohjois-Savon TE- Keskuksen neuvottelukunta: agr. Irma Sirviö, varaedustaja agrol. Veijo Karkkonen.

Pohjois-Savon Riistanhoitopiirin hallituksen maanomistajia edustava jäsen mv. Pekka Hintikka, Rautalampi, varajäsen mv. Kari Vidgren, Sonkajärvi.

Pohjois-Savon ympäristökeskuksen luonnon monimuotoisuuden yleissuunnitelma ohjausryhmä: Järjestöagronologi Jari Kauhanen, varajäsen tj. Juhani Savolainen

Pohjois-Savon ympäristökeskuksen Poski hankkeen ohjausryhmä: mv. Esa Juntunen, Vieremä, varajäsen mv. Anssi Miettinen, Lapinlahti.

Pohjois-Savon ympäristökeskuksen vesienhoidon suunnittelun yhteistyöryhmä: tj. Juhani Savolainen, Nilsjä, varajäsen mv. Sirpa Lintunen, Kuopio

Vakka hanke:

Ohjausryhmä: mv. Veijo Karkkonen, Karttula, varajäsen järjestöagronologi Jari Kauhanen, Leppävirta.

Ylä-Savon alueellinen projektiryhmä: mv. Juha Heiskanen, Varpaisjärvi, varajäsen mv. Jyrki Rantsi, Varpaisjärvi.

Koillis-Savon alueellinen projektiryhmä: mv. Raimo Savolainen, Nilsjä.

Sukupolvenvaihdosten edistämishankkeen ohjausryhmä: mv. Mikko Heikkinen, Varpaisjärvi

YIT-yhtymä Oy: tj. Juhani Savolainen, Nilsjä, varaedustaja järjestöagronologi Jari Kauhanen, Leppävirta.

Suomen Ympäristöpalvelu Oy: Mv. Pertti Niiranen, Maaninka, varaedustaja järjestöagronologi Jari Kauhanen

Työvoimatoimikuntien jäsenet ja varajäsenet v. 2003-2005:

Iisalmi: varajäsen mv. Viljo Sirvio, Sonkajärvi
Kiuruvesi: varsinainen jäsen em. Sisko Toivanen, Kiuruvesi, varajäsen mv. Eero Heinonen, Kiuruvesi

Lapinlahti: varajäsen mv. Pentti Heikkinen, Lapinlahti

Leppävirta: varsinainen jäsen mv. Pekka Torvinen, Leppävirta

Nilsjä: varsinainen jäsen em. Lea Pekkarinen,

Nilsia

Pielavesi: varsinainen jäsen mv. Tuomo Väättäinen, Pielavesi

Työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen sekä aikuisten ammatillisen lisäkoulutuksen ennakointi ja hankintatoimikunta: em. Lea Pekkarinen, Nilsia, varajäsen agrol. Veijo Karkkonen, Karttula

Pro maaseutu kilpailun Pohjois-Savon alueruoti: em. Lea Pekkarinen, tj. Juhani Savolainen, siht.

14. Liiton kirjanpidon ja taloudenhoidon tarkkailijat: mv. Eero Kyllönen, Kiuruvesi, mv. Pertti Niiranen, Maaninka

15. Tilintarkastajat

Em. Kaija Väänänen, Siilinjärvi, mv. Hannu Smolander, Tuusniemi ja pankinjohtaja Seppo Koski, HTM, Kuopio. Varatilintarkastajat em. Airi Karttunen, Kuopio ja mv. Alpo Pakkanen, Kiuruvesi.

16. Toimihenkilöt

Toiminnanjohtaja Juhani Savolainen, 1.12.1999- (järjestöagronomi 1.4.1983- 30.11.1999).

Järjestöagronomi Jari Kauhanen 10.1.2000- Toimistosihteerin Anneli Happonen 1.6.1969- 15.8.2005

Toimistovirkailija Helena Venäläinen 18.3.1974- ATK hankevetäjä Tuomo Tikkanen 20.5.2002- SPV-hankevetäjä Maria Hartikainen 1.6.2004-

TOIMINTA

Liiton johtokunnan kokouksia kertomusvuonna oli 6, kokouksista on kirjoitettu 85 pykälää ja jäsenet osallistuivat kokouksiin v. 2005 seuraavasti:

	14.1.	15.3.	25.4.	7.7.	6.10.	18.11.
Mikko Heikkinen	1	1	1	1	1	1
Veijo Karkkonen	1	1	1	1	1	1
Eero Kyllönen	1	1	1	1	1	1
Jukka Lyytikäinen	1	1	1	1	1	1
Pertti Niiranen	1	1	1	1	1	1
Risto Nousiainen	1	1	1		1	1
Jarmo Nykänen	1	1	1	1	1	
Lea Pekkarinen	1	1	1	1	1	1
Irma Sirviö	1	1	1	1	1	1
Yhteensä	9	9	9	8	9	8
Pöytäkirjan §:t, kpl	21	13	11	11	17	12

JOHTOKUNNAN KÄSITTELEMÄT KESKEISIMMÄT ASIAT V. 2005

Järjestäytymiskokous 14.1.2005, liiton toimisto

- Johtokunnan puheenjohtajaksi v. 2005 valittiin mv. Mikko Heikkinen Varpaisjärveltä ja varapuheenjohtajaksi agrol. maaseutuyrittäjä Veijo Karkkonen, Karttula.

- Vuodeksi 2005 nimettiin: Työvaliokunta, maaseutunuorten valiokunta sekä liiton edustajat MTK liittojen yhteisiin valiokuntiin: Itä-Suomen maitovaliokunta, Savo-Karjalan liha-valiokunta, maaseutuvaliokunta, verovaliokunta, Itä-Suomen luomuvaliokunta ja maaseutuyrittäjävaliokunta, sekä Itä-Suomen ympäris-

tö- ja maapoliittinen valiokunta. Lisäksi nimettiin kuluttajavastaava, liiton kirjanpidon ja talouden hoidon tarkkailijat ja edustajat eri yhteisöjen kokouksiin.

- Päätettiin liiton likvidien varojen sijoittamisesta.

- Päätettiin liiton standardin myöntämisestä ja muista huomionosoituksista v. 2005

- Käsiteltiin ajankohtaisia maatalouspoliittisia asioita, v. 2005 kansallisen tuen keskeistä sisältöä, tukivalmistelujen taustoja ja ongelmia, vuoden 2006 Cap- uudistuksen valmistelutilannetta, kevään 2005 maataloustupoa, LFA:n kansallisen lisäosan ja Pohjoisen tuen leikkausten vaikutuksia Pohjois-Savon osalta eri tuotantosunnille.

Voimaa tuotantoon

• sähkö • varavoima • häiriöturva • öljypalvelu

Monipuoliset energiapalvelut maatalouksille!

savonvoima.fi

Savon Voima Oyj

PL 1024, (Leväsentie 23)

70101 Kuopio

Asiakaspalvelu

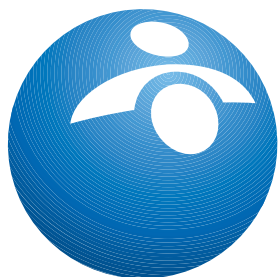
puh. 0800 30 140

asiakaspalvelu@savonvoima.fi

JÄSENETUMME VUODELLE 2006

- KPY:n myymälöistä tietokone- ja matkapuhelintarvikkeet -15%
- Päätelaitteet päivän hintaan
- Tilaustuotteet rahtivapaasti tilaajalle toimitettuna
- KPY Laajakaistan avaus 0 €
(saatavuus: Kuopio, Vehmersalmi, Siilinjärvi, Nilsinä, Maaninka, Tervo ja Karttula)
- 4-porttinen verkkopääte 0 €

KPY
FINNET

ASIAKASPALVELU
KAUPPAKATU 28
(KAUPPAKESKUS AAPELI)
70100 KUOPIO
PUH. 0800 393 004

VALTRA

Power Partner

2 suomalaista ammattilaista

Suomalainen viljelijä tuntee peltonsa ja viljelyksensä. Karut pohjoisen olosuhteet vaativat samoissa oloissa syntyneen ja kasvaneen työkaverin.

Joka kuudes suomalainen työllistyy maa- ja metsätalouden sekä niihin liittyvien palvelujen ja teollisen tuotannon kautta. Maatilat ovat kansantaloudellisesti erittäin merkittäviä Suomelle.

Traktoreiden teollinen valmistus on aloitettu Suomessa vuonna 1952. Suomalaisen traktoriteollisuuden tärkeimmät yhteistyökumppanit tuotekehityksessä ovat olleet ja ovat yhä traktoria ajavat ammattilaiset.

Maailma tarvitsee Suomalaista huippuosaamista.

VILJAVUUS- TUTKIMUKSET

UUTUUS !!!

Lanta- ja maa-analyysin yhteydessä lannan leviytyssuositus 5 kasville/maanäyte

MTK:n jäsenalennukset:

Maatalouden tutkimukset	- 4 %
Maanäytteiden hivenravinnepaketit	- 8 %
Metsän neulasanalyytit	- 8 %

**SUOMEN
YMPÄRISTÖPALVELU OY**
LABORATORIO

Kiilakiventie 1, 90250 Oulu

Puh. (08) 514 5600 fax. (08) 311 3029

MottiNetti®
Polttopuut verkosta

Myytkö?

Polttopuuta, kuljetuspalvelua, polttorankaa, metsäalan ammattityötä...?

Myy se MottiNetissä!

Katso www.pks.fi

Pohjois-Karjalan Sähkö Oy

Puh. 010 802 662 ma-pe klo 8-18

YKSI HUOLI VÄHEMMÄN

Korroosion haurastuttama öljysäiliö on vakava riski, sillä pitkään jatkunut vuoto saastuttaa maan ja aiheuttaa suuria kustannuksia.

Farmarisäiliöiden kunnostus on osa maatalon tehokasta riskienhallintaa. Siksi se on mukana myös LÄHI-Turvaväli-ohjelmassa, joka sisältää seitsemän käytännön toimenpidettä tilan turvatason nostamiseen.

Tervetuloa tutustumaan!

Muiden merkittävien etujen lisäksi saat 50 €:n arvokupongin öljysäiliöiden kunnostukseen.

YLIVERTAINEN VERKKOKAUPPA

- Vaivatonta hankintaa • Laaja valikoima
- Vuosisopimuksella oikea hinta

TÄRKEIMMÄT ASIAKKUUSTIEDOT

- Viljanmyynnin tapahtumien hallinta
- Ostotapahtumien hallinta

Vaivatonta ja edullista hankintaa

NAPIN PAINALLUKSELLA

S-Agrinet verkkopalvelun valikoimista löydät kaikki valtakunnan huipputuotteet. Teet tilauksen vaivattomasti muutamalla hiiren painalluksella silloin kun Sinulle sopii – suoraan kotiin toimitettuna.

S-Agrinet viljanviljelijän apuna

S-Agrinet verkkopalvelusta saat kaikki tärkeät tiedot Viljatilän Etusopimuksesta omalle tietokoneellesi. Saat esimerkiksi puiduista viljaeristä lähettämiesi esinäytteiden tulokset reaaliaikaisesti käyttöösi. Voit selaila tilitystietoja, jotka kaovat selkeästi aikajärjestyksessä kuluvan ja edellisen satokauden ajalta.

S-Agrinet suunnittelun tukena

S-Agrinetin kautta voit kätevästi seurata asiointitapahtumiasi Agrimarketketjussa. Tilaukset, toimitukset, laskut, rahoitustapahtumat, Agribonus-saldot...

Omamyyjä auttaa

Tee omamyyjäsi kanssa vuosisopimus eri tuoteryhmien hankinnoista. Hän tallentaa ostoehdotasi järjestelmiin ja voit hankkia tuotantotarvikkeesi Agrinetistä aina oikeaan hintaan.

Rekisteröidy käyttäjäksi

Agrimarketissä tai osoitteessa:

www.agrimarket.fi

MAHTAVA VALIKOIMA

- Lannoitteet
- Rehut
- Polttoöljy
- Siemenet
- Kalkki
- Voiteluaineet ja autokemikaalit
- Kasvinsuojeluaineet
- Vilja
- PR-tuotteet

UUTENA OMINAISUUTENA
S-Agrinetissä Agrimarketin
kanta-asiakkaille maksuton
PAIKKAKUNTAKOHTAINEN
TÄSMÄSÄÄ

AGRI **MARKET** www.agrimarket.fi

MTK Pohjois-Savon Liiton yhteistyöasianajo- toimistot:

Asianajotoimisto Kinnunen, Kokkonen Kosonen & Haapakoski Oy

Tulliportinkatu 38 A, 70100 Kuopio
Puh. (017) 261 4615
Fax. (017) 261 4614
aatsto.kkk@co.inet.fi

Asianajotoimisto Jari Kääriäinen Oy

Louhenkatu 2 B, 74100 Iisalmi
Puh. (017) 818 447
Fax. (017) 818 446
jari.kaariainen@asianajajat.net

**Hoidamme luottamuksella ja ammatti-
taidolla kaikki maataloutenne ja perheenne
lakiasiat.**

**Toimeksiannoissa
noudatamme
sopimushinnastoa.**

Työterveyslaitos

LIITY MAATALOUSYRITTÄJIEN TYÖTERVEYSHUOLTOON – KÄYTÄ PALVELUITA

- Olet yrityksesi tärkein voimavara. Miten sinä pidät huolta itsestäsi?
- Maatalousyrittäjien työterveyshuollosta saat tukea ja neuvoja, kuinka ylläpidät ja parannat työkykyäsi sekä ehkäiset työperäisiä sairauksia.
- Tarvittaessa työterveyshuollosta saat sairaanhoitoa ja ohjauksen kuntoutukseen.
- Ota yhteyttä kotikuntasi terveyskeskukseen ja käytä palveluita!

Työterveyshuoltoasioissa tukenasi ovat myös MTK:n tuottajayhdistyksen sosiaalivastaava ja Maatalousyrittäjien työterveyshuollon keskusyksikkö, Työterveyslaitos, Kuopio www.ttl.fi/mytky

Sinunkin jäsenetusalkkuusi
mahtuu varmasti
pari uutta etua.

MTK:n jäsenenä saat Tapiolasta runsaasti rahanarvoisia etuja – ja nyt jälleen pari lisää:

- 10 % alennus henkilö- ja pakettiautojen Täys- ja Säästökaskosta 1.4.2006 alkaen.
  - Kun otat Omavara-henkivakuutuksen, saat sen myöntämisen yhteydessä maksutta lääkärin tekemän terveystarkastuksen 1.3.2006 alkaen.*
- * Etu koskee alle 45-vuotiaita.

Kaikki etusi näet osoitteessa

www.tapiola.fi/maajametsataloudet.

Saadaksesi niistä täyden hyödyn varmista, että jäsenyytesi on kirjattu Tapiolaan.

Lisätietoja saat Tapiolan vakuutusedustajilta ja MTK:n toimihenkilöiltä sekä osoitteista www.tapiola.fi ja www.mtk.reppu.

TAPIOLA

Omistaja-asiakkaana on helppo hymyillä.

Pellervo-Instituutti

MTK- järjestökoulutus

Osaavat ihmiset - tulevaisuuden tekijät

Luottamushenkilöiden ja toimihenkilöiden osaaminen ja aktiivisuus vaikuttavat ratkaisevasti edunvalvonnan onnistumiseen.

Tule rohkeasti mukaan mielenkiintoisille kursseillemme oppimaan ja kehittymään.

Kysy lisää kursseistamme Pellervo- Instituutista tai suoraan kouluttajilta!

Yhteystiedot:

**** 020 413 2571 ****

pellervo-instituutti@mtk.fi

Mukava tukikohta ryhmämatkalaisille!

Ravintolapalvelut
myös majoitusmahdollisuus

Revontulentele 9, 02100 Espoo
www.pellervo-instituutti.fi

MAASEUDUN
SIVISTYSLIITTO

- Käsiteltiin liiton kevätkauden toimintaa ja aikatauluja sekä päätettiin kevätkauden toiminnasta.
- Päätettiin yhdistysten puheenjohtajien ja sihteerien koulutuspäivän järjestämisestä 27.-28.1.2005 Hotelli Rauhalahdessa sekä ohjelmasta.
- Päätettiin julkaista järjestyksessään kolmas liiton tiedotuslehti, nimettiin toimitusneuvosto, päätettiin ostaa toimittajapalveluita toimittaja Anja Salmiselta.
- Vahvistettiin liiton toimihenkilöiden matkakulujen korvaukset, päivärahojen ja puhelinkulujen korvauserusteet, lounasetelin raha-arvo v. 2005 sekä palkkauksen tarkistus Tupo sopimuksen mukaisesti.
- Käsiteltiin ATK:n hyötykäyttöä edistävän hankkeen valmistelukysymyksiä ja aikataulua.
- Nimettiin Pro Maaseutukilpailun Pohjois-Savon alueraati.
- Käsiteltiin EU- tukitarkastuksesta ja tukiehdosta aiheutuneita ongelmia.
- Käsiteltiin v. 2005 tukikoulutuksen järjestämistä viljelijöille sekä osallistumista maaseutusihteerien koulutuspäivän järjestelyihin.
- Käsiteltiin Lihakunnan yhteisöjäsenmaksut liitolle
- Käsiteltiin liiton toimiston taloushallintoon liittyviä kysymyksiä.
- Päätettiin seuraavan kokouksen ajankohdasta
- Johtokunnalle merkittiin tiedoksi:
- Liiton kommentit Pohjois-Savon kyläohjelmasta
- Itä-Suomen maitovaliokunnan ja Savo-Karjalan lihavaliokunnan kannanotot MTK:n johtokunnalle
- Liiton lausunto Kuopion maaseutuohjelmasta
- Liiton lausunto Kuopion kaupungin ympäristökeskukselle jätehuoltostrategiasta

Johtokunnan kokous 15.3.2005, liiton toimisto

- Käsiteltiin ajankohtaisia maatalouspoliittisia asioita Cap uudistuksen, kansallisen tuen, Art 141 jatkon sekä v. 2006 maatalouspääluokan budjetin rahoitukseen liittyviä kysymyksiä.

- Käsiteltiin ja hyväksyttiin liiton v. 2004 tilinpäätös ja toimintakertomus.
- Päätettiin pitää liiton kevätkokous 25.4.2005 Hotelli Iso-Valkeisessa Kuopiossa, päätettiin kutsua kokouksesitelmän esittäjäksi MTK:n johtokunnan puheenjohtaja, agr. Esa Härmälä.
- Päätettiin ottaa MTK-yhdistysten nimeämille EU-avustajille vastuuvakuutus.
- Nimettiin liiton edustaja Pelto tuottamaan hankkeen ohjausryhmään.
- Päätettiin lähettää MTK:n johtokunnalle kirjelmä tukiuudistusten ja kansallisten tukien muutoksista aiheutuvista epäkohdista ja ongelmista.
- Päätettiin seuraavan johtokunnan kokouksen ajankohdasta
- Merkittiin johtokunnalle tiedoksi:
- Promilk:n tj. Heikki Riihimäen lahjoitus Pohjois-Savon maaseutunuorten toiminnan tukemiseen.
- Mela:n hallituksen tiedote asiakaspalvelumallin uudistamisesta.
- C- liittojen lausunto MMM:lle tilatukijärjestelmän täytäntöönpanolain luonnoksesta.
- Liiton esitys edustajaksi Maito Savon ohjausryhmään.
- Liiton esitys Pohjois-Savon TE Keskukselle työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen sekä aikuisten ammatillisen lisäkoulutuksen ennakointi- ja hankintatoimikunnan jäsenestä.
- Liiton esitys Maitomestarit hankkeen ohjausryhmän jäsenestä.
- Liiton esitys Iisalmen reitin kunnostushankkeen ohjausryhmän jäsenestä
- KPY:n ja liiton laajakaistayhteistyösopimus.
- Liiton kirjelmä MMM:lle ja MTK:n johtokunnalle nuorten viljelijäin aloitustuen maksatuksen ongelmista
- Itä-Suomen MTK liittojen yhteinen kirjelmä MTK:n johtokunnalle maaseudun kehittämishankkeiden kuntarahavaatimuksen poistamisesta ohjelmakaudella 2007- 2013.

Johtokunnan kokous 25.4.2005, Hotelli Iso-Valkeinen

- Käsiteltiin Mela:n asiamiesverkoston uudelleen organisointiin liittyviä kysymyksiä, päätettiin lähettää Mela:n hallitukselle ja

MTK:n johtokunnalle asiamiesverkoston organisoimien ongelmia koskeva kirjelmä.

- Käsiteltiin maatalouspoliittisia asioita ja komission Lfa:n kansallisen lisäosan 16.3.05 hyväksymispäätöstä.
- Käsiteltiin ATK-hankehakemusta koskeva Pohjois-Savon TE-keskuksen myönteinen hankerahoituspäätös ja päätettiin hankevetäjistä ja hänen palkkauksesta.
- Käsiteltiin liiton kevätkokoukselle esitettävä julkilausumaluonnos
- Päätettiin seuraavan kokouksen ajankohdasta.

Johtokunnan kokous 7.7.2005, Suonenjoen kaupungintalo

- Käsiteltiin tulevan EU ohjelmakauden rahoitusta, maatalouspolitiikan uudistusta, Suomen maaseutuasetuksen valmistelua, Lfa-tutkimusryhmän esitystä tulevalle rahoituskaudelle, Makera:n rahoitusta, EU:n perustuslain uudistusta, maitokiintiökaupan uudistusta sekä maataloutta koskevia budjettikysymyksiä ja lomituspalveluiden kehittämistä
- Käsiteltiin Lfa- kansallisen tuen käyttöönoton johdosta käynnistynyttä prosessia Art 142 Pohjoisen tuen myöntövaltuuden leikkaamisesta, Komission kyselyä asiasta ja Suomen vastausta Komissiolle sekä Pohjois-Savossa käynnistynyttä maaseutuohjelma laatimista.
- Käsiteltiin MTK:n maaseutuyrittäjästrategian laatimista ja liiton lausuntoa strategia-luonnoksesta.
- Käsiteltiin Pohjois-Savon maakuntasuunnitelmaluonnos 2030 ja liiton lausuntoon sisällytettävät asiat.
- Päätettiin Savon Voiman, MTK Pohjois-Savon ja Pohjois-Savon metsänomistajain liiton välisestä energiayhteistyösopimuksen tarkistamisesta.
- Käsiteltiin Mela:n asiamies- ja alueasiamiesuudistuksen tilannetta.
- Merkittiin johtokunnalle tiedoksi:
- MTK:n oikeuskansleri Nikulalle 5.4.05 lähettämä kotieläintukien leikkauksia koskeva kirjelmä ja oikeuskanslerin vastaus.
- MTK Pohjois-Savon ja MTK-Rautavaaran 11.4.05 kirjelmä Rautavaaran kunnanhallitukselle koskien lainvastaista lietalannan ja virtsan levityskiellon ympäristönsuojelumääräystä.

- MTK:n vastaus maaseudun kehittämishankkeiden kuntarahoitusosuusvaatimuksen poistamisesta.
- MTK:n vastaus liiton johtokunnan tukiratkaisujen ongelmia koskeneeseen kirjelmään.
- Esitys 11.5.05 Pohjois-Savon ympäristökeskukselle vesienhoidon suunnittelua koskevan yhteistyöryhmän jäsenestä.
- Esitys 11.5.05 Savon Ammatti- ja Aikuisopistolle Itä-Suomen Metsästys- ja kalastusmatkailuhankkeen ohjausryhmän jäsenestä.
- MTK:n vastaus 12.5.05 Itä-Suomen MTK liittojen luomutuotannon edunvalvontaa koskevaan kirjelmään.
- Esitys 10.6.05 Pohjois-Savon ympäristökeskukselle Poski projektin ohjausryhmän jäsenestä.
- Mela:n tiedote asiamiesverkoston uudistamisesta
- Pohjois-Savon vv. 2007-2013 maaseutuohjelman suunnitteluryhmän kokopano.
- Muistio liittojen osuuksista MTK ryhmän tietotekniikkakustannuksista.

MTK-Liiton johtokunta kesäkokouksessa Suonenjoella.

Johtokunnan kokous 6.10.2005, liiton toimisto

- Käsiteltiin liiton vuoden 2006 talousarvioluonnos, rahastojen suuruus, MTK yhdistysten jäsenmaksut liitolle, yhteisöjäsenmaksut ja yhdistyksille annettava jäsenmaksusuositus.
- Käsiteltiin ajankohtaisia maatalouspoliittisia asioita sekä MTK:n valtuuskunnan syyskokouksessa esille tulevia asioita.
- Käsiteltiin liiton vuoden 2006 toiminnan suunnittelua ja toimintaa.

- Päätettiin liiton syyskokouksen ajasta, paikasta ja kokouspuhujasta.
- Käsiteltiin MTK:n liitoille siirtämiä tietohallinnon kustannuksia ja kustannusten jakautumista MTK:n ja liittojen kesken.
- Päätettiin jäsenrekisteritietojen osittaisesta avaamisesta MTK:n toisille liitoille.
- Käsiteltiin Kuopio-, Siilinjärvi- ja Maaninka lomituspalvelualueen toimistopalvelujen järjestämistä Kuopiossa.
- Päätettiin seuraavasta johtokunnan kokouksesta.
- Merkittiin johtokunnalle tiedoksi:
- MTK:n uusi organisaatio.
- Liiton v. 2005 syyskauden toimintarunko.
- ATK hankevetäjän työsopimus.
- Spv hankkeen toimintaraportit ja toimintasuunnitelma.
- Liiton lausunto Pohjois-Savon liitolle Lepävirran pohjoisosan valtatie 5 maakuntakaava/osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.
- Itä-Suomen MTK liittojen yhteinen lausunto MMM:lle täydentävien ehtojen opaslunoksesta.
- Kuopion Kauppakamarin maa- ja metsävaliokunnan kannanotto v. 2006 valtion budjetin liikennemäärärahoista.
- Liiton lausunto Pohjois-Savon maakuntasuunnitelmaluonnoksesta.
- Liiton lausunto MTK:lle maaseutuyrittäjästrategialuonnoksesta.
- Itä-Suomen maaseutuyrittäjävaliokunnan kannanotot maaseutuyrittäjästrategialuonnoksesta.
- Liiton kirjelmä Mela:n asiamiesverkoston asiamiesalueista.
- ATK-hankkeen esite
- MTK:n organisaatio ja rakennekysely.

Johtokunnan kokous 18.11.2005,

Hotelli Oskar, Varkaus

- Päätettiin hyväksyä liiton vuoden 2006 talousarvioesitys, yhdistysten jäsenmaksut liitolle sekä yhteisöjäsenmaksujen suuruus.
- Käsiteltiin maatalouspoliittisia asioita ja Suomen EU-komissiolle 10.11.05 lähettämää Pohjoisen tuen myöntövaltuuden leikkausesitystä.
- Käsiteltiin 29.11.05 pidettäviä C-liittojen sekä MTK liittojen puheenjohtajien ja toimin-

- nanjohtajien sekä MTK:n valtuuskunnan 30.11.-1.12.05 kokouksessa esille tulevia asioita.
- Käsiteltiin liiton vuoden 2006 toimintaa ja päätettiin v. 2006 toimintasuunnitelmasta.
- Käsiteltiin liiton syyskokoukseen liittyviä asioita.
- Päätettiin v. 2006 Maaseudun Tulevaisuus lehden lahjatilauksista.
- Päätettiin Osuuspankkien Keskusosakepankki Oyj:n osakemerkinnästä.
- Päätettiin Itä-Suomen MTK liittojen yhteisen lausunnon hyväksymisestä ohjelmakauden 2007- 2013 ympäristötukiohjelmasta.
- Johtokunnalle merkittiin tiedoksi:
- Itä-Suomen MTK liittojen yhteinen esitys luottamushenkilöistä MTK:n valokuntiin sekä valiokuntia koskeva muutosesitys.
- Valtuuskunnan jäsenten kirjelmä MTK:lle Pohjoisen tuen myöntövaltuuden leikkausten perusteettomuudesta.
- Ylä-Savon MTK yhdistysten järjestämät jouluiset iltamat Iisalmissa.

VALIOKUNTIEN TOIMINTA

Liiton valiokunnat, liittojen yhteiset valiokunnat ja työryhmät kokoontuivat v. 2005 seuraavasti:

- Liiton työvaliokunta 5.1.05.
- C alueen liittojen puheenjohtajien ja toiminnanjohtajien 7.1.05 kokous
- Maaseutunuorten valiokunta 19.1.05.
- C alueen liittojen puheenjohtajien ja toiminnanjohtajien kokous 2.2.05
- Itä-Suomen maaseutuyrittäjävaliokunta 18.2.05.
- Maaseutunuorten ulkoilutapahtuman suunnittelukokous 18.2.05.
- Itä- Suomen MTK liittojen luomuvaliokunta 23.3.05
- Itä-Suomen MTK liittojen ympäristö- ja maapoliittisen valiokunta 23.3.05
- Pro Maaseutu kilpailun alueraati 30.3.05
- Maaseutunuorten valiokunta 30.3.05
- C alueen liittojen puheenjohtajien ja toiminnanjohtajien kokous 4.4.05
- Itä-Suomen MTK liittojen maaseutuvaliokunta 26.4.05
- Spv hankkeen ohjausryhmä 4.5.05
- Itä-Suomen MTK liittojen ja Tapiolan yhteistyökokous 8.6.05
- Savo-Karjalan verovaliokunta 16.6.05

- Perheviljelmien johtamishankkeen kokous 23.6.05
- C alueen liittojen puheenjohtajien ja toiminnanjohtajien kokous 28.7.05
- MTK liittojen puheenjohtajien ja toiminnanjohtajien kokous 28.7.05
- Työvaliokunta 12.8.05
- Maaseutunuorten valiokunta 26.8.05
- Itä-Suomen MTK liittojen maaseutuyrittäjävaliokunta 6.9.05
- Spv hankkeen ohjausryhmä 22.9.05
- Itä-Suomen MTK liittojen puheenjohtajien ja toiminnanjohtajien puhelinkokous 11.10.05
- ATK-hankkeen ohjausryhmä 13.10.05
- Itä-Suomen MTK liittojen puheenjohtajien ja toiminnanjohtajien puhelinkokous 20.10.05
- Maaseutunuorten valiokunta 21.10.05
- Työvaliokunta 17.11.05
- Itä-Suomen MTK liittojen ympäristö- ja maapoliittinen valiokunta 18.11.05
- Itä-Suomen MTK liittojen luomuvaliokunta 22.11.05
- Itä-Suomen MTK liittojen maitovalokunta 23.11.05
- Savo-Karjalan lihavaliokunta 23.11.05
- Savo-Karjalan verovaliokunta 7.12.05

LAUSUNNOT JA KANNANOTOT

- Liiton lausunto Kuopion kaupungin ympäristökeskukselle kuntien jätestrategialuonnoksesta.
- Liiton lausunto 14.1.05 Kuopion maaseutuohjelmasta
- C- alueen MTK liittojen lausunto 2.2.05 Maa- ja metsätalousministeriölle tilatukijärjestelmän täytäntöönpanoa koskevasta lakiluonnoksesta.
- Kirjelmä MMM:lle ja MTK:lle 24.2.05 nuorten viljelijäin aloitustuen maksatusten ongelmista.
- Itä-Suomen MTK liittojen kirjelmä MTK:lle 24.2.05 maaseudun kehittämishankkeiden kuntarahavaatimuksen poistamisesta ohjelma-kaudella 2007-2013.
- MTK Pohjois-Savon ja Pohjois-Savon metsänomistajain liiton yhteinen kirjelmä MTK yhdistyksille ja Riistanhoitoyhdistyksille toimenpiteistä ylitteän hirvikannan pienentämiseksi.
- Kirjelmä 21.3.05 MTK:n johtokunnalle tu-

kiudistusten ja kansallisten tukien muutoksista aiheutuvista epäkohdista ja ongelmista.

- Kirjelmä 4.4.05 Mela:n hallitukselle asiamiesverkoston kehittämistä.
- Maatalousministeri Korkeaajalle 13.4.05 luovutettu kirjelmä maatalouspoliittisista ongelmista.
- Kirjelmä 11.4.05 Rautavaaran kunnanhallitukselle lainvastaisista lietalannan ja virtsan ympäristönsuojelumääräyksistä.
- Liiton lausunto 1.8.05 Leppävirran pohjoisosan valtatie 5 maakuntakaava/osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.
- Itä-Suomen MTK liittojen yhteinen lausunto 15.8.05 MMM:lle täydentävien ehtojen opasluonnoksesta.
- Liiton lausunto 31.8.05 maakuntasuunnitelmaluonnoksesta.
- Liiton lausunto 6.9.05 MTK:lle maaseutuyrittäjästrategialuonnoksesta.
- Liiton kirjelmä Mela:lle asiamiesverkoston asiamiesaluista Pohjois-Savossa.
- Itä-Suomen MTK liittojen yhteinen lausunto MTK:lle 16.11.05 ohjelmakauden 2007-2013 ympäristötukiohjelmaluonnoksesta.
- Itä-Suomen MTK liittojen yhteinen esitys 20.11.05 MTK:n valiokuntien jäsenistä ja valiokuntamuutoksista.
- Itä-Suomen MTK liittojen luomuvaliokunnan 22.11.05 kannanotto
- Itä-Suomen MTK Liittojen maitovaliokunnan ja Savo-Karjalan lihavaliokunnan 23.11.05 yhteinen kannanotto.
- Savo-Karjalan verovaliokunnan kannanotto 7.12.05

SÄÄNTÖMÄÄRÄISET KOKOUKSET

KEVÄTKOKOUS

Liiton kevätkokous pidettiin 25.4.2005 Hotelli Iso-Valkeisen auditoriossa Kuopiossa. Kokoukseen osallistui yhteensä 108 henkilöä, joista 80 oli virallisia liiton jäsenyhdistysten ja jäsenyhteisöjen kokousedustajia. Puheenjohtajana toimi mv. Ilpo Partanen Sonkajärveltä ja sihteerinä tj. Juhani Savolainen Nilsiästä.

Kokouksen avauksen suoritti liiton johtokunnan puheenjohtaja mv. Mikko Heikkinen.

Hän toivotti kokousedustajat, sidosryhmien edustajat, kutsuvieraat ja MTK:n johtokunnan puheenjohtajan, agr. Esa Härmälän tervetulleiksi kokoukseen ja avasi kokouksen. Avauspuheenvuorossaan hän käsitteli kevään EU tukien hakemiseen, kansallisiin tukiin, Cap uudistuksen toimeenpanoon, markkinaedunvalvontaan liittyviä kysymyksiä sekä MTK:n edunvalvonnan merkitystä ja elinkeinon tulevaisuuden haasteita.

MTK:n johtokunnan puheenjohtaja agr. Esa Härmälä ja MTK:n johtokunnan ja MTK Pohjois-Savo johtokunnan jäsen, agr. Irma Sirviö suorittivat Suomen Tasavallan presidentin 6.12.2004 myöntämien kunniamerkkien jaon. Suomen Leijonan Ritarikunnan ansioristi on myönnetty mv. Tomi Toivaselle, Siilinjärveltä, Suomen Valkoisen Ruusun Ritarikunnan I luokan mitali kultaristein mv. Jaakko Ryymimille, Iisalmesta sekä Suomen Valkoisen Ruusun Ritarikunnan I luokan mitali em. Elina Hartikaiselle, Nilsistä. Kunniamerkit on myönnetty yhteiskunnallisista ansioista ja maataloustuottajajärjestön päämäärien hyväksi tehdystä työstä.

Maatalouspoliittisen katsauksen esitti MTK:n puheenjohtaja, agr. Esa Härmälä. Hän käsittelee katsauksessaan maatalouden ja maaseudun muiden väestöryhmien näkemyksiä elinkeinon ympäristökysymyksistä ja koetuista haitoista ja näihin liittyviä lainsäädännön kehittämistarpeita elinkeinon ja yrittäjien oikeusturvan parantamiseksi. Hän käsitteli myös viljelijöiden tulonmuodostusta, maatalouden ja maaseudun tulevaisuuden näkymiä, tukiasioita, tuottajahintojen ja kustannusten kehitystä, MTK:n edunvalvonnan haasteita, EU:n maatalouspolitiikkaa, suurten jäsenmaiden ja globalisaation mahdollisia vaikutuksia tulevaan EU:n maatalouspolitiikkaan, puumarkkinoita ja hintanäkymiä.

Hyväksyttiin liiton johtokunnan toimintakertomus vuoden 2004 toiminnasta, liiton tilinpäätös ja tilintarkastuskertomus vuodelta 2004 ja tilivelvollisille myönnettiin vastuuvapaus liiton vuoden 2004 tileistä ja hallinnosta.

Kevätkokouksen kannanotto

Hyväksyttiin kannanotto seuraavan sisältöisenä:

Maatalouden voimakkaasta rakennekehityksestä huolimatta viljelijöiden tulokehitys on jäänyt jälkeen muiden alojen tulokehityksestä. MTT Taloustutkimuksen mukaan maataloustulo on vuonna 2004 reaalisesti edelleen noin kolmanneksen vuoden 1994 tulotasoa alhaisempi. Työmäärä nykyaikaisilla tiloilla on suuri ja työmäärä on kasvanut erityisesti kotieläintiloilla. Kirjanpitolajien 11-12- euron tuntipalkkatavoitetta ei ole saavutettu. Maatalouden tuki ja tukien muutokset eivät ole kompensoineet tuottajahintojen alenemaa ja maatalouden kohoavia tuotantokustannuksia. Erittäin suuria tukimenetyksiä ja väliinpuotoajia tulee vuoden 2005 luonnonhaittakorvauksen kansallisen lisäosan käyttöön ottamisen seurauksena ja samassa yhteydessä toteutettujen kansallisten kotieläintukien leikkausten johdosta tehokkaille kotieläintiloille. Myös yhtiömuotoisten kotieläintilojen ongelmat ovat ratkaisematta.

MTK-Pohjois-Savon kevätkokous vaatii pikaisesti hallitukselta toimenpiteitä tehokkaiden kotieläintilojen tilakohtaisten tukimeneysten ja toimintaedellytysten korjaamiseksi. Kotieläintuotannolle maksettava pohjoinen tuki on vuoden 2006 tukiratkaisussa saatettava maksuun täysimääräisenä pohjoisen tuen myöntövaltuuden salliman enimmäistason mukaisena. Luonnonhaittakorvauksen kansallinen lisäosa on käytettävä v. 2006 Cap-uudistuksen kotieläintaloudelle aiheuttamien tulonmenetysten kompensoimiseen. Nämä ongelmat edellyttävät kansallisen tuen budjetti-raamin korottamista vuodelle 2006.

Maataloustupossa esillä ollut lomapäivän lisääminen kotieläintiloille tulee toteuttaa heti vuoden 2006 alusta lukien. Viljelijöiden työterveyshuollon kehittämiseen on panostettava myös valtion rahaa.

Viljelijöiden tulomuodostuksessa tuotteista saatavilla markkinahinnoilla on oltava jatkossa nykyistä suurempi osuus. Markkinaedunvalvontaan on haettava uusia keinoja järjestös-

sä ja tuottajien omistamissa yrityksissä. Tuottajahinnasta ei enää saa tehdä jäännöserää, kun sovitaan maataloustuotteiden kaupasta.

Pohjois-Savon viljelijät investoivat maatalouteen voimakkaasti. Elinkeinon kehittäminen edellyttää jatkossakin merkittävää investointitahtia maataloilla. Myös sukupolvenvaihdosten määrä on saatava kasvuun suurten ikäluokkien tullessa eläkeikään. Monen sukupolvenvaihdostilan edessä on myös merkittävät investoinnit tuotantoon. Korotettu investointitukijärjestelmä on osa uutta tukiratkaisua.

Investointitukihakemusten käsittelyä on nopeutettava, jotta uusia hankkeita voidaan toteuttaa ilman viiveitä ja ylimääräisiä rahoituskuluja. Tällä hetkellä hakemusten käsittely kestää TE-keskuksessa liian kauan. Investointitukien maksatusten perusteella olevat ohjekustannukset on saatava vastaamaan todellisia investointien kustannuksia. Lisäksi investointitukiin liittyvää turhaa hallinnon vaatimaa paperisotaa on karsittava kehittämällä hakumenettelyä niin, että myös investointitukihakemusten pohjatietoja voidaan hakea suoraan olemassa olevista rekistereistä. Hakemuksissa kysytyt tiedot päätöksen antava viranomaisena saisi jo nyt suoraan ilman hakijan monikymmensivuisia liitetulosteita mm. peltolohkorekisteristä, nautarekisteristä ja verotustiedot verohallinnolta.

Maatalousyrittäjien Eläkelaitos on uudistamassa voimakkaalla kädellä asiamiesverkostoaan. Uudistuksessa on huolehdittava, että viljelijöiden saama hyvä palvelu ei vaaranna asiamiesverkoston voimakkaasti harventuessa ja että palvelut on tasavertaisesti kaikkien viljelijöiden saatavissa myös syrjäisimmilläänkin alueilla. Asiamiesverkoston uudelleen järjestäminen on tehtävä yhteisesti sopimalla tuottajayhdistysten ja MTK-liittojen kanssa.

SYYSKOKOUS

Liiton syyskokous pidettiin 5.12.2005 Hotelli Iso-Valkeisen auditoriossa Kuopiossa. Kokoukseen osallistui yhteensä 111 virallisia Liiton jäsenyhdistysten ja jäsenyhteisöjen kokousedustajia. Puheenjohtajana toimi mv. Timo Lindsberg, Rautalammit ja sihteerinä tj. Juhani Savolainen Nilsiästä.

Kokouksen avauksen suoritti Liiton johtokunnan puheenjohtaja mv. Mikko Heikkinen. Hän toivotti valtiosihteerin Pekka Pesosen, kokousedustajat sekä sidosryhmien edustajat, kutsuvieraat ja kokousalustajat tervetulleiksi ja avasi kokouksen.

Avauspuheenvuorossaan mv. Mikko Heikkinen käsitteli v. 2005 lämmintä ja suotuisaa kasvukautta, viljamarkkinoita, sopimustuotantoa, bioenergian tuotantoa, tulevan ohjelma-kauden ympäristötuki ohjelmaluonnosta, v. 2006 kansallisen tuen ratkaisua sekä Pohjois-Savon maatalouden investointitoimintaa.

Maatalouspoliittisen katsauksen esitti valtiosihteerin Pekka Pesonen. Hän käsitteli katsauksessaan EU:n maatalouspolitiikan linjauksia, Pohjoisen tuen tulevaisuutta, bioenergian tuotantomahdollisuuksia ja tulevaisuuden näkymiä, maatalouden investointitukia, maidon kiintiöjärjestelmää sekä EU:n sokeriuudistusta.

Maataloustuottajain Pohjois-Savon Liitto MTK- Pohjois-Savo r.y:n toimintasuunnitelma vuodelle 2006

Hyväksyttiin johtokunnan ehdotus Liiton vuoden 2006 toimintasuunnitelmaksi ja talousarvion perustaksi seuraavan sisältöisenä:

Liitto toimii sääntöjensä mukaisesti maa- ja metsätalouden sekä maaseutuyrittäjien maakunnallisena etujärjestönä tavoitteenaan turvata jäsenistön sekä maaseudun väestön taloudelliset, sosiaaliset ja yhteiskunnalliset oikeudet. Liitto edistää maa- ja metsätalouden ja maaseutuyrittäjyyden kehittämistä ja maaseudun elinvoimaa sekä maakunnan ja maaseudun tasapainoista kehitystä MTK:n periaate- ja tavoiteohjelman tavoitteiden mukaisesti.

Keskeisinä painopisteinä ovat toimintavuonna Suomessa toteutettavan EU:n maatalousuudistuksen toimeenpanoon liittyvä jäsenten ja EU-avustajien tukikoulutus ja tiedotus, tilojen kehittämisen tukeminen, sukupolvenvaihdosten ja ATK:n hyötykäytön edistäminen hanketoiminnan avulla sekä viljelijöiden oikeusturvan, työhyvinvoinnin ja henkisen jaksamisen edistäminen.

Tavoitteidensa savuttamiseksi liitto tukee MTK:n toimintaa, harjoittaa yhteistyötä pohjoisen tuotantotukialueen liittojen kanssa, toimii yhteistyössä maakunnallisten organisaatioiden, maataloushallinnon, neuvontajärjestön ja muiden toimijoiden ja sidosryhmien ja hankkeiden kanssa.

Tuotanto-, tulo- ja tukipolitiikka

Liitto edistää yhteistyössä MTK:n, omien kaupallisten yritysten ja sidosryhmien kanssa kotimaisten ja maakunnallisten elintarvikkeiden menekkimahdollisuuksia, vakaata tuottajahintakehitystä, markkina-aseman vahvistamista, maakunnan tuotteiden tuotannon ja bioenergian tuotannon kehittämistä sekä tuotantomahdollisuuksien hyödyntämistä.

Tukee MTK:n toimenpiteitä ja toimii tuottajia hyödyntävän ja riskejä vähentävän markkinointiyhteistyön puolesta, tukee menekin edistämistä, laatu ja kuluttajatyötä, kuluttajavastaavien toimintaa, järjestää tarvittaessa kuluttajatapahtumia ja kuluttajavastaavien koulutusta.

Edistää maaseutuyrittäjyyttä ja muuta maaseudun elinkeinojen kehittämistä MTK:n maaseutuyrittäjästrategian mukaisesti yhteistyössä sidosryhmien, maaseudun toimijoiden ja viljelijäryhmien kanssa.

Tukee elintarvikeketjun yhteistyötä, joka tuo kilpailuetua koko ketjulle. Toimitaan aktiivisesti tuottajia hyödyntävän ja markkinointiriskejä vähentävän markkinointiyhteistyön puolesta, edistetään sopimustuotantoa ja elintarvikeketjun kansallisen laatustrategian toteuttamista erityisesti tilatasolla.

Seuraa tuottajahintojen, tuotantopanosten ja investointikustannusten hintakehitystä, tukee tilojen kannattavuuden kehittämistä, edistää tilojen välistä yhteistyötä ja tuotantokustannuksia alentavia muita toimenpiteitä yhteistyössä eri tahojen kanssa.

Tukee MTK:n tavoitteita ja toimenpiteitä uuden EU ohjelmakauden 2007-2013 maaseudun kehittämisasetuksen mukaisten EU:n

osarahoittamien tukijärjestelmien uudistamisessa, jatkuvuuden ja rahoituksen turvaamisessa siten, että tukijärjestelmät kohtelevat eri tuotantosuuntien ja alueiden viljelijöitä oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti.

Osallistutaan yhdessä maakunnallisten toimijoiden kanssa 2007-2013 uuden ohjelmakauden maaseutuasetuksen mukaisten toimenpiteiden ja ohjelmien valmisteluun ja tiedotukseen Pohjois-Savon osalta.

Toimitaan aktiivisesti yhteistyössä MTK:n, pohjoisen alueen liittojen ja sidosryhmien kanssa Art 142 pohjoisen tuotantotukialueen maatalouden ja tukijärjestelmien turvaamisessa.

Seurataan EU:n ja kansallisen maatalouspolitiikkaan liittyvää lainsäädäntöä ja toimeenpanoa, soveltamista, valvontaa ja oikeusturvan toteutumista. Toimitaan epäkohtien ja ongelmien poistamiseksi ja tukijärjestelmien yksinkertaistamiseksi yhteistyössä MTK:n ja maataloushallinnon kanssa.

Tiedotetaan ja järjestään koulutusta viljelijöille, EU-avustajille sekä sidosryhmille EU:n maatalouspolitiikan uudistuksen toimeenpanosta, tukien hakemisesta ja tukijärjestelmiin liittyvistä muutoksista yhteistyössä MTK-yhdistysten, maatalous- ja ympäristöhallinnon ja neuvontajärjestön kanssa.

Rakennepolitiikka

Tuetaan MTK:n maaseutuyrittäjyysstrategiaa ja maaseutupoliittisia tavoitteita vahvistaa maaseudun elinvoimaa, yrittäjyyden toimintaedellytyksiä, yrittäjyyskasvatusta, bioenergian tuotantoa, käyttöönottoa ja lämpöyrittäjyyttä.

Edistetään perusmaatalouden, maa- ja metsätalouselinkeinojen sekä maaseutuyrittäjyyden kehittämistä ja toimintaedellytyksiä yhteistyössä MTK:n ja maakunnallisten ja paikallisten yhteistyötahojen kanssa.

Edistetään sukupolvenvaihdosten toteuttamista sekä tiedotetaan ammatinvalinnan edes-

sä oleville nuorille luonnonvara-alan mahdollisuuksista osana SPV-hanketta, edistetään investointeja ja muita kehittämistoimia ja osaamista tiedottamalla ja järjestämällä yhteistyössä maataloushallinnon ja sidosryhmien kanssa investointi- ja maatilojen kehittämistilaisuuksia.

Tuetaan ATK hyötykäytön ja navetteknologian edistämistä, viljelijäkoulutusta, laajakaistayhteyksien käyttöönottoa ja ATK-tuohenkilöverkoston toiminnan kehittämistä osana ATK-hanketta.

Toimitaan yhteistyössä maakunnallisten sidosryhmien kanssa Suomen maaseutustrategian ja Pohjois-Savon maaseutuohjelman tavoitteiden toteuttamisessa, tiedotetaan EU:n rahastokauden 2007- 2013 mahdollisuuksista perusmaatalouden, maaseutuelinkeinojen, yrittäjyyden kehittämisessä sekä kehittämishankkeiden mahdollisuuksista.

Tuetaan luonnonvara-alan ja maaseutuyrittäjyyden ja maaseutuelinkeinojen sekä näiden tarvitsemien työvoiman perus- ja täydennyskoulutuksen ja koulutuksen sisällön kehittämistä ja resurssien turvaamista yhteistyössä oppilaitosten ja muiden toimijoiden kanssa.

Ympäristö- ja maapolitiikka

Toimitaan yhteistyössä MTK:n kanssa yksityisen maanomistusoikeuden ja maanomistajien oikeusturvan puolesta sekä tuetaan kestävä kehityksen mukaista maataloutta ja maaseutuyrittämistä ympäristö- ja maapolitiikka lainsäädäntöä valmisteltaessa ja käytäntöön sovellettaessa.

Toimitaan MTK:n, sidosryhmien ja ympäristöhallinnon kanssa kotieläintilojen karjasuojien lupamenettelyn selkeyttämiseksi ja nopeuttamiseksi ja ympäristölainsäädännön epäkohtien ja puutteiden korjaamiseksi siten, että niistä ei aiheudu kilpailuhaittoja, oikeusturvaongelmia ja esteitä elinkeinon harjoittamiselle ja kehittämiselle.

Seurataan ja tuetaan viljelijöiden ja maaseutuyrittäjien oikeusturvan toteutumista ympä-

ristö-, maankäyttö- ja kaavoituskysymyksissä sekä metsien ja vesien suojeluun liittyvissä kysymyksissä.

Järjestetään ympäristöasiamiehille koulutustilaisuus, tiedotetaan ympäristö- ja maapolitiikasta asioista, avustetaan maanomistajia kaavoitus-, lunastus- ja korvausasioissa yhteistyössä Maanomistajien Arviointikeskuksen kanssa.

Veropolitiikka

Toimitaan yhdessä MTK:n ja muiden toimijoiden kanssa siten, että viljelijöiden, metsänomistajien ja maaseutuyrittäjien verotus ei saa muodostua raskaammaksi kuin muiden väestöryhmien eikä vaaranna maaseudun elinkeinojen kilpailukykyä sisämarkkinoilla. Tuloverotuksen maatalouden yritystulon pääomatulo-osuuden verotusta tulee uudistaa siten, että jaettavan yritystulon pääomatulo-osuus voidaan jättää kokonaan verottamatta silloin, kun pääomatulona verottaminen johtaa ansiotuloverotusta ankarampaan lopputulokseen. Laha- ja perintöverolain mukaisessa sukupolvenvaihdoksessa korotonta maksuaikaa on pidentävä nykyisestä viidestä vuodesta kymmeneen vuoteen.

Liitto edistää verolainsäädännön tuntemusta, verosuunnittelua ja osaamista verotuksen eri osa-alueilla tiedottamalla, toteuttamalla sukupolvenvaihdosten ja tuloverotuksen veroneuvontaa ja koulutusta. Liitto järjestää maakunnallista ja alueellista verokoulutusta viljelijöille, maaseutuyrittäjille, tilitoimistoille ja veroilmoitusten laatijoille.

Sosiaalipolitiikka

Tuetaan MTK:n toimenpiteitä jäsenten erityissosiaaliturvan kehittämisessä MTK:n periaate- ja tavoiteohjelman mukaisesti. Keskeisenä tavoitteena on luopumistukijärjestelmän jatkaminen seuraavalle EU:n ohjelmakauden vuosille 2007-2013 siten, että uutta järjestelmää voidaan toteuttaa vuoden 2007 alusta. Työeläkelainsäädännön kokonaisuudistukseen liittyen tavoitteena on selkeyttää lainsäädäntöä sekä saattaa yrittäjämääritelmiä ajan tasalle etenkin osakeyhtiöiden osalta. Työhyvinvoin-

tia edistetään lomituspalveluita kehittämällä, lomapäiviä lisäämällä sekä työterveyshuoltopalveluja kehittämällä.

Seurataan ja edistetään sukupolvenvaihdosten toteutumista SPV-hankkeen avulla, seurataan lomituspalveluyksiköiden ja työterveyshuollon toimivuutta, tiedotetaan sosiaaliturvaan liittyvistä asioista, edistetään henkistä hyvinvointia ja maaseudun tukihenkilöverkoston toimintaa.

Järjestetään yhteistyössä Mela:n, Alue työterveyslaitoksen ja muiden yhteistyötahojen kanssa maakunnallinen yhteistyötilaisuus työterveyshuollon ja lomituspalveluiden toimijoille.

Kehitetään ja uudistetaan liiton ja Mela:n maakunnallista yhteistyötä kenttätoiminnan ja asiamiesverkoston muutoksista johtuen.

Järjestötoiminta, järjestökoulutus ja tiedotustoiminta

Liitto suorittaa sääntöjensä ja MTK:n edellyttämät tehtävät jäsenten etujen mukaisesti ja tukee yhdistysten ja maaseutunuorten toimintaa, pitää sääntömääräiset kokoukset, johtokunnan ja valiokuntien kokoukset, toteuttaa ja kehittää yhteistyötä valiokuntayhteistyötä naapuriliittojen kanssa.

Edistetään viljelijöiden, maaseutuyrittäjien ja metsänomistajien järjestäytymistä, aktivoidaan jäseniä ja maaseutunuria järjestötoimintaan yhteistyössä MTK-yhdistysten kanssa.

Tuetaan MTK yhdistysten maaseutuyrittäjävastaavien, kuluttajavastaavien, ympäristöasiamiesten, sosiaali- ja lomitusvastaavien sekä maaseudun tukihenkilöverkoston toimintaa ja järjestetään tarvittaessa koulutusta eri yhteistyötahojen kanssa.

Osallistutaan yhdessä MTK-yhdistysten kanssa v. 2007 Turun liittokokouksen valmisteluun liittyviin järjestön edunvalvonnan, toiminnan, rakenteen ja talouden kehittämistyöhön.

Tuetaan Pohjois-Savon metsänomistajien liiton kanssa paikallisten yhdistysten metsäjäsenhankintaa.

Toimitaan tuotantokustannuksia alentavien jäsenetujen kehittämisessä, edistetään Reppu tietoverkon käyttöä, järjestetään MTK-yhdistysten tiedotusvastaaville ja sihteerille tiedotus-, Reppu julkaisujärjestelmä- ja ATK-koulutusta.

Järjestetään MTK-yhdistysten ja maaseutunuorten kerhojen puheenjohtajille ja sihteerille koulutuspäivät sekä jäsenille järjestökoulutusta yhdessä Pellervo-Instituutin ja osuustoiminnallisten yritysten kanssa.

Järjestetään spv:n tehneille uusille yrittäjille tuki-, verotus- ja järjestöasioita koskeva maakunnallinen koulutustilaisuus yhteistyössä osuustoiminnallisten yritysten kanssa.

Osallistutaan STM:n Veto-ohjelmaan liittyvään MTK:n hommat hanksaan hankkeen pilottiryhmätoimintaan.

Toteutetaan luottamushenkilöiden ja toimihenkilöiden järjestötoimintavalmiuksien kehittämiskoulutusta liitto- ja yhdistystasolla yhteistyössä Pellervo-Instituutin kanssa.

Tiedotetaan jäsenille Odelma jäsenlehden, MTK-Viestin maakuntaliitteen, tietoverkko Repun, jäsenkirjeiden ja muiden tiedotusvälineiden avulla liiton ja MTK:n toiminnasta, jäseneduista, järjestökoulutuksesta sekä elinkeino- ja maatalouspoliittisista asioista. Koulutustapahtumista tiedotetaan lisäksi sähköisen koulutuskalenteri Laarin avulla. Liiton toiminnasta maaseutua ja maataloutta koskevissa asioissa tiedotetaan yhteistyökumppaneita, sidosryhmiä, maakunnallisia ja paikallisia päättäjiä.

Maakunnallisiin ja paikallisiin tiedotusvälineisiin, poliittisiin päättäjiin ja muihin tahoihin pidetään aktiivisesti yhteyttä maaseutua ja elintarviketaloutta koskevissa asioissa.

Ylläpidetään MTK Pohjois-Savon www sivuja.

Maaseutunuoret

Maaseutunuorten toiminta pidetään aktiivisena, kannustetaan nuoria toimintaan ja mahdolletaan kynnystä osallistua järjestötoimintaan. Huomioidaan liiton toiminnassa nuorten tapahtumat paikallisesti ja valtakunnallisesti. Maaseutunuorten toiminnasta ja käytännön toteutuksesta vastaa nuorten valiokunta, joka toimii yhteistyössä paikallistason nuorten kerhojen sekä maaseutunuorten yhteyshenkilöiden kanssa. Maaseutunuorten teemavuoden jälkeisenä vuonna ovat toiminnan painopisteinä maaseudun nuorten sosiaalisten verkostojen rakentaminen, nuorten jäsenten perehdyttäminen järjestötoimintaan sekä kuluttajatyön edistäminen. Kuluttajatyössä osallistutaan mm. elokuun lopussa Kuopiossa pidettävään elonkorjuutapahtumaan.

Toimitaan maaseutuammattien edistämiseksi ja toimintavuonna suunnitellaan ja toteutetaan maaseutuyrittämisen markkinointityötä koululaisille hanketoiminnan avulla. Maaseutunuria kannustetaan osallistumaan järjestötoimintaan mm. koulutuksen kautta, jossa huomioidaan erityisesti nuoret ja aloittavat maatalous- ja maaseutuyrittäjät. Alkuvuodesta toteutetaan nuorille suunnattu järjestökoulutus, ns. Lumi-Peku kurssi ja tilanpidon aloittajille jatkajavalmennuspäivä osana SPV-hanketta. Edistetään kerhojen yhteistyötä sekä alueellista toimintaa.

Itä-Suomen MTK-liittojen välinen maaseutunuorten valiokuntien yhteistoimintaa jatketaan ja tiivistetään. Valiokuntien puheenjohtajille, sihteereille sekä kerhojen vetäjille järjestetään yhteistapaaminen ja vetovastuussa vuonna 2006 on Keski-Suomi. Liiton valiokunta pitää yhteyttä keskusliiton nuorten valiokuntaan sekä MTK:n johtokunnan nuorten edustajaan ja osallistuu valtakunnalliseen maaseutunuorten sähköpostirinkiin.

Maaseutunuoret järjestävät perinteiset joulutulet valtateiden varsille. Kansanedustajien kummitilatoimintaa jatketaan ja valiokunta toimii kansanedustajien ja kummitilojen lenkinä ja järjestää mm. kansanedustajien ja maaseutunuorten yhteistapaamisen.

Luottamushenkilöiden valinta

Liiton luottamustehtäviin valittiin erovuoroisten tilalle seuraavat henkilöt:

Liiton johtokunta vv. 2006-2008:
agr. Jukka Lyytikäinen, Leppävirta,
mv. Risto Nousiainen, Pielavesi,
em. Lea Pekkarinen, Nilsia

Liiton tilintarkastajat v. 2006:
em. Kaija Väänänen, Siilinjärvi
mv. Hannu Smolander, Tuusniemi
pankinjohtaja Seppo Koski HTM, Kuopio
Varatilintarkastajat v. 2006:
em. Airi Karttunen, Riistavesi
mv. Kalle Pietikäinen, Kiuruvesi

MTK:n valtuuskunta vv. 2006-2007:
mv. Tomi Toivanen, Siilinjärvi,
mv. Jouko Åkerlund, Vieremä
Varajäsenet:
mv. Ilpo Partanen, Sonkajärvi,
mv. Vesa-Matti Lintunen, Tervo
em. Tuula Kuosmanen, Nilsia

Pohjois-Savon Maataloustuottajain säätiön hallitus vv. 2006-2008:
mv. Pentti Rissanen, Juankoski
em. Aino Ruotsalainen, Varpaisjärvi
Tapani Marinin toimikauden loppuun vuodeksi 2006 mv. Eino Väisänen, Sukeva
Varajäsenet:
mv. Keijo Voutilainen, Kuopio
em. Sirpa Hakkarainen, Juankoski

Pohjois-Savon Maataloustuottajain säätiön tilintarkastajat v. 2006:
em. Kaija Väänänen, Siilinjärvi
mv. Hannu Smolander, Tuusniemi
pankinjohtaja Seppo Koski HTM, Kuopio

Varatilintarkastajat:
em. Airi Karttunen, Riistavesi
em. Eija Mykkänen, Lapinlahti
mv. Kalle Pietikäinen, Kiuruvesi

Liiton kokouksista ilmoittaminen v. 2006

Liiton kokouksista päätettiin ilmoittaa sääntömääräisten ilmoitustapojen lisäksi Iisalmen Sanomissa ja Savon Sanomissa.

Syyskokouksen julkilausuma

Viljelijöiden osuus elintarvikkeiden hinnoista on pienentynyt edelleen 2000 luvulla. Kauppa ja teollisuus ovat kasvattaneet marginaalejaan kaikissa elintarvikeryhmissä, erityisesti liha- ja maitotuotteissa. Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen hintamarginaalilaskelmien mukaan ruisleivän kuluttajahinnasta raaka-aineen osuus on enää neljä prosenttia, naudanjauhelihasta runsas viides ja porsaankyljyksistä vajaat 15 prosenttia. Esim. vuonna 1999 jauhelihan raaka-aineesta naudanhilan tuottaja sai 1,85 euroa kilolta, joka on 33,6 prosenttia kokonaishinnasta. Viisi vuotta myöhemmin tuottajan osuus oli enää 1,62 euroa eli 23,4 prosenttia. Jauhelihan kuluttajahinta kallistui viidessä vuodessa 5,50 eurosta liki 7 euroon kilolta. Kuluttajan maksama lisähinta valui kaupan ja teollisuuden kätteisiin ja osuus kasvoi 52 prosentista 62 prosenttiin. Kehitykseen on puututtava ja kaupan kätteistä osa on saatava palautumaan takaisin tuottajahintoihin, jotta elintarvikeketjussa alkutuottajat saavat myös oikeudenmukaisen korvauksen työstään.

Maatalouden kustannusten nousua tulee hillitä. Tähän liittyen keväällä maataloustupossa sovittu v. 2005 aikana toteutettava maatalouden energiaverorasituksen keventäminen on edelleen hallituksella hoitamatta vaikka vuosi on umpeutumassa. Näinkö maatalouden tuloratkaisut hoidetaan jatkossakin?

Markkinahintoihin ja kustannuksiin vaikuttamisen keinot eivät yksin riitä pohjoisen alueen maatalouden kannattavuuden ja kilpailukyvyn turvaamiseen. Viljelijöiden on tiedettävä, että heidän tuotantonsa voi jatkua, samoin toimivat ja pitkäaikaiset tukijärjestelmät. EU on ilmaissut halunsa pohjoisen tuen yksinkertaistamiseksi. Tämä ei saa johtaa Pohjoisen liittymissopimuksen Art 142 pitkäaikaisen tuen alas ajamiseen. Kotieläintuotannon tukea ei saa irrottaa tuotannosta, siirtää peltohehtaarien kautta maksettavaksi eikä kytkeä jatkossa Etelä-Suomen kansallisen tuen ongelmiin.

Vuoden 2006 kansallisessa tukiratkaisussa jätettiin hoitamatta mm. hiehojen tuki, siten

että siihen olisivat oikeutettuja kuukauden kullutta poikimisesta teurastetut hiehot. Ratkaisussa ei myöskään otettu kantaa viime syksynä ympäristötuen ja luonnonhaittakorvauksen ulkopuolelle jätettyjen peltojen saamiseksi tukien maksun piiriin. Tämä peltojen ns. jonotuslistan purkaminen on lupausten mukaisesti aloitettava heti vuodesta 2006. Tällä asialla on tilakohtaisesti hyvin suuri merkitys. Sikatalouden investointitukien haku on avattava jo vuodelle 2006 siinä suhteessa, kun tuotantokapasiteettia poistuu tuotannosta.

Uusi ympäristötukiohjelma kaudelle 2007-2013 on valmisteilla. Uudessa ympäristötukiohjelmassa tuen sisältö on rakennettava niin, että ohjelmassa mukana olevien tilojen kilpailukyky ei heikkene ja tuen taso ei laske.

Maaseutuasetukseen sisältyvien perusmaatalouden tukien rahoitus on turvattava myös seuraavalla ohjelmakaudella. Maaseudun ja maatalouden säilyminen elinvoimaisena ja myönteinen kehitys on riippuvainen siitä miten maaseutuyrityksissä ja maatiloilla investoidaan ja kehitetään tuotantoa. Tähän tarvitaan katkeamaton ja riittävä rahoitusjärjestelmä myös ensi ohjelmakaudelle.

Pellonkäyttöä bioenergian tuotantoon tulee edistää valtiovallan toimenpitein ja myös bioenergiaa käyttävien laitosten investointeja on tuettava.

MUUT KOKOUKSET, TILAISUUDET JA MUU TOIMINTA

MTK yhdistysten puheenjohtajien ja sihteerien koulutuspäivät

Liitto järjesti 27.-28.1.05 Kuopiossa koulutuspäivät puheenjohtajille ja sihteeille. Tilaisuudessa toimi alustaja lakimies Marica Twerin MTK:sta. Hän käsitteli alustuksessaan maatalouden tukijärjestelmiä 2005 ja vuodesta 2006 eteenpäin. Promilk:n toimitusjohtaja Heikki Riihimäki käsitteli alustuksessaan ajankohtaisia maitomarkkinoita ja hankintapäällikkö Pertti Karjalainen ajankohtaisia lihamarkkinakysymyksiä ja Atria ryhmän toimintaa. Maataloushallinnon puheenvuoron

käytti TE-Keskuksen maaseutuosaston päällikkö Jukka Honkonen. Yhdistystoiminnan kehittämishankkeen esitteli koulutussuunnittelija Varpu-Liisa Korpivaara MSL:stä Koulutuspäivillä käsiteltiin MTK:n periaate- ja tavoiteohjelman työstämistä 3.-4.2.05 pidettävää Oulun liittokokousta varten. Sisäisissä järjestöasioissa käsiteltiin mm. v. 2005 järjestötoiminnan aikatauluja, sisältöä, kevätkauden toimintaa, EU tukikoulutusta ja maaseutu- nuorten teemavuoden toimintaa. Koulutuspäiville osallistui 48 henkilöä.

Liitto järjesti 11.-12.10.05 yhdessä MTK Pohjois-Karjalan kanssa Polvijärvellä koulutuspäivät puheenjohtajille ja sihteereille. Ohjelmaan sisältyi Tapiola yhtiöiden maa- ja metsätalousmyyntipäällikkö, agr. Pirjo Ristolan vakuutusasioita koskeva ajankohtaiskatsaus. Maatalouspoliittisista ajankohtaisista asioista ja EU:n maatalouspolitiikan uudistuksesta esitti katsauksen johtaja Seppo Aaltonen MTK:sta. Maatalouden ympäristöasioista, ympäristöhallinnon viranomaistehtävistä ja ympäristöhallinnon roolista maatilojen toimintanedellytysten ja kilpailukyvyn kehittämisestä alusti limnologi Paula Mononen Pohjois-Karjalan ympäristökeskuksesta. MTK:n uudistettavasta julkaisujärjestelmästä alusti ATK-hankevetäjä Tuomo Tikkanen, koulujen opinto-ohjaajien ja tuottajien yhteistyöstä Spv hankevetäjä Maria Hartikainen sekä kouluihin suuntautuvasta kuluttajatyöstä hankevetäjä Pirjo Hyvärinen. Ajankohtaisen veropoliittisen katsauksen esitti tj. Juhani Savolainen. Ohjelmaan sisältyi myös MTK:n valtuuskunnan pj. mv. Juha Saikkosen puheenvuoro ja siihen liittyvä keskusteluosio. Koulutuspäiville osallistui 60 henkilöä.

MTK:n liittokokous Oulussa 3.-4.2.2005

MTK:n 31. liittokokous järjestettiin 3.-4.2.05 Oulussa. Liittokokouksen valmisteluun liittyi laajassa kenttäkäsitelyssä ollut MTK:n periaate- ja tavoiteohjelma. Liittokokouksen ohjelmaan sisältyi Oulun kaupungin, valtiovalan pääministeri Matti Vanhasen sekä maailman talonpoikain järjestön IFAP:n puheenjohtaja Jack Wilkinssonin tervehdykset. Liittokokoustyöskentely eriytyi kuuteen tema-

ryhmän työskentelyyn: järjestön kehittäminen, maatalous, metsätalous, maaseutuyrittäjyys, jäsenille yhteiset asiat ja Suomen maatalous v. 2020. Näiden teemaryhmien työn tuloksena muotoutui lopulliseen muotoonsa uusi MTK:n periaate- ja tavoiteohjelma. Pohjois-Savosta kokoukseen osallistuivat 12 liiton virallista edustajaa, liiton johtokunnan jäseniä, toimihenkilöt sekä 8 Pohjois-Savon Metsänomistajain liiton virallista edustajaa sekä liiton toiminnanjohtaja.

Verotus

Liitto järjesti yhteistyössä MTK yhdistysten kanssa 10.2.-15.2.05 viisi alueellista verokoulutustilaisuutta: Iisalmessa, Nilsiässä Kuopiossa, Leppävirralla ja Kaavilla Tilaisuuksissa käsiteltiin ajankohtaisia maa- ja metsätalouden veroasioita, uudistetun muistiinpanokaavan edellyttämiä ja huomioitavia asioita, uudistuneen 2 lomakkeen täyttöä, veroilmoitusten laatimista, verosuunnittelua, uusinta oikeuskäytäntöä. Ympäri vuoden antoivat liiton toimistolla tuloverotukseen ja sukupolvenvaihdoksiin liittyvää veroneuvontaa Jari Kauhainen ja Juhani Savolainen. Lisäksi molemmat olivat mukana MTK:n kaikille jäsenille tarkoitettussa veropalvelupuhelimessa yhdessä MTK:n verojuristi Timo Sipilän kanssa. Verokoulutusta järjestettiin sukupolvenvaihdoksen toteuttaneille ja tilanpidon aloittaneille uusille viljelijöille 26.1.05 ja sukupolvenvaihdosta suunnitteleville toimintavuoden syksyllä kolmessa alueellisessa koulutustilaisuudessa 1.11.05 Iisalmessa, 2.11.05 Muuruvedellä ja 4.11.05 Suonenjoella. Näissä tilaisuuksissa käsiteltiin kattavasti luopujien ja jatkajien verokysymyksiä perintö- ja lahjaverolain, maatilatalouden tuloverolain, tulo- ja varallisuusverolain, arvonlisäverotuksen ja varainsiirtoverolain sekä sukupolvenvaihdosten verosuunnittelun osalta. Tj. Juhani Savolainen toimii verovelvollisia edustavana Savo-Karjalan veroviraston alueen verotuksen oikaisulautakunnan jäsenenä.

Maakunnallinen tilitoimistojen ja veroilmoitusten laatijoiden veropäivä järjestettiin 14.12.05 Kuopiossa. Tilaisuudessa esittivät verohallinnon puheenvuoron oikaisulautakun-

nan pj. Onni Sorsa ja verojohtaja Jouni Rikala. Ajankohtaisen veropoliittisen katsauksen esitti johtaja Timo Sipilä MTK:sta. Verotoimistojen asiakasyritysten ja tilitoimistojen välisestä yhteistyöstä ja tiedonsiirron kehittämistä alustivat tilitoimistoyrittäjä Jorma Pitkanen ja ATK hankevetäjä Tuomo Tikkanen.

Liiton järjestämiin verokoulutustilaisuuksiin osallistui 337 henkilöä.

MTK yhdistysten vuosikokoukset ja EU tulotukikoulutukset:

MTK yhdistysten kevätkokoukset pidettiin 18.3 -19.4.05 välisenä aikana. Kokousten yhteydessä pidettiin viljelijöiden EU-tulotukikoulutustilaisuudet. Tilaisuuksissa käsiteltiin maatalouden tukijärjestelmää 2005 ja keskeisiä muutoksia edellisestä vuodesta sekä EU:n maatalouspolitiikan v. 2006 uudistukseen varautumista. Tilaisuuksissa käyttivät puheenvuoron myös maaseutuelinkeinoviranomaiset kartta-aineistoista, pinta-alojen määrittämisestä, tukien hakemisesta ja niiden aikatauluista. Lisäksi käytiin läpi tukihakemusten täyttö, tukiehdot sekä eläinpalkkioiden ja rehualojen määrittäminen. Tilaisuuksiin osallistui 688 henkilöä.

Yhdistysten nimeämille vastuuvakuutetuille EU avustajille ja maaseutuneuvojille järjestettiin alueellinen koulutustilaisuus 16.3.05 Kuopiossa, johon tilaisuuteen osallistui 168 henkilöä.

Lisäksi järjestettiin erikoistuotantosuuntien edustajille neljä erillistä tukikoulutustilaisuutta, sikatiloille Kuopiossa 24.3.05, Luomutiloille Kuopiossa 14.4.05, puutarha- ja marjatiiloille Suomenjoella 18.4.05 sekä erikoistuneille nautatiloille Kuopiossa 20.4.05.

MTK yhdistysten syyskokoukset pidettiin 31.10.-30.11.05 välisenä aikana. Kokousten yhteydessä pidettiin maatalouspolitiikan ja tukijärjestelmien muutoksia, mmm. Tilatukijärjestelmää, tilatuen lisäosaa, Lfa ja ympäristötukea koskeva tukikoulutus. Tilaisuuksissa käsiteltiin yksityiskohtaisesti tukijärjestelmää, kansallista varantoa, kesannointia, eläinpalk-

kioita, maitopalkkioita, rehualaa, eläintiheyttä, tilatuen lisäosaa, vuokrasopimusten ehtoja ja tukioikeuksia. Tilaisuuksiin sisältyi myös maaseutuelinkeinoviranomaisen puheenvuoro. Näihin yhdistyskohtaisiin tilaisuuksiin kutsuttiin myös alueellisesti EU-avustajat ja maaseutuneuvojat. Tilaisuuksiin osallistui yhteensä 789 henkilöä.

Kuluttajavastaavien, yrittäjävastaavien, ympäristöasiamiesten toiminta:

Liitto järjesti yhteistyössä Itä-Suomen MTK liittojen kanssa yhdistysten kuluttajavastaville ja yrittäjävastaville koulutustilaisuuden 15.-16.3.05 Imatralla. Koulutustilaisuuden ohjelmaan sisältyi alustuksia kuluttajatyössä tarvittavista markkinointivalmiuksista, markkinaedunvalvonnasta, kuluttajatapahtumien järjestämisestä sekä aiheisiin liittyviä ryhmätöitä.

Liitto järjesti 10.2.05 yhdessä Pohjois-Savon liiton ja Pohjois-Savon metsänomistajain liiton kanssa Kuopion seudun maakuntakaavan alustavan luonnoksen esittelytilaisuuden, johon osallistuivat kaavan vaikutusalueen ympäristöasiamiehet sekä MTK yhdistysten edustajat.

Liitto järjesti yhteistyössä Itä-Suomen MTK liittojen ja MTK:n kanssa ympäristöasiamiesten koulutuspäivän 15.11.05 Varkaudessa. Ohjelmaan sisältyi ajankohtaisia ympäristöpoliittisia asioita, luonnonsuojelua, ympäristölupa-asioita. Kuntien ympäristösuojelumääräyksiä, vesiasioita, vesien suojelua sekä kaa-voitusasioita. Alustajina toimivat johtaja Markku Tornberg, ympäristölakimies Kurt Hemnell sekä lakimies Tommi Siivonen MTK:sta.

Pro Maaseutu kilpailu:

Liitto toteutti osana valtakunnallista Pro Maaseutu -kilpailua yhteistyössä Osuuspankkijärjestön ja muiden maakunnallisten yhteistyötahojen kanssa maakunnallisen Pro Maaseutukilpailun, jonka voittajat palkittiin liiton kevätkokouksessa 25.4.05. Voittajaksi ja ehdokkaaksi valtakunnalliseen kilpailuun selviytyi Pasielktro Oy/Pasi Poikonen Pielavedeltä. Muut palkitut olivat Marjakartano Hussola

Karttulasta, maaseutuasiamies Kalevi Juutinen Nilsistä sekä Peltolan juustola/Milk In Oy Suonenjoelta.

Kuusakoski Oy:n ja MTK Pohjois-Savon kierrätisyhteistyö:

Liitto järjesti yhteistyössä Kuusakoski Oy:n kanssa kierrätysmetallien ja paalimuovien keräyskampanjan, jonka toiminnan tuloksena ilman veloitusta Pohjois-Savon maataloilta kerättiin uusiokäyttöön kierrätysmetallia noin 780 tonnia ja paalimuovia noin 327 tonnia.

Savon Voiman ja liiton energiayhteistyö:

MTK Pohjois-Savon ja Savon Voiman maakunnallinen energiayhteistyö jatkui puitesopimuksen mukaisesti. Yhteistyön kautta Pohjois-Savon alueen MTK:n jäsenet saivat jäsenetusopimuksen mukaiseen hintaan polttoöljyä ja sähköä. Uutena tuotteena keväällä 2005 tarjottiin jäsenille kiinteähintaista sähköä vuoden 2006 loppuun saakka, jota koskevan hintasuojatun sähkön hintasopimuksen piiriin tuli valtaosa jäsentiloista.

Hommat hanksaan perheviljelmän johtaminen

Liitto osallistui MTK:n valtakunnalliseen Kuopiossa 19.12.05 järjestettyyn maatalojen johtamishankkeen alueelliseen pilottiryhmän aloitusseminaariin ja sen järjestelyihin. Alustajina seminaarissa olivat johtaja Kaarina Knuuti, hankevetäjä Kalle Pekka Toivonen sekä jaostopäällikkö Maire Lumiaho MTK:sta sekä konsultti Tuulikki Petäjaniemi. Tilaisuuteen osallistui 21 henkilöä.

KOULUTUSTOIMINTA

MTK yhdistysten Tutka-kehittämiskoulutus:

Liitto järjesti yhdessä MSL:n kanssa viisi yhdistysten Tutka kehittämiskoulutustilaisuutta: Iisalmessa 8.2.05, 22.2.05, 22.3.19.10 ja 28.11. Tutka-koulutukseen osallistuivat MTK-Pielavesi, MTK-Maaninka, MTK-Lapinlahti, MTK-Varpaisjärvi ja MTK-Kiuruvesi.

Peruskurssit maakunnassa

Liitto järjesti yhteistyössä Itä-Suomen MTK-Liittojen ja Pellervo-Instituutin aluekoulutuk-

sen kanssa v. 2005 aikana kaksi peruskurssia. Peruskurssi I (Peku 1) pidettiin Leppävirralla, Kylpylä-Hotelli Vesileppiksessä. 13-14.10.2005, johon osallistui yhteensä 18 osanottajaa. Kouluttajana toimi vastaava järjestökouluttaja Markku Vuorensola käyden lävitse mm. MTK-organisaation toimintaa eri tasoilla, merkitystä, asemaa ja vaikutusmahdollisuuksia. Järjestöagronologi Jari Kauhanen esitti liiton puheenvuoron ja kertoi Liiton toiminnan painopisteistä. MTK-Pohjois-Savon johtokunnan varapuheenjohtaja Veijo Karkkonen piti ajankohtaiskatsauksen aiheena luottamushenkilönä MTK:ssa

Peruskurssi II (Peku 2) pidettiin yhdessä Itä-Suomen MTK-Liittojen kanssa 24-25.10.2005 Pohjois-Karjalassa Lomakeskus Huhmarissa, johon osallistui 6 osanottajaa. Järjestökouluttaja Tapani Laukkasen opastuksella paneuduttiin esiintymisen perusteisiin teorian ja harjoitusten avulla. Miksi, miten ja kenelle tiedotamme, miten rakennan lehtijutun, teoriaa ja käytännön harjoituksia opetti tiedotuspäällikkö Leena Packalén MTK:sta.

Pellervo- Instituutti

Pellervo-Instituutin koulutukseen osallistuneet v. 2005

Tuottajanaisten päivät 6-7.4.2005

Kaija Väänänen, Siilinjärvi

Sosiaalipolitiikan kurssi 14-15.12.2005

Merja Korhonen, Nilsjä

Lea Pekkarinen, Nilsjä

Maria Oinonen, Siilinjärvi

Maatalouden sähköinen koulutus- ja tapahtumakalenteri

ATK hankkeen kautta otettiin v. 2004 käyttöön Pohjois-Savon maatalouden sähköinen koulutus- ja tapahtumakalenteri ”Laari”, jonka avulla suurin osa maakunnan maatalouden koulutusta järjestävistä toimijoista voi ilmoittaa keskitetysti koulutustapahtumansa. Myös koulutuksen osallistumisen voi ilmoittautua omatoimisesti osoitteessa www.laari.info.

MAASEUTUNUORTEN TOIMINTA

Vuosi 2005 oli maaseutunuorten teemavuosi järjestössä. Maaseutunuorten toimintaa tuotiin vuoden aikana monella tavoin ja lukuisissa tapahtumissa esille. Vuoden aikana seurattiin mm. Maaseudun Tulevaisuudessa Kati ja Jarkko Partasen ensimmäistä vuotta maanviljelijöinä ja vanhempina, myytiin nuori ja lupaava t-paitoja ja lasten asuja, nuoret olivat vuoden aikana tärkeä kohderyhmä MTK:n toiminnassa. Maaseutunuorten vuoden 2005 suojelijana toimi Tasavallan presidentti Tarja Halonen.

Maaseutunuorten toiminnasta MTK-Pohjois-Savon liiton alueella vastasi Maaseutunuorten valiokunta ja yhdistystasolla nuorten kerhot. Yhdistyksissä joissa ei ole omaa kerhoa, on ollut nimetty nuorten yhteyshenkilö. Nuorten valiokunnan puheenjohtajana toimi Mikko Heikkinen Varpaisjärveltä ja varapuheenjohtajana Seija Puurunen Lapinlahdelta. Valiokunnan jäsenet ja varajäsenet ovat toimineet kerhotoiminnan tukena vastuualueittain ja osallistuneet nuorten alueellisiin tapahtumiin. Valiokunta kokoontui toimintavuoden aikana kolme kertaa. Valinta-alue kolmen MTK- Liittojen nuorten valiokunnat pitivät yhteisen kokouksen 11.2 Joensuussa. Tapamiseen osallistui valiokuntien edustajia Pohjois-Savon lisäksi Pohjois-Karjalasta, Keski-Suomesta, Etelä-Savosta ja Etelä-Karjalasta. Lisäksi valiokunta on osallistunut maaseutunuorten valtakunnalliseen toimintaan. Kati Partanen Iisalmesta on toiminut vuoden aikana keskusliiton nuorten valiokunnassa.

Pohjois-Savossa toimi kertomusvuonna 11 maaseutunuorten kerhoa. Kerhoissa oli monipuolista toimintaa. Rautavaaran maaseutunuoret järjestivät yhteiset kuusenkaristajaiset 22.1. Rautavaaralla Tapahtumaan osallistui yli 100 henkilöä. Jatkajavalmennuspäivä aloitettaville yrittäjille pidettiin Rauhalahdessa 26-27.1. Metsänhoitoyhdistys päivillä Kuopiossa 20.-21.1. vuoden nuoreksi metsänomistajaksi valittiin Tanja Pesonen Kiuruvedeltä. Kiuruvedellä maaseutunuorten kerho piti jo perinteeksi muodostuneen Maitopoikakilpailun.

Juankoskella Kivennavalla järjestettiin maaseutunuorten yhteinen ulkoilu- ja liikuntatapahtuma 3.4. Järjestelyvastuussa oli Kaavin maaseutunuoret.

Kansanedustajien kummitilatoimintaa jatkettiin pitämällä yhteyttä kasanedustajiin ja järjestämällä kasanedustajille vierailupäiviä kummitiloille. Maaseutunuoret olivat järjestämässä Renki maaseutunäyttelyssä Vuoden isäntä kilpailua 16.7. Vuoden isännäksi valittiin Juankoskelta Simo Heikkinen. Maaseutunuoret olivat myös mukana elonkorjuujuhlassa Kuopion kauppatorilla 27.-28.8. Tapahtumassa jaettiin tietoa maataloudesta, järjestettiin polkutraktoriajelua Valtran avustamana ja toimitettiin tapahtumaan somisteeksi olkipaaleja.

Maaseutunuoret olivat mukana valtakunnallisessa K- Citymarketeissa pidetyissä kauppatapahtumissa. Pohjois-Savon kauppatapahtuma oli 30.9. Tapahtuman tavoitteena oli kutsua kuluttajat tutustumaan suomalaisiin tuotteisiin ja pienyritysten ainutlaatuisiin herkkuihin. Tapahtumat liittyivät valtakunnalliseen Suomalainen K-Citymarket -kampanjaan, joka järjestettiin yhteistyössä suomalaisen elintarvikeketjun ja kotimaisuutta edustavien järjestöjen kanssa. Pohjois-Savossa Maaseutunuoret olivat mukana Varkauden, Kuopion ja Iisalmen Citymarketeissa.

Suomalaisten maataloustuotteiden esittelyä Varkaudessa 30.9.

Vuoden nuori maaseutuyrittäjäkilpailussa tuli myös menestystä Pohjois-Savoon. Kilpai-

lussa annettiin kunniamaininta tietotekniikan monipuolisesta hyödyntämisestä tuotannossa Minna ja Kari Herrasen maidontuotantotilalle Kiuruvedellä. Perusteina olivat tietotekniikan kokonaisvaltainen hyödyntäminen toiminnan laadun kehittämisessä, tuotantoprosessin hallinnassa ja tuotantotalouden seurannassa.

Nuorten neuvottelupäivät pidettiin nuorten valtakannallisen nuori ja lupaava risteilyn yhteydessä 21.-22.10. Risteilyn yhteydessä pidetyssä kokouksessa tehtiin esitykset uusista jäsenistä valiokuntaan erovuoroisten tilalle. Pohjois-Savosta nuori ja lupaava risteilylle osallistui 25 henkilöä. Vuoden 2005 Maaseutunuorten syysparlamentti järjestettiin 10.-11. 11. Oulussa. Pohjois-Savon edustajina Syysparlamentissa olivat, Mikko Heikkinen Varpaisjärveltä, Seija Puurunen Lapinlahdelta, Hans Hall Leppävirralta, Esko Väänänen Pie-lavedeltä, Jarmo Nykänen Juankoskelta ja Jari Kauhanen Liiton toimihenkilö.

Nuorten kuntoremonttikurssille Pohjois-Savosta 14.-19.11.05 osallistui 6 henkilöä.

Kuopiossa järjestettiin 13.12.05 Huomio osuustoimintaan-seminaari. johon osallistui maaseutunuria Pohjois-Savosta, Etelä-Savosta, Etelä-Pohjanmaalta, Pohjois-Pohjanmaalta.

Maaseudun joulunviettoon saapuville järjestettiin osana Maaseutunuorten valtakunnallista kampanjaa joulun menoliikenteen yhteyteen joulutulia valtateiden varsilla. Pohjois-Savossa joulutulet olivat 2005 Leppävirralla, Suonenjoella, Nilsiässä, Siilinjärvellä, Juankoskella, Iisalmessa, Sonkajärvellä.

C-TUOTANTOALUEEN LIITTOJEN YHTEISTYÖ

Vuonna 2005 pohjoisen tukialueen MTK liittojen yhteistyöhön osallistuivat C-tukialueen 9 tuottajaliittoa ja SLC:n Österbottens Svenska Producentförbund sekä jossain määrin myös 3 eteläistä tuottajaliittoa, joiden alueella on myös C-alueeseen kuuluvia kuntia. Toimintavuonna C-liitot pitivät yhteensä kuusi kokousta. Kokouksiin osallistuivat liittojen

puheenjohtajat ja toiminnanjohtajat sekä C-alueelta olevat MTK:n johtokunnan jäsenet. C-liittojen puheenjohtajana toimi mv. Esa Kemppainen (MTK-Kainuu) ja sihteerinä toiminnanjohtaja. agronomi Timo Lehtiniemi (MTK-Pohjois-Pohjanmaa).

Varsinaisten kokousten lisäksi C-liittojen puheenjohtajat ja toiminnanjohtajat seurasivat tiiviisti maatalouspoliittista tilannetta ja toimivat monella siten, että päätöksiä tehtäessä C-alueiden oikeudet ja näkökulmat tulisivat otetuksi huomioon. Kertomusvuoden 2005 aikana C-liittojen nimissä lähteneiltä kirjelmiltä ja kannanotoilta edellytettiin aina, että kaikki C-alueen liitot olivat yksimielisesti niiden takana.

C-liittojen kokouksissa käsiteltiin laajasti maatalous-, tuotanto- ja tukipoliittisia ja elinkeinon kehittämiskysymyksiä, linjattiin tavoitteita ja toimenpiteitä sekä laadittiin kirjelmiä ja esityksiä C-alueen ongelmien esille tuomiseksi ja ratkaisemiseksi.

C-liittojen kokoukset ja toiminta vuonna 2005

Ensimmäinen kertomusvuoden C-liittojen kokous pidettiin Oulussa. Kokouksessa käsiteltiin ehdotusta kansallisen tuen ratkaisuksi vuodelle 2005. Pidettiin outona, että Maaseudun Tulevaisuus julkisti tukiratkaisun jo 5.1 vaikka MTK:n johtokunta käsittelee sitä vielä 11.1.2006. Tukiratkaisussa A, B ja C-alueiden tukisuhteet pysyvät likimain samana, mutta LFA-tuki aiheuttaa epätasapainoa tilakohtaisiin tukisuhteisiin.

Yksimahaisten osalta tuotannon kasvusta aiheutui leikkaustarve tukiin. Keskusteltiin siitä, että lähiaikoina joudutaan miettimään yksimahaisten investointitukien avaamista. Todettiin, että nyt tehdyssä tukiratkaisussa on menty yksimahaisten osalta lähelle sitä linjaa, että 141 ja 142 tukien kohtelu on samanlaista. Käsiteltiin LFA-tuen korotuksesta aiheutuneesta tukileikkauksista eläintiheille tiloille ja vaa-dittiin kompensatiota leikkausten kohteeksi joutuneille tiloille ja yhtiöille.

Pohdittiin tukipolitiikan osalta, että pitkällä tähtäimellä hyvin rajattu tukialuekohtainen tarkastelu voi jumittaa maatalouden rakennekehitystä. Todettiin järjestön sisäisen tiedonkulussa olevan parantamisen varaa. Tulevan liittokokouksen osalta päätettiin, että liittokokouksen luonnostekstit käydään vielä kertaalleen läpi ja muutosesityksiä ryhdytään valmistelemaan täsmennystä vaativiin kohtiin.

Toinen C-liittojen kokous pidettiin 2.2.2005 Oulussa. Todettiin kokouksessa maataloustu-
pon valmistelujen etenevän hitaasti, vaikkakin sisällön osalta suunnitelmien mukaan. Todettiin LFA:n kansallisen lisäosajärjestelmän tulleen hyväksytyksi ja siinä olevien puutteiden osalta olevan korjaustarvetta ja päätettiin, että muutoksia yritetään saada aikaan poliittisen järjestelmän kautta. Keskusteltiin tilatukijärjestelmään liittyvistä ongelmista, joita esityksessä on erityisesti naudanlihan, maidon ja yksimahaisten osalla. Todettiin erityisenä ongelmana tilatukijärjestelmään liittyvät tukioikeudet ja niistä sopimiset vuokranantajan ja vuokranmiesten välillä. Pidettiin hankalana ja byrokraattisena lähteä sopimaan tukioikeuksien palauttamisista ja lisäosien korvauksista. Vaadittiin maalaisjärjen käyttöä asian ratkaisemisessa.

Kokouksessa käsiteltiin tilatukijärjestelmän täytäntöönpanosta annettua lausuntopyyntöä. Kummeksuttiin, että lausuntoa ei pyydetty tuottajaliitoilta. Päätettiin kuitenkin laatia C-liittojen yhteinen lausunto asiasta, joka laadittiin kokouksessa luonnoksen pohjalta. Laadittu lausunto toimitettiin heti kokouksen jälkeen eteenpäin.

Liittokokouksen tekstisisällöistä käytiin läpi maatalouspolitiikkaa käsittelevät kohdat, joihin päätettiin hakea täsmennyksiä. Täsmennyksien tavoitteena oli saada aikaan tilanne, jossa järjestö hyväksyisi linjauksen, että tukitasoja ei lähdetä alentamaan, vaan paremmat edellytykset antava tukijärjestelmä ja politiikka laajennettaisiin koko maahan. Samoin pidettiin tärkeänä linjata, että ei lähdetä yhtenäisen tukipolitiikan nimissä heikentämään min-kään alueen tukitasoja. Päätettiin, että seuraa-

va yhteinen kokous pidetään tarpeen mukaan liittokokouksen äänestyspäivän aamuna.

Liittokokouksen periaate- ja tavoiteohjelman hyväksymispäivän aamuna pidettiin liittokokouspaikalla kokous, jossa pyrittiin hakemaan yhteistä näkemystä edellisenä iltana ja yönä syntyneeseen kompromissiesitykseen maatalouspolitiikan täsmennystarpeesta. Yöllä liittojen puheenjohtajat olivat neuvotelleet kompromissiesityksen edellä mainitusta asiasta. Kompromissiesitys sisälsi pyörätetyin ajatuksin samoja asioita kuin C-liittojen alkuperäisessä muutosesityksessä oli tarkoitus täsmenn-tää. Kompromissiesitys saisi äänestyksessä myös etelän liittojen tuen.

Osa C-liitoista oli sitä mieltä, että kompromissiesityksen taakse ei mennä, vaan ajetaan yhteisesti päätettyä tekstimuutosta. Yhteisesti laadittua muutosesitystä pidettiin selkeänä, kun vastaavasti kompromissiesitystä pidettiin sisällöltään epäselvempänä eikä riittävän terävänä sovittujen tavoitteiden osalta. Osa liitoista piti tärkeänä pyrkiä kompromissiin niin, että ei jouduttaisi äänestämään. Asioiden kulku meni liittokokoussalissa siten, että C-liittojen alkuperäinen esitys ja yöllä syntynyt kompromissiesitys menivät äänestykseen. Lopulta liittokokous päätti ns. kompromissiesityksen mukaisista sanankäänteistä maatalouspolitiikan teksteihin.

Kolmas C-liittojen kokous pidettiin 4.4.2005 Hanasaaren kulttuurikeskuksessa ennen MTK:n valtuuskunnan kokousta. Käsiteltiin liittojen jäsenmäärän laskun vaikutusta MTK:n valtuuskunnan valta-asetelmaan. Todettiin, että seuraavassa vaiheessa on vähenemässä nimenomaan C-alueen valtuuskuntapaikkoja. Keskusteltiin jäsenkampanjoinnin tärkeydestä em. asiaan ja liittojen talouteen liittyen. Kokouksessa käsiteltiin lopulta laihaksi laihtunutta maataloustupoa ja päätettiin edelleen tuoda esiin lisälomapäivän merkitystä ja tarvetta, vaikka se jäi tupossa saavuttamatta. Tupon sisältyvää päänavausta maatalouden kustannusten keventämisessä pidettiin hyvänä, joskin riittämättömänä.

Valtuuskunnan asioista päätettiin, että tuetaan nykyisen puheenjohtajiston jatkoa. Todettiin johtokunnan esittävän Michael Hornborgia mitä todennäköisimmin MTK:n uudeksi toiminnanjohtajaksi. Kiinnitettiin huomiota MTK:n talouteen ja pidettiin haitallisena kehityksenä sitä, että Keskusliitto pyrkii siirtämään kasvaneita kuluja liittojen maksettavaksi. Erityisesti ATK-kulut ovat mittavat ja niiden osalta räsitus ollaan siirtämässä liitoille. Kokouksessa moitittiin myös MELA:n asiamiesorganisaation uudistamistapaa ja tahtia, koska uudistuksen pelättiin heikentävän erityisesti palvelun saatavuutta. Samassa yhteydessä tapahtuva alueasiamiesmallin muutokset heikentäisivät myös merkittävästi liittojen taloutta.

Otettiin esiin maitokiintiökaupan moninaiset ongelmat, joiden osalta kokouksessa esitettiin erilaisia malleja asian korjaamiseksi. Mallien osalta ei tehty erillisiä päätöksiä, vaan kokouksessa linjattiin, että maitokiintiöasia otetaan valtuuskunnan kokouksessa esiin. Korostettiin, että muutoksia on saatava aikaan.

Neljäs C-liittojen kokous pidettiin 26.7 Tamperetalossa Tampereella. Talon henkilökunnan puolesta kokoukseen oli järjestetty hyvin selkeät ja näyttävä opasteet ja tilat oli järjestetty sopivasti OP:n kokouksen läheisyyteen. Kokouksessa linjattiin C-alueen valtuuskunnan jäsenten läsnäolosta kokouksiin siten, että estettä osallistumiseen ei ole. Liitot kuitenkin päättävät erikseen, mikäli kokouksia halutaan laajentaa koskemaan valtuuskunnan jäseniä. Kokoukset ovat avoimia ja tarkoitettu liittojen puheenjohtajille, toiminnanjohtajille ja MTK:n johtokunnan jäsenille.

Kokouksessa käsiteltiin syksyn tukiratkaisun lähtökohtia ja budjettiin varattujen rahojen riittävyttä, tilatukijärjestelmän tukioikeuksista virinnyttä keskustelua ja lisäosien kohtaloa. Keskusteltiin tulevasta luottamismiesvalinnoista MTK:n johtokuntaan.

Pidettiin perustuslakivaliokunnan linjausta tukioikeuksien palauttamisvelvollisuudesta maanomistajille mitä ilmeisimmin EU-lain-

säädännön vastaisena. Todettiin, että teoriassa raha menee nyt uuden tulokinnan jälkeen oikein, mutta käytännön tilanteet mutkistavat monissa tilanteissa asian liian hankalaksi. Uhkana ovat mittavat tappiot kotieläintiloille, joilla on paljon vuokrapeltoja lyhyillä vuokrasopimuksilla. Lisäksi linjattiin, että tilatuki uudistuksen yhteydessä tulee saada käyttöön tilatuen ennakkomaksujärjestelmä, koska nyt on uhkana, että tukien maksu siirtyy yhä myöhäisempään ajankohtaan, todennäköisesti jopa seuraavaan vuoteen.

Keskusteltiin vilkkaasti maa- ja metsätalousministeriön toiminnasta ja linjauksista pohjoisen tuen maksuvaltuuden leikkaamisesta. Käsiteltiin MTK:n sikastrategiaa ja kummeksuttiin, että asiasta ei oltu vaivauduttu kysymään liittojen näkökulmia.

Viides C-liittojen kokous pidettiin 3.11. MTK:n Keskusliiton alakerrassa Helsingissä MTK:n puheenjohtaja ja toiminnanjohtajakokouksen yhteydessä. Kokouksessa käsiteltiin MTK-Pirkanmaan jäsenmaksuesitystä, jota pidettiin epäoikeudenmukaisena. Esityksen perusteella jäsentilaa kohden laskettuna liittojen jäsenmaksujen erot kasvaisivat, mitä pidettiin tarkoitushakuisena. Samassa yhteydessä käytiin läpi MTK-Pohjois-Pohjanmaan esitys liittojen jäsenmaksuperusteen uudistamisesta. Uudistuksen lähtökohtana olisi se, että Keskusliiton jäsenmaku jaettaisiin tasan jäsentilojen lukumäärän mukaan. Uudistus toisi selkeyttä ja läpinäkyvyyttä jäsenmaksujen kantaan. Todettiin jäsenmaksuasioiden suhteen, että niiden muuttamisessa tulee edetä harkitusti.

Kokouksessa käytiin edelleen vilkasta keskustelua MMM:n ja maatalousministerin toiminnasta ja linjauksista maksuvaltuuskysymyksestä. Todettiin, että pikemminkin olisi ollut perusteita maksuvaltuuksien korotukseen huonon tulokehityksen myötä, mutta näitä perusteluja ei otettu ministeriön toimesta esiin. Todettiin pohjoisen tuen maksuvaltuudesta, että nyt vahvistunut kanta siitä, että myöntövaltuutta leikataan kokonaissummasta eikä sitä viedä tuotekohtaiseksi on parempi kuin aikaisempi versio asiasta.

Tuotiin edelleen esiin jonotuslistalla olevien raivioiden tukitilanne. Käsiteltiin uutta ympäristötukijärjestelmän luonnosta. Suurimpina epäkohtina pidettiin kalkituspakkoa, liian alhaisia fosfori ja typpitasoja, lannan kokonaisuuden huomioon ottamisen kiristämistä, talviaikaisen kasvipeitteisyyden rajaamista Etelä-Suomeen ja yleisesti ottaen liian alhaisia tukitasoja sekä liian niukkoja lisätoimenpidevaihtoehtoja erityisesti kotieläintiloille.

Pidettiin ministeriön päätöstä poistaa ns. rasvaporjous maitokiintiön määrästä epäoikeudenmukaisena. Todettiin, että aikaisempi järjestelmä tulee saada voimaan. Käsiteltiin ns. hieholehmätukea ja päätettiin, että koska asiasta ei ole kuulunut mitään, asia pitää ottaa uudelleen esiin. Lopuksi käsiteltiin tulevan MTK:n valtuuskunnan kokouksen luottamusmiesvalintoja.

Kuudes C-liittojen kokous pidettiin 29.11 MTK:n Keskusliiton alakerrassa Helsingissä. Kokouksessa käytiin seikkaperäisesti läpi kansallisen tuen jako. Saatiin kuulla, että nyt on pyritty jakamaan mahdollisimman tarkkaan budjettiin varatut rahat, noin 618 milj. €. Varoista on nyt jaettu noin 610 milj. € ja 8 milj. € jäisi siirtyviin varoihin. Maidon osalta todettiin, että tuotantotuki nousee 0,1 snt/litra. Edelleen on voimassa 0,2 snt/litra pidätys, mikä maksetaan seuraavan vuoden alussa, mikäli palautukseen on määrärahojen puitteissa mahdollisuuksia. Lisäksi tukiratkaisussa on varauduttu tekemään maidolle lisäkorotus, mikäli varat siihen eri tukialueilla riittävät.

Tuotiin esiin, että maidon tuotantotukea maksetaan vain kiintiöön asti ja se leikkaamonien tilojen saamaa tukea. Mahdollisesti maidolle tarkoitettuja varoja voi jäädä käyttämättä. Päätettiin, että asiaa on seurattava, jotta maidolle varatut rahat käytetään maitosektorilla. Todettiin hiehojen tuen +60 €/teuras tassaavan tukivajetta, joka syntyi nurmituen poistumien seurauksena v 2004. Em. tukivaje säilyi myös v. 2005 tehdyn LFA -ratkaisun yhteydessä. Yksimahaisten osalta todettiin tukien leikkaantumisen 5-7 €/ey. Yksimahaisten yhtenäistä leikkauslinjaa pidettiin huonona,

koska erityisesti C1 alueen kasvituet ovat alhaisemmat kuin AB-alueella ja leikkaukset kohdistuvat tuotantotukeen. Tämän todettiin johtavan kokonaisuutena vääristymään C1-alueen tuottajien tappioksi. Sokerin osalta todettiin, että rahoitus tulee järjestää nykyisen määrärahan ulkopuolelta.

Todettiin 141 tukiasiaan liittyen, että saatujen tietojen perusteella komissiossa ajettaisiin tuen kytkemistä peltosidonnaiseksi. Pidettiin asiaa erittäin vakavana uhkana kotieläintaloudelle ja päätettiin, että asian edistymistä on seurattava tarkasti. Päätettiin, että valtuuskunnassa otetaan esille, että järjestön pitäisi linjata, että tuotantotukia ei tule siirtää peltokykentäisiksi. Tuotantotuet on säilytettävä mahdollisuuksien mukaan tuotannon määrästä riippuvaisina. Kokouksessa käsiteltiin lisäksi nautojen jaloittelupakkoa. Jaloittelupakon todettiin lisäävän maidontuotannosta luopumisesta, ellei säädöksiä poikkeusluvan myöntämisestä lievennetä. Annettiin tiedoksi, että paria-asetusta ollaan muuttamassa poikkeuslupien suhteen hieman parempaan suuntaan sellaisten tilojen osalta, jotka lopettavat maidontuotannon muutaman vuoden sisällä.

ATK-HANKKEET

ATK-hanke, 1.1 – 30.4

Maatilojen ATK valmiuksien ja navettateknologian kehittämishanke sai jatkoajan keväälle 2005, aikaisemmalta ajalta säästyneiden varojen puitteissa. Jatkoajan turvin voitiin kevään toiminta sekä koulutukset toteuttaa ja hanke päättyi 30.4. Hanke ylitti asetetut koulutustavoitteet merkittävästi johtuen suunniteltua kustannustehokkaimmista koulutuksista. Lisäksi hankkeen koulutusmallia osittain muutettiin ohjausryhmän päätöksellä vastaamaan paremmin kysyntää.

Koulutukseen osallistuneiden määrä koko hankkeen aikana 1.2.2002-30.4.2005 oli miehet 620 hlö, naiset 365 hlö ja alle 30-v 109, kun tavoite oli 222, 149 ja 37 hlö. Koulutuksen määrä oppilastyöpäivinä (kpl): 1189 miehet; 729 naiset (tavoite 590; 590). Hankkeen kautta työllistyneet (htv): 3,79 miehet; 0,07

naiset ja 0 alle 30 –v. (tavoite 2,9; 0 ja 0). ATK-koulutuksiin osallistuneet (hlöt): Yhteensä 763 (tavoite 180). Navtateknologia -koulutuksiin osallistui yhteensä 222 (tavoite 190).

ATK-koulutuspäivä Siilinjärvellä

Maatilojen ATK-hanke 1.5-31.12.2005

Maatilojen tietotekniikan palvelujen kehittämistä ja koulutusta jatkettiin uudella Maatilojen ATK-hankkeella 1.5.2005 alkaen. Hankkeella jatketaan hyväksi koettujen mallien toteuttamista koulutuksen ja tukipalvelujen osalla ja täydennetään puutteita mm oman ATK koulutuskaluston avulla.

Pohjois-Savossa maatalouden ATK-sovelluksia on käytössä jo noin 2500 tilalla. Huomioiden tilalla työskentelevien henkilöiden kokonaismäärä, potentiaalisia maatilojen erikoissovellusten käyttäjiä on jo tuhansia. Pohjois-Savossa toteutettuun ATK-tukihenkilöverkoston kehittämiseen tarvitaan myös toimenpiteitä.

Hankkeen keskeisimpänä tavoitteena on kehittää maatilojen tietoteknisiä valmiuksia sekä osaamista ATK-koulutusten ja tilakohtaisten suunnitelmien kautta. Hanke järjestää aloitteleville käyttäjille maatalouden ATK-peruskoulutusta ja kokeneimmille käyttäjille jatkokoulusta. Hanke laajentaa ja syventää ATK-tukihenkilöiden valmiuksia toimia tilojen, yritysten ja muiden hankkeiden kanssa.

Hankkeen tuloksena tietotekniikka tuodaan nykyistä useammalle maatilalle apuvälineeksi

tuotannon suunnitteluun, kehittämiseen ja ohjaukseen. Hankkeessa tehtävä tiedonvälitys viljelijöiden ja yritysten välillä sekä pilotti-luonteinen kehittämistyö kehittää maatilojen tarpeista lähteviä palveluja ja tuotteita. Hanke edistää yhteistyötä ja verkostoitumista ihmisten, eri toimijoiden ja toimintojen välillä ja lisää kanssakäymistä eri tilojen ja tahojen välillä.

Hanke järjesti kuluneena vuonna 22 räätälöityä koulutuspäivää maatalouden ATK-asioiden, ja koulutuksiin osallistui yhteensä 139 henkilöä ja toteutui 165 oppilastyöpäivää. Koulutusta toteutettiin yhteistyössä alueen maatalousoppilaitosten kanssa, sekä hankkeelle vuokratuilla kannettavilla koneilla yhteistyössä kuntien ja yhdistysten kanssa. Koulutusta järjestettiin verokirjanpidosta, viljelysuunnittelusta ja maatalouden uusista internet palveluista, sähköpostin käytöstä sekä tietoturvasta.

Maatilojen ATK-tukihenkilöverkostossa on mukana 20 henkilöä ympäri Pohjois-Savo ja heille järjestettiin yksi koulutuspäivä sekä välitettiin erilaisia työtilauksia ja tarjouspyyntöjä. Tarpeeksi havaittiin tukihenkilöverkoston täydentäminen, jotta palveluja olisi saatavilla kattavimmin eri puolilla maakuntaa.

Uudet investoivat tilat tarvitsivat tietotekniikka ja lähiverkko neuvontaa ja suunnittelua, joita tehtiin 7 tilalle vuoden aikana.

Hanke esittäytyi eri tilaisuuksissa, mm Renki maaseutunäyttelyssä Muuruvedellä, sekä monissa uusien navettojen avajaisissa. Hanke jatkuu vuonna 2006 ja hankevetäjänä toimii Tuomo Tikkanen.

MAATILOJEN SUKUPOLVENVAIHDOSTEN TEHOSTAMINEN POHJOIS-SAVOSSA -HANKE

Vuosi 2005 oli Maatilojensukupolvenvaihdoksia edistävä hankkeen toinen toimintavuosi. Edellisenä vuonna alkanutta toimintaa jatkettiin. Tilakohtaisella neuvontatyöllä oli pääpaino. Vuoden loppuun mennessä hankke-

seen oli ilmoittautunut mukaan 290 tilaa ja neuvontatyö oli käynnissä tai loppuunsaatettu 247 hankkeeseen mukaan ilmoittautuneella tilalla. Vuoden 2005 loppuun mennessä sukupolven- tai omistajanvaihdos oli toteutettu 68 hanketilalla.

Tilakohtaisen neuvontatyön lisäksi vuoden aikana järjestettiin viisi spv-koulutustilaisuutta. Kaksipäiväinen tilanpidon jatkajavalmentuskoulutus pidettiin 26-27 tammikuuta. Sukupolvenvaihdosten erityiskysymykset-koulutus järjestettiin 2. toukokuuta. Marraskuussa pidettiin kolme spv-koulutuspäivää; 1.11. Iisalmessa, 2.11. Muuruvedellä ja 4.11. Suomenjoella. Osanotto järjestettyihin koulutuspäiviin oli vilkasta. Ilahduttavaa oli, että monilta tiloilta sekä luopujat että jatkavat osallistuivat spv-koulutuksiin. Osanottajia koulutustilaisuuksissa oli yhteensä 308, näistä naisia 92 ja alle 30-vuotiaita 78.

Hankkeessa panostettiin myös maatalouden ja maaseutuyrittämisen markkinointiin ammatinvalintaa miettiville nuorille sekä näiden opettajille. Yhteistyötä ja toimintatapoja koulujen kanssa kehitettiin.

Maaseutuammattien esittelyn nykytilannetta sekä opinto-ohjaajien ja nuorten toiveita ammattien esittelystä selvitettiin kyselyillä. Luonnonvara-alan yrityksiltä ja organisaatioilta niin ikään kyseltiin yhteistyöstä koulujen kanssa.

Erilaisia toimintamuotoja maaseutuammattien markkinoimiseksi kouluissa kokeiltiin. Kiuruvedellä järjestettiin yhdelle yläkoulun 9-luokalle maatilailtapäivä, jossa nuoret osallistuivat tiloilla navettatöihin. Opinto-ohjaajille järjestettiin lokakuussa tutustumisretki nykyaikaiselle maatilalle ja maaseutuyrityksiin. Syksyn aikana kolme Savonia AMK:n opiskelijaa vieraili osana projektityön opintojaan yhdessä paikallisten tuottajien kanssa kahdella koululla.

9-luokkalaista töissä navetassa

Esittelymateriaalin tekeminen koulujen käyttöön käynnistyi, kun kaksi AMK-agrologi-opiskelijaa aloittivat maataloutta ja maaseutuyrittämistä esittelevän dvd:n tekemisen.

Seutukuntakohtaisia palaveritea koulujen ja maatalo- ja maaseutuyrittäjien yhteistyön tiivistämiseksi ja luonnonvara-alan markkinoinnin tehostamiseksi pidettiin Iisalmessa 18.11. ja Muuruvedellä 2.12. Palaveriinkin kutsuttiin tuottajayhdistysten, opinto-ohjaajien, maaseutuoppilaitosten ja maaseutusihiteereiden sekä toimintaryhmien edustajia. Iisalmen kokouksen tuloksena sovittiin koko yläasteen opettajakunnan vierailusta maatilalla sekä maa- ja metsätalousryhmän tilavierailusta. Kokousten osanottajat yksimielisesti totesivat markkinointiasian tärkeäksi ja toiminnan kehittämisen tarpeelliseksi. Keskustelujen tuloksena käynnistettiin maaseutuammattien markkinointihankkeen suunnittelu.

Hankkeesta lähti tietoa tiloille Melan kautta tapahtuneessa spv-koulutuspäivien markkinoinnissa. Kutsukirjeitä koulutuksiin postitettiin Myel-vakuutetulle vuoden aikana yhteensä 2472. Hanke on ollut lisäksi esillä Maito-Savon Maitomestarit -tiedotteessa ja MTK -Pohjois-Savon Odelma-lehdessä ja jäsenkirjeissä tuottajayhdistyksille. Koulutustapahtumista on tiedotettu lisäksi koulutuskalenteri Laarissa. Maaseututoimistoille lähetettiin keväällä ja syksyllä tietoa spv-koulutuspäivistä ja hankkeen tilanteesta. Maatalouden ja maaseutuyrittämisen markkinointityötä esiteltiin tuottajayhdistysten puheenjohtajien ja sihtee-

reiden päivillä lokakuussa. Hanke oli lisäksi esillä Maito-Savon yhteisosastolla Renki maaseutunäyttelyssä Muuruvedellä heinäkuussa, elo-syyskuussa kaksissa navetan avajaisissa Kiuruvedellä, elonkorjuujuhlassa Kuopion torilla elokuussa sekä päivä maalla -tapahtumassa Pemolla syyskuussa.

SPV-hanke on MTK Pohjois-Savon hallinnoima ja toteuttama koko Pohjois-Savon kattava EU-hanke, johon rahoitus tulee TE-keskukselta, kunnilta ja hankkeessa mukana olevilta tiloilta. Yhteistyökumppaneita hankkeen toteutuksessa olivat Pohjois-Savon TE-keskus, Pro Agria Pohjois-Savon Maaseutukeskus, Mela, kuntien maaseutuviranomaiset, Pohjois-Savossa toimivat maaseutuoppilaitokset, Maito-Savo ja muut maataloutta ja maaseutua kehittävät hankkeet ja hankeorganisaatiot.

Spv-hankkeen hankevetäjänä toimi Maria Hartikainen.

LIITON TOIMISTO

Kertomusvuoden aikana on toimistosta lähetetty 3714 kirjelähetystä ja sinne on saapunut 1066 lähetystä. Toimisto on myös toiminut Maaseudun Tulevaisuuden ilmoitusten ja tilausten välittäjänä sekä Maatalousyrittäjien Eläkelaitoksen (MELA:n) asioimistona.

Toimistoon saatiin vapaasti seuraavat sanoma- ja aikakauslehdet: Maaseudun Tulevaisuus, Savon Sanomat, Iisalmen Sanomat, Koneviesti, Järvi-Suomen Maaseutu, Suomalainen maaseutu, Atria Omat Uutiset, Sarvi & Saparo, Nauta, Sika, Lihatalous, Kotieläin, Maitotalous, Maito ja me, Idän Maito, Kylvösiemen, Leipä Leveämmäksi, Rehu Makasiini, Ruoka-Suomi, Finfood, Luonnonvara, Vapoviesti, Metsäliiton Viesti, Metsästäjä, Tapiola, Lähivakuuttaja, Työelämä, Työeläke, Mela tänään, Kultaraha, Työ-Terveys-Turvallisuus, Koti, Kauppakamari, Kauppalehti Optio, Savo Sinuksi, 4H Nuorten Sarka, Landbygdens Folk, Kiuruvesi-lehti, Uutis-Jousi, Pielavesi-Keitele, Matti ja Liisa, Miilu, Sisä-

Savon Sanomat, Sampsa, Suomen Kalastuslehti, Sähköviesti, Viikko Savo, Uutis-Kukko. Lisäksi on tilattu: Maataloustuottaja, Maataloustilastollinen kuukausikatsaus, Kauppalehti, Verotus-lehti, Osuustoiminta-lehti ja Hintapuntari, Tieto-kappa ja Verolait, WSOY:n ajantasapalvelu: Maatilaverotus, Alv-verotus, Henkilöverotus. Lehdille, jotka ovat lähettäneet toimistoomme vapaakappaleet esitämme parhaat kiitokset.

Toimintavuonna MTK Pohjois-Savo toimitti kolmannen Odelma nimisen tiedotuslehden. Lehden vastaavana toimittajana oli tj. Juhani Savolainen ja toimitusneuvostoon kuuluivat mv. Mikko Heikkinen, agrol. Veijo Karkkonen toimittaja Anja Salminen, järjestöagrologi Jari Kauhanen ja ATK-hankevetäjä Tuomo Tikkanen. Lehden painos oli 7500 kpl ja lehti toimitettiin kaikille Pohjois-Savon maatilatalouksille, maakunnallisille sidosryhmille ja yhteistyökumppaneille helmikuun 2005 lopussa. Esitämme lehden julkaisun tukemisesta parhaat kiitokset yhteistyökumppaneillemme.

MAASEUDUN TULEVAISUUS

Maaseudun Tulevaisuuden tarkastettu levikki 2005 on 82 678 kappaletta. Edellisvuoteen verrattuna lisäystä +598 kappaletta eli +0,7 %. Meijerien välittämät tilaukset 2005: Osuuskunta Idän Maito 1047 kpl, Alueosuuskunta Promilk 1763 kpl ja Osuuskunta Maitomaa 172 kpl. Pohjois-Savon liiton ja yhdistysten lahjatilauksia vuonna 2005 oli yhteensä 136 kappaletta.

MAANOMISTAJIEN ARVIOINTIKESKUS OY:N TOIMINTA VUONNA 2005

Arviointikeskus on tuottajajärjestöjen omistama konsulttiyhtiö, jonka tarkoituksena on tarjota mm. viljelijöille laadukkaita ja korkeatasoisia asiantuntijapalveluita kiinteistö- ja ympäristöoikeudellisissa asioissa sekä kiinteistöjen arvonmäärityksissä. Yhtiö on perustettu vuonna 1962 ja sillä on toimistot Helsingin lisäksi Kouvolassa, Turussa, Seinäjoella ja Oulussa.

Koko maan alueella Arviointikeskus toimi vuonna 2005 asiamiehenä 66 toimituksessa yhteensä 509 päämiehen osalta.

Arviointikeskuksen kiinteistöarvioijat laativat tila- ja kiinteistöarvioita kauppa- ja sopimusneuvotteluja, velkajärjestelyjä, vakuustarkoituksia, perinnönjakoja ym. varten eri puolilla maata olevista kohteista 208 kappaletta 150 tilaajalle.

Yhtiön lakimiehet laativat valituksia eri oikeusasteisiin ja toimivat maanomistajien asiamiehinä mm. oikeudenkäynneissä yhteensä 252 jutussa, jotka koskivat 477 päämiestä. Lisäksi annettiin runsaasti kiinteistö- ja ympäristöoikeuden alaan liittyvää lainopillista neuvontaa.

Yhtiön liikevaihto vuonna 2005 oli 0,83 miljoonaa euroa.

Arviointikeskus antaa alennusta MTK:n ja SLC:n jäsenille. Alennus on suuruudeltaan 10 % ja se koskee yhtiön laskutusperusteisia palveluita.

Arviointikeskus Oy:n toimitusjohtajana toimii OTK Aulikki Kiviranta. Hallitukseen kuuluu 5 varsinaista jäsentä ja 3 varajäsentä. Puheenjohtajana toimii maanviljelijä Jorma Laurila.

Arviointikeskuksen Helsingin toimiston osoite on Hietalahdenkatu 8 A 00180 Helsinki ja puhelin 020 7411 050, faksi 020 7411 051. Internet-kotisivut löytyvät osoitteesta: www.arviointikeskus.fi.

MAATALOUSYRITTÄJIEN ELÄKELAITOKSEN TOIMINTAAN LIITTYVÄT TEHTÄVÄT

Liiton alueella toimi 8 osa-aikaista asiamiestä. Järjestöagologi Jari Kauhanen toimi alueasiamiehenä. Vuoden 2005 aikana MELA ra-

kensi uuden asiamiespalveluorganisaatiomallin. Vuodesta 2006 alkaen Pohjois-Savossa toimii 5 osa-aikaista asiamiestä ja yksi henkilö asiamiesten tuuraajana. Alueasiamiestehtävät päättyivät MELA-organisaatiossa vuoden 2005 lopussa. Maatalousyrittäjien Eläkelaitos ja tuottajaliitot eivät ole solmineet vielä alueasiamiesjärjestelmää korvaavaa yhteistyösopimusta v. 2005 loppuun mennessä. Liiton toimisto toimii MELA:n vastaanottopisteinä. Asiamiestoiminnan lisäksi on eri tilaisuuksissa pidetty viljelijäväestöä koskevaa erityissosiaaliturvaa koskevia luentoja, alustuksia ja esitelmiä. Osa asiamiehistä on toiminut työturvallisuusasiamiehenä ja lähes kaikki työterveyshuollon yhteistyöryhmien jäseninä. Liiton toimihenkilöt ovat opastaneet viljelijöitä sosiaaliturvaan liittyvissä asioissa.

Pohjois-Savossa oli vuoden 2005 lopussa MYEL-vakuutettuja tiloja 4.711 kpl (v. 2004 4.759 kpl), vakuutettuja 7.076 henkilöä (v. 2004 7.145) ja eläkkeensaajia 14.761 (v. 2004 14.988) Vuonna 2004 MELA:sta tuli eläkkeinä Pohjois-Savoon yhteensä n. 66 milj. euroa.

TOIMIHENKILÖIDEN TOIMINTA v. 2005

	Savolainen	Kauhanen
Palkkapäiviä	365	365
Matkapäiviä	87	106
Toimistopäiviä	132	92
Lomapäiviä	24	47
Liiton kokouksia	33	8
Liiton koulutustil.	31	37
Yhdistysten kok.	19	24
Yhdistysten til.	5	13
Muita tilaisuuksia	72	68
Muut tehtävät	46	5
Puhe-esityksiä	124	102
Osanottajia	3807	3797

MELA:n toimintaa kuvaavia lukuja v. 2005

Kunta	Viljelmät kpl	Vakuutetut Kpl	Eläkkeensaajat kpl	MaTa- vahingot kpl	MELA- päiväraha kpl	Maksetut korvaukset milj. euroa
Iisalmi	342	536	1295	87	137	6,0
Juankoski	211	309	563	46	93	2,4
Kaavi	103	153	435	21	46	1,8
Karttula	89	114	279	3	20	1,1
Keitele	100	152	360	18	46	1,7
Kiuruvesi	505	795	1466	141	277	7,0
Kuopio	316	489	1361	58	83	6,0
Lapinlahti	255	352	683	49	79	3,0
Leppävirta	268	378	853	27	76	3,8
Maaninka	224	340	496	40	69	2,5
Nilsjä	277	462	837	58	145	3,8
Pielavesi	283	399	824	65	91	3,6
Rautalampi	147	211	472	13	45	1,9
Rautavaara	61	99	320	11	27	1,4
Siilinjärvi	187	303	609	27	48	2,7
Sonkajärvi	255	371	695	66	105	3,0
Suonenjoki	175	262	605	17	55	2,5
Tervo	98	128	271	5	25	1,2
Tuusniemi	123	167	382	33	58	1,8
Varkaus	66	99	372	12	16	1,4
Varpaisjärvi	182	285	537	38	88	2,3
Vesanto	151	218	441	11	32	2,0
Vieremä	293	454	605	90	203	3,1
Yht.	4711	7076	14761	936	1864	66,0

**ATRIA RYHMÄN KUULUMISET
VUODELTA 2005**

Itikka osuuskunnan ja Lihakunnan tehtävä Atrialaisessa yritysperheessä on vakiintunut yhä selvemmin siihen rooliin joka niille omistuksesta huolehtivina osuuskuntina kuuluu. Osuuskuntien tärkein tehtävä on hoitaa jäsenistönsä etuja hallinnoimalla osaltaan Atriaa, A-Tuottajia sekä A-Rehua. Se tarkoittaa täsmällistä, pitkäjänteistä sekä maatalouden- ja elintarviketalouden muutokset etuajassa huomioivaa toimintatapaa. Lisäksi osuuskuntien on huolehdittava jäsensuhteiden hoidosta ja ylläpidettävä hyviä yhteistyösuhteita alalla toimiviin eri organisaatioihin. Osuuskunnat ovat omistajina maa-alueissa, joissa sijaitsevat Atrian tuotantolaitokset sekä rehutoimintoihin liittyvissä kiinteistöissä.

Lihantuottajajäsenten määrä on osuuskunnissa laskenut samaan tahtiin kuin yleensäkin viljelijöiden määrä, mutta samalla yksittäisen tilan tuottama lihamäärä tai välityseläinmäärä on nopeasti kasvanut. Vuoden 2005 lopussa oli Itikka osuuskunnan jäsenmäärä 3227 (3554), vähennystä -327 ja Lihakunnan 5725 (6122), missä vähennystä -397.

Molemmat osuuskunnat maksoivat vuoden 2004 osuuspääomalle korkoa 17 %. Vuoden 2005 koroksi osuuskuntien hallitukset esittävät 20 %. Se on toimialan ylivoimaisesti korkein korkotasoo. Myös muut toimialat huomioiden korkotasoo lienee Suomen ennätystasolla. Se tekee tuottajalla lisätiliä jo useita senttejä kiloa kohden, mikäli osuuspääoma on maksettu täyteen. Osuuskuntien hallinnot arvioivat myös, että korkeaa koronmaksua voidaan jat-

kaa lähitulevaisuudessa. Viime vuosien tuloksesta ovat osuuskunnat maksaneet ulos reilun kolmanneksen. Loput on jätetty vahvistamaan tasetta, koska omistajat uskovat että Atrian kasvu ja tulevaisuuden haasteet vaativat myös pääomiltaan ”terveitä” pääomistajia. Itikka osuuskunnan osuuksien nettovarallisuus tuottajalle vuodelta 2005 oli 5,1-kertainen verrattuna nimellisarvoon. Lihakunnalla vastaava luku oli 6,1-kertainen. Huomattavasta nettovarallisuudesta on monille tiloille merkittävä hyöty verotuksessa. Se voi olla jopa tuhansia euroja jos tilan marginaaliveroprosentti on korkea.

Molemmat osuuskunnat uudistivat sääntönsä kertomusvuonna. Uudet säännöt astuivat voimaan 21.11.2005. Uudistuksen myötä pyrittiin yhtenäistämään sääntöjä siinä määrin kun se järkevästi oli mahdollista. Sääntöjen myötä muuttuivat myös osuuspääomien kertymäsäännös. Molempien osuuskuntien säännöistä poistui jäsenosuuksien katto. Tilakohmainen katto muodostuu jatkossa tilan liikevaihdosta. Itikan säännöissä yhden osuuden arvo on 5 euroa ja se kertyy 40 euron liikevaihdosta. Lihakunnalla vastaavasti osuuden arvo on 10 euroa ja se kertyy 60 euron liikevaihdosta.

Kertomusvuonna Itikka osuuskunnan ja Lihakunnan hallinnot tekivät yhteisen päätöksen ostaa Valiolta Varkauden vanha meijerikiinteistö. Tehdasalue käsittää reilut viisi hehtaaria maata ja tehdaskiinteistöjä noin 15.000 neliön verran. Osuuskunnat perustivat tasaomistuksin kiinteistöyhtiön, joka rakentaa sinne rehutehtaan. Rehutehdas vuokrataan yhtiöryhmän omistuksessa olevalle A-Rehulle joka aloittaa liiketoimet tontilla vuoden 2006 syksyllä. A-Rehun tavoitteena on saada merkittävä markkina-asema Itä-Suomen nautakarjan rehumarkkinasta. Lisäksi toimella pyritään alentamaan tilojen rehustuskustannuksia.

Lihan kokonaistuotanto ja kulutus säilyi Suomessa vuonna 2005 edellisvuoden tasolla. Lihan kokonaistuotanto oli (375 milj.kg) ja kulutus (358 milj.kg). Sianlihan tuotanto kasvoi +3 % (203 milj.kg), mutta kulutus aleni

-1 % (175 milj.kg), naudanlihan tuotanto väheni -7 % (85 milj.kg) ja kulutus aleni -1 % (96 milj.kg). Siipikarjan tuotanto pysyi ennallaan (87 milj.kg), mutta kulutus kasvoi +1 % (84 milj.kg).

Atrian hankinta A-Tuottajien ja ÖK:n kautta valtakunnan kokonaishankinnasta kasvoi +1,2 % (131 milj.kg), edellisvuonna (129 milj.kg). Tämä tarkoittaa sitä että Atrian osuus lihanhankinnasta Suomessa on noussut jo noin 35 prosenttiin. Sikaa hankittiin 68,2 miljoonaa kiloa (+4,9 %), nautaa 32,6 miljoonaa kiloa (-2,7 %) sekä siipikarjaa 29,9 miljoonaa kiloa (-2,2 %).

Vuoden 2005 aikana on lihantuotannon kehittämässä panostettu sian, naudan ja siipikarjan tuotantoketjujen tuottavuuden parantamiseen. Sitä on tehty sekä alkutuotannon että teollisten prosessien osalta.

Atrian liikevaihto kasvoi edelleen vuonna 2005 voimakkaasti. Atria hankki haltuunsa lihanjalostusyrityksen Venäjältä. Ostettu Pit Produkt on merkittävä toimija Pietarin alueella. Sen markkinaosuudeksi arvioidaan yli 20 prosenttia lihavalmisteissa. Pietarin alueella on noin seitsemän miljoonaa kuluttajaa, joten odotukset uudesta yrityksestä on kovat. Vuosi 2005 oli A-ketjussa eri osa-alueilla menestyksenkäs. Lihan tuottajahinnat vahvistuivat naudan osalta selvästi. Sen sijaan sian ja siipikarjan hankintahinnat eivät kehittyneet odotetulla tavalla. Yksityisten yritysten aloittama siipikarjanlihan tuonti painoi myös kotimaisen lihan markkinahintaa. Onkin pöyristyttävää, että pakastettua siipikarjan lihaa voidaan tuoda maahan ja myydä se tuoreena lihana kuluttajille. Tulevat haasteet WTO neuvottelujen edetessä tulevat olemaan kuitenkin suuria koko alalle. Paineet tukien edelleen laskemiseen ovat selvästi havaittavissa. A-ketju haluaa tehdä hyvää yhteistyötä tuottajien kanssa kotimaisen liharaaka-aineen turvaamiseksi, tuotannon kehittämiseksi ja tilojen hyvinvoinnin edistämiseksi.

Reijo Flink
toimitusjohtaja

VALIO RYHMÄN JA PROMILKIN KATSAUS

Vuoden 2005 maitoalan kehityksestä voidaan kiistatta todeta, että maidon tuottajahintojen olisi pitänyt kasvaa maitotiloillakin tapahtuneen kustannusten nousun seurauksena. Maitoalan kovassa kansainvälisessä ja eurooppalaisessa kilpailutilanteessa pystyttiin maitotiloilla saavuttamaan maidon hinta ja tuet yhteenlaskettuna parhaimmillaankin vain vuoden 2004 tasoa vastaava kokonaistulokehitys. Tosiasiana on kuitenkin hyvä muistaa, että Valio käytännössä ainoana meijerijärjestönä.

Suomessa vie 38 % tuotannostaan ja siitä huolimatta Valioryhmän hankintaosuuskunnat maksavat maidontuottajille selkeästi korkeampaa hintaa kuin esimerkiksi muut eurooppalaiset kilpailijat.

Alueosuuskunta Promilkin maidon kokonaistilityshinta vuonna 2005 oli 35,89 snt/litra. Hinta on 0,82 snt/litra alempi kuin vuonna 2004. Maidontuottajien määrä alentui vähemmän kuin valtakunnassa keskimäärin, ollen vuoden lopussa 1795 maitotilaa. Promilkin jäsentilat tuottivat kertomusvuonna maitoa 281,6 miljoonaa litraa, missä on kasvua edellisvuoteen 1,5 %. Valtakunnallisesti maitomäärä laski 0,5 %, ollen 2293 miljoonaa litraa. Tilakohtainen maitomäärä kasvoi Promilkissä 7,3 %, ollen vuonna 2005 keskimäärin 153137 litraa/tila. Sukupolvenvaihdoksia tehtiin 37 Promilkin maitotilalla.

Maidon laatu on edelleen erinomaisella tasolla. Parhaan E-luokan osuus kaikesta vastaanotetusta maidosta oli 94,87 prosenttia (v. 2004 = 94,98 %), heikoimman 2-luokan osuus oli vain 0,09 prosenttia (v. 2004 = 0,14 %). Maidon koostumus rasvan osalta hieman laski, ollen 4,12 prosenttia (v.2004 = 4,19 %). Myös valkuaistaso laski, etupäässä vuoden 2004 yleisesti ottaen normaalia heikommista rehuista johtuen, ollen 3,39 prosenttiin (v.2004 = 3,41 %).

Vuoden 2005 yksi positiivisista uutisista oli Elintarviketiedon tekemä tuottajatutkimus, jonka mukaan Promilkin tuottajien keskuudessa vallitsee yksi valtakunnan positiivisimmista tulevaisuudennäkymistä. Vuoteen 2012 saakka luotaavan tutkimuksen mukaan, tuottajamäärän alentumisesta huolimatta maitomäärät promilkiläisillä tiloilla kasvaisivat yhteensä yli 10 %. Tulevaisuudenuskoa maidontuotantoon ja siten myös koko toiminta-alueemme maidon arvoketjun säilymiseen ja edelleen kehittymiseen näyttäisi olevan.

Promilkissä haluamme olla mukana maitoalan kehittämässä ja omistajatilojemme menestymisen tukemisessa. Kehittämistoiminnassa ja edunvalvonnassa teemme yhteistyötä alueemme muiden toimijoiden ja järjestöjen kanssa. Tulevaisuudessa joudumme koko maitoalalla uusien haasteiden eteen. Muutostarpeisiin on kyettävä vastaamaan nopeasti kaikilla sektoreilla. Vähäisiltäkin tuntuviin, tulosta parantaviin kehitys- ja muutostarpeisiin on suhteuduttava vakavasti ja tarvittaessa ryhtyttävä toimenpiteisiin, mikäli aiomme pysyä edelleen eurooppalaisten parhaiten tilittävien meijereiden joukossa.

Suuret kiitokset Promilkin maidontuottajille hyvästä yhteistyöstä, erinomaisesta maidosta ja myönteisestä suhtautumisesta osuuskunnan sekä koko maitoalan kehittämiseen. Kiitokset myös eri yhteistyökumppaneille ja sidosryhmille, ilman teitä alueellamme ja Promilkissä ei olisi näin hyvät maitoalan tulevaisuudennäkymät.

Ilpo Lukkarinen
Toimitusjohtaja

LIITON TALOUS

TULOSLASKELMA 1.1.2005-31.12.2005

VARSINAINEN TOIMINTA

	2005 €	2004 €
Tuotot:		
Koulutus- ja valistustoiminnan tuotot	33 695,58	31 973,92
Henkilövakuutustuotot	18 599,00	12 893,99
Tilaus- ja ilmoitustuotot	20 574,47	10 813,07
Saadut korvaukset	28 734,98	36 914,49
Muut yleistuotot	216 636,54	171 395,26
	318 240,57	263 990,73
Kulut:		
Palkat ja palkkiot	184 998,32	183 833,82
Henkilösivukulut	32 679,99	48 234,39
Poistot kalustosta	1 839,82	2 453,10
Vuokrat	7 975,92	5 488,12
Koulutus- ja valistustoiminta	19 033,48	33 074,13
Matkakulut	35 110,59	31 196,63
Kokoukset	8 919,50	3 773,11
Painatuskulut	11 607,24	5 671,31
Johtokunta ja valiokunnat	16 457,02	23 463,54
Toimistokulut	61 173,69	47 707,88
Huoneistokulut	659,99	779,28
Suhdetoiminta	2 956,01	3 364,37
Jäsenmaksut	154 171,00	148 252,00
Vakuutukset	7 941,88	7 970,32
Muut varsinaisen toiminnan kulut	89 887,54	81 682,97
	635 411,99	626 944,97
Kulujäämä	-317 171,42	-362 954,24

VARAINHANKINTA

Tuotot:		
Jäsenmaksut MTK-yhdistyksiltä	321 285,00	308 929,00
Jäsenmaksut yhteisöiltä	16 595,24	14 656,69
	337 880,24	323 585,69
Tuotto-/kulujäämä	20 708,82	-39 368,55

SIJOITUKSET

Tuotot		
Korko- ja osinkotuotot	25 885,45	24 477,53
Muut sijoitusten tuotot	0,00	26 107,24
	25 885,45	50 584,77
Kulut:		
Korkokulut	45 305,26	2 900,42
Muut sijoituskulut	0,00	932,43
	45 305,26	3 832,85

TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ

	1 289,01	7 383,37
--	-----------------	-----------------

TASE 31.12.2005

	2005 €	2004 €
Vastaavaa		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	5 519,46	7 359,28
Sijoitukset		
Muut osakkeet ja osuudet	142 492,84	141 628,84
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	2 493,04	0,00
Lainasaamiset/MTK	269 912,18	270 184,63
Muut saamiset	194,58	0,00
Siirtosaamiset	86 341,68	44 141,37
Rahat ja pankkisaamiset	94 372,37	109 562,05
	601 326,15	572 876,17
Vastattavaa		
OMA PÄÄOMA		
Sidotut rahastot		
Tukirahasto	123 618,13	117 731,55
Perusrahasto	8 829,87	8 409,40
	132 448,00	126 140,95
Vapaat rahastot		
Käyttörahasto	397 233,96	361 121,78
Edellisten tilikausien ylijäämä	15 586,47	8 203,10
Tilikauden ylijäämä	1 289,01	7 383,37
	546 557,44	502 849,20
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Ostovelat	15 291,44	0,00
Siirtovelat	39 477,27	70 026,97
	601 326,15	572 876,17

Kuopiossa 17. päivänä maaliskuuta 2006

Mikko Heikkinen

Veijo Karkkonen

Eero Kyllönen

Jukka Lyytikäinen

Pertti Niiranen

Risto Nousiainen

Jarmo Nykänen

Lea Pekkarinen

Irma Sirviö

Juhani Savolainen

Edellä oleva tilinpäätös on laadittu hyvän kirjanpitolain mukaisesti. Suoritettua tilintarkastuksesta on annettu tilintarkastuskertomus.

Kuopiossa 29. päivänä maaliskuuta 2006

Hannu Smolander

Seppo Koski, HTM

Kaija Väänänen

Tilintarkastuskertomus

Maataloustuottajain Pohjois-Savon Liitto MTK-Pohjois-Savo r.y:n syyskokouksen 13.12.2004 valitsemina tilintarkastajina olemme tarkastaneet Liiton vuoden 2005 tilinpäätöksen, kirjanpidon ja hallinnon hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa ja annamme seuraavan lausunnon:

Tilinavaus perustuu edellisen vuoden vahvistettuun tilinpäätökseen ja on oikein suoritettu. Kirjanpito perustuu hyväksyttäviin tositteisiin. Kirjanpidon pankkitilien saldot ovat yhtäpitävät rahalaitosten ilmoitusten kanssa. Arvopaperit ovat tallella. Vakuutukset ovat kunnossa. ATK-hankkeen ja SPV-hankkeen kirjanpito on asianmukainen.

Tilinpäätös, joka osoittaa ylijäämää 1.289,01 euroa, on laadittu kirjanpitolain ja tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitettulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot yhdistyksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tarkastuksessa olemme perehtyneet johtokunnan, valiokuntien ja Liiton kokousten pöytäkirjoihin ja todenneet tehtyjä päätöksiä noudatetun. Käsitksemme mukaan Liiton toimintaa on hoidettu huolellisesti ja Liiton tarkoituksien mukaisesti. Puollamme tuloslaskelman ja taseen vahvistamista ja vastuuvapauden myöntämistä johtokunnalle ja toiminnanjohtajalle tilivuodelta 2005.

Kuopiossa 29. päivänä maaliskuuta 2006

Hannu Smolander

Kaija Väänänen

Seppo Koski, HTM

TOIMINTAKERTOMUS POHJOIS-SAVON MAATALOUSTUOTTAJAIN SÄÄTIÖN TOIMINNASTA VUODELTA 2005

Säätiön hallitus kokoontui kertomusvuonna 19.3.2005, jolloin käsiteltiin sääntöjen 8 §:n määräämät asiat ja säätiön hallitukselle tulleet MTK yhdistysten avustushakemukset.

Säätiön hallituksen puheenjohtajana toimi v. 2005 mv. Heikki Huttunen Siilinjärveltä ja varapuheenjohtajana mv. Tapani Marin Iisalmesta. Sihteerinä ja rahastonhoitajana tj. Juhani Savolainen, Nilsistä.

MTK Pohjois-Savon syyskokouksessa 5.12.2005 valittiin Pohjois-Savon Maataloustuottajain Säätiön hallitukseen erovuoroisten tilalle kolmivuotiskaudeksi 2006-2008 mv. Pentti Rissanen Juankoskelta, em. Aino Ruotsalainen Varpaisjärveltä ja edesmenneen Tapani Marinin toimikauden loppuun vuodeksi 2006 mv. Eino Väisänen Sukevalta.

Säätiön tilintarkastajiksi valittiin vuodeksi 2006 em. Kaija Väänänen Siilinjärveltä, mv. Hannu Smolander Tuusniemeltä ja johtaja Seppo Koski HTM Kuopiosta. Varatilintarkastajiksi valittiin em. Airi Karttunen Riistavedeltä, em. Eija Mykkänen Lapinlahdelta sekä mv. Kalle Pietikäinen Kiuruvedeltä.

Kertomusvuoden aikana säätiö ei saanut lahjoituksia. Korko ja osinkotuotot vuonna 2005 olivat 4545,26 euroa, avustukset 0,00 euroa ja tilikauden ylijäämä 4092,70 euroa. Säätiön pääoma 31.12.2005 oli 103238,86 euroa.

OSOITE- JA PUHELINMUISTIO 2006**MTK-POHJOIS-SAVON JOHTOKUNTA V. 2006**

MIKKO HEIKKINEN, pj	KARSANLAHDENTIE 105	73230	SYVÄRINPÄÄ	017-775105	040-8385977
VEIJO KARKKONEN, vpj	JOKINIEMENRANTA 35	77600	SUONENJOKI		0400-674188
EERO KYLLÖNEN	PYHÄNNÄNTIE 1573	74700	KIURUVESI	017-751312	0400-932105
JUKKA LYYTIKÄINEN	TAKKULANTIE 344	79100	LEPPÄVIRTA	017-549118	0500-376581
PERTTI NIIRANEN	RYÖNÄNTIE 22	71680	PULKONKOSKI	017-3822142	0500-600561
RISTO NOUSIAINEN	KYLÄKIRKONTIE 378	72740	LAUKKALA	017-871121	0500-125895
JARMO NYKÄNEN	AKONPOHJANTIE 492	73460	MUURUVESI	017-622149	0440-926308
LEA PEKKARINEN	VEHKALAMMENTIE 27	73410	PIEKSÄNKOSKI	017-623110	0500-881035
IRMA SIRVIÖ	KIRMANTIE 219	74510	PELTOSALMI	017-744116	050-3047928

MTK:N VALTUUSKUNNAN JÄSENET V. 2006

VARSINAISET JÄSENET:

MIKKO HEIKKINEN	KARSANLAHDENTIE 105	73230	SYVÄRINPÄÄ	017-775105	040-8385977
TIMO LINDSBERG	LEHTOLANTIE 80	77700	RAUTALAMPI	017-531001	0400-578115
TOMI TOIVANEN	HAMULANTIE 103	71890	HAMULA	017 4625101	050-5173249
JOUKO ÅKERLUND	ROTIMOJOENTIE 24	74230	SALAHMI	017-718169	040-5548373

VARAJÄSENET:

VEIJO KARKKONEN	JOKINIEMENRANTA 35	77600	SUONENJOKI		0400-674188
TUULA KUOSMANEN	KEYRITYNTIE 790	73810	PALONURMI	017-4641116	050-3439406
VESA-MATTI LINTUNEN	KIUKOONAHONTIE 21	71640	TALLUSKYLÄ	017-3846124	0400-121994
ILPO PARTANEN	LÖYTÖLÄNMÄENTIE 393	74300	SONKAJÄRVI	017-764319	0400-139997

TILINTARKASTAJAT V. 2006

VARSINAISET JÄSENET:

KAIJA VÄÄNÄNEN	HAAPALAHDENTIE 45	71800	SIILINJÄRVI	017-4662107	040-7157424
HANNU SMOLANDER	ORAVINTIE 89	71200	TUUSNIEMI	017-637118	050-5954180
SEPPO KOSKI	OP, PUIJONKATU 25	70100	KUOPIO	017-198201	

VARAJÄSENET:

AIRI KARTTUNEN	SIKALAHDENTIE 123	71160	RIISTAVESI	017-720028	
KALLE PIETIKÄINEN	KALLIOKYLÄNTIE 602	74720	NIEMISKYLÄ	017-755522	

MTK-POHJOIS-SAVON VALIOKUNNAT V. 2006**TYÖVALIOKUNTA:**

MIKKO HEIKKINEN	KARSANLAHDENTIE 105	73230	SYVÄRINPÄÄ	017-775105	040-8385977
VEIJO KARKKONEN	JOKINIEMENRANTA 35	77600	SUONENJOKI		0400-674188
JUHANI SAVOLAINEN, SIHT.	KAUPPAKATU 40	70110	KUOPIO		040-5860244

ITÄ-SUOMEN LIITTOJEN YHTEINEN MAITOVALIOKUNTA:

MIKKO HEIKKINEN	KARSANLAHDENTIE 105	73230	SYVÄRINPÄÄ	017-775105	040-8385977
RISTO SONNINEN	TAVINSALMENTIE 228	71740	TAVINSALMI	017-3811287	0400-678568

MAASEUTUVALIOKUNTA, P-SAVON EDUSTAJAT:

PIRKKO RYTKÖNEN	LAIDINMÄENTIE 109	74100	IISALMI	017-743641	0400-805109
JUKKA LYYTIKÄINEN	TAKKULANTIE 344	79100	LEPPÄVIRTA	017-549118	0500-376581
MIKA REPO, asiantuntija	MAITO-SAVO, ALAMÄENTIE 6 A	74300	SONKAJÄRVI	017-7607732	040-5830454
JUHANI SAVOLAINEN	KAUPPAKATU 40	70110	KUOPIO		040-5860244

MAASEUTUNUORTEN VALIOKUNTA:

KARI TOIVANEN	AKONLAMMENTIE 65	73470	VÄSTINNIEMI		040-513277
VARAJ: HARRI VÄÄNÄNEN	ROVASTINTIE 8	73200	VARPAISJÄRVI		040-5892441
HANS HALL	LIEVOLANTIE 96	79150	KONNUSLAHTI	017-588275	0400-951074
VARAJ: ANNE MÖNKKÖNEN	KIVINIEMENTIE 30	71380	MUSTINLAHTI	017-3865140	040-5882266
ESKO VÄÄNÄNEN	KATAJAMÄENTIE 839	72400	PIELAVESI	017-875218	040-5005739
VARAJ: MINNA NISKANEN	TUOMIJOENTIE 215	74680	MYLLYNIEMI	017-757136	0400-629009
SEIJA PUURUNEN, VPJ	VÄISÄLÄNMAENTIE 173	73100	LAPINLAHTI	017-734730	040-5692208
VARAJ: JANNE KOKKONEN	MURTOMÄENTIE 111	71800	SIILINJÄRVI		050-4900020
JARMO NYKÄNEN, PJ	AKONPOHJANTIE 492	73460	MUURUVESI	017-622149	0440-926308
KATI PARTANEN	OULUNTIE 603 B	74160	KOLJONVIRTA		040-5229872
JARI KAUKANEN, SIHT.	KAUPPAKATU 40	70110	KUOPIO		040-5056718

KULUTTAJAVASTAAVA:

KAIJA VÄÄNÄNEN	HAAPALAHDENTIE 45	71800	SIILINJÄRVI	017-4662107	040-7157424
----------------	-------------------	-------	-------------	-------------	-------------

MTK-LIITTOJEN POHJOIS-SAVON JA POHJOIS-KARJALAN YHTEINEN LIHAVALIOKUNTA (SAVO-KARJALAN LIHAVALIOKUNTA)

JUHA PARTANEN	KORPPISENTIE 27	72430	PIELAVESI	017-882116	0500-189212
TOMI TOIVANEN	HAMULANTIE 103	71890	HAMULA	017-4625101	050-5173249
NAUTAKERHON EDUSTAJA					
SIKAKERHON EDUSTAJA					
JUHANI SAVOLAINEN, siht.	KAUPPAKATU 40	70110	KUOPIO		040-5860244

MTK-LIITTOJEN POHJOIS-SAVO JA POHJOIS-KARJALA YHTEINEN VEROVALIOKUNTA (SAVO-KARJALAN VEROVALIOKUNTA):

VEIJO KARKKONEN	JOKINIEMENRANTA 35	77600	SUONENJOKI		0400-674188
MATTI ROMPPANEN	LASTUKOSKENTIE 669 B	73770	SÄYNEINEN	017-620620	
EERO HEINONEN	NISKALANNIEMENTIE 340	74700	KIURUVESI	017-755512	0400-275889
JUHANI SAVOLAINEN	KAUPPAKATU 40	70110	KUOPIO		040-5860244
JARI KAUKANEN, SIHT.	KAUPPAKATU 40	70110	KUOPIO		040-5056718

MTK-LIITTOJEN KAINUU, POHJOIS-KARJALA JA POHJOIS-SAVON YHTEINEN LUOMUVALIOKUNTA:

JAANA PIETIKÄINEN	PIEKKÄLÄNNIEMENTIE 154	72710	VAARASLAHTI		0400-138775
TOIVO LAITINEN	KAARTOTIE 8, ALATALO	73460	MUURUVESI	017-621460	0400-780575
JARI KAUKANEN, asiantuntija	KAUPPAKATU 40	70110	KUOPIO		040-5056718
TUOMO TIKKA	VARPALAHDENTIE 265	74700	KIURUVESI	017-751298	0500-185525

MTK-LIITTOJEN KAINUU, POHJOIS-KARJALA, ETELÄ-SAVO, KESKI-SUOMEN JA POHJOIS-SAVON YHTEINEN MAASEUTUYRITTÄJÄVALIOKUNTA:

VEIJO KARKKONEN	JOKINIEMENRANTA 35	77600	SUONENJOKI		0400-674188
TOIVO LAITINEN, asiantuntija	KAARTOTIE 8, ALATALO	73460	MUURUVESI	017-621640	0400-780575
JUHANI SAVOLAINEN	KAUPPAKATU 40	70110	KUOPIO		040-5860244

MTK-LIITTOJEN ETELÄ-KARJALA, POHJOIS-KARJALA, KESKI-SUOMI, ETELÄ-SAVO JA POHJOIS-SAVON YHTEINEN YMPÄRISTÖ- JA MAAPOLIITTINEN VALIOKUNTA, POHJOIS-SAVON EDUSTAJAT:

ESKO LUTTINEN	KOMULANTIE 156	74200	VIEREMÄ	017-718609	0400-318609
---------------	----------------	-------	---------	------------	-------------

VASTAAVAT TUKIHENKILÖT:

Huolehtivat tukihenkilöiden koulutuksesta, työnohjauksesta, toiminnan tiedottamisesta viljelijöille. Eivät toimi itse tukihenkilöinä, etsivät sopivimman tukihenkilön tarpeessa oleville. Kun tarvitsen tukihenkilöä, ota ensin yhteys vastaavaan tukihenkilöön.

Marketta Lahdenranta, puutarha-agronomi		Kuopio			044-7855624
Sammakkolammentie 1 A 12, 70200 KUOPIO				017-2822666 (koti)	
Tuula Markkanen, maatalousteknikko, opiskelija		Suonenjoki			0400-254648
Lahnaniementie 124, 77690 Suontee					

MTK-YHDISTYSTEN PUHEENJOHTAJAT VUONNA 2006

IISALMI	JAAKKO RYYMIN	LEHTOSUONTIE 75	74590	KURENPOLVI	017-740218	0400-372745
JUANKOSKI	JARMO NYKÄNEN	AKONPOHJANTIE 492	73460	MUURUVESI	017-622149	0440-926308
KAAVI	PAULI MÖNKKÖNEN	KOSULANNIEMENTIE 398 A	73600	KAAVI	017-673002	0400-234662
KARTTULA	VEIJO KARKKONEN	JOKINIEMENRANTA 35	77600	SUONENJOKI		0400-674188
KEITELE	MARKKU PAANANEN	MAAHERRANTIE 40	72600	KEITELE	017-857279	040-5888497
KIURUVESI	EERO KYLLÖNEN	PYHÄNNÄNTIE 1573	74700	KIURUVESI	017-751312	0400-932105
KUOPIO	SIRPA LINTUNEN	TALVISALO 527	73410	PIEKSÄNKOSKI	017-623162	040-5150851
LAPINLAHTI	KAIJA KORHONEN	MÄKIKYLÄNTIE 785	71920	PAJUJÄRVI	017-735750	040-5687624
LEPPÄVIRTA	MARJA SÄYNEVIRTA	LÄNSI-SAAMAISENTIE 656	79150	KONNUSLAHTI	017-549504	040-7364314
MAANINKA	HEIKKI VÄÄNÄNEN	JYNKÄNNIEMENTIE 272	71760	AHKIONLAHTI	017-3826110	0400-570649
NILSIÄ	MARKKU RONKAINEN	PIEKSÄNKOSKENTIE 177	73350	HALUNA		050-4093631
PIELAVESI	JUHA PARTANEN	KORPPISENTIE 27	72430	PIELAVESI	017-882116	0500-189212
RAUTALAMPI	TIMO LINDSBERG	LEHTOLANTIE 80	77700	RAUTALAMPI		0400-578115
RAUTAVAARA	HANNU KOUTONEN	KARISALMENTIE 30	73850	ALA-LUOSTA	017-783003	040-8321580
SIILINJÄRVI	ARI MIETTINEN	MONNINRANNANTIE 52	71800	SIILINJÄRVI	040-7020049	
SONKAJÄRVI	ILPO PARTANEN	LÖYTÖLÄNMÄENTIE 393	74300	SONKAJÄRVI	017-764319	0400-139997
SUKEVA	EINO VÄISÄNEN	NIEMENTIE 67	74340	SUKEVA	017-711157	040-5285517
SUONENJOKI	KIRSI NUUTINEN	NUUTILANTIE 82	77600	SUONENJOKI		040-5818576
TERVO	JUHANI TÄHTIVAARA	TÄHTIVAARANTIE 104	72210	TERVO	017-3845148	040-5794875
TUUSNIEMI	VELI LESKINEN	LEHTONIEMENTIE 32	73600	KAAVI	017-721602	050-5975166
VARPAISJÄRVI	JYRKI RANTSI	LOUHIMONTIE 2	73200	VARPAISJÄRVI	017-772137	0400-932236
VESANTO	JARMO PAKARINEN	SININENTIE 1974	72350	PIENOLA	017-646685	040-5702361
VIEREMÄ	JOUKO ÅKERLUND	ROTIMOJOENTIE 24	74230	SALAHMI	017-718169	040-5548373

MTK-YHDISTYSTEN SIHTEERIT VUONNA 2006

IISALMI	VUOKKO MÄHÖNEN	POROSUONTIE 437	74100	IISALMI	017-815253	0400-762056
JUANKOSKI	RIIKKA JOKINEN	SELKÄLÄNNIEMENTIE 373	73300	NILSIÄ		044-5208061
KAAVI	EIJA LESKINEN	VIHTAJÄRVENTIE 15	73620	KORTTEINEN	017-675218	0400-204569
KARTTULA	SATU JÄÄSKELÄINEN	JÄÄSKELÄNTIE 121	77600	SUONENJOKI		050-5307357
KEITTELE	PIRKKO TUOMINEN	POHJOIS-KEITELEENTIE 20	72600	KEITELE	017-853123	050-5275297
KIURUVESI	MERJA HYVÖNEN	REMESJOENTIE 100	74700	KIURUVESI		040-7408554
KUOPIO	JAANA IIVARINEN	POHJALAMMINTIE 27	70940	JÄNNEVIRTA	017-4661138	040-5435138
LAPINLAHTI	HÄMÄLÄINEN ANITA	MARTIKKALANTIE 584	73100	LAPINLAHTI		040-7329156
LEPPÄVIRTA	PIRJO KORHONEN	PIISPALANTIE 35	79150	KONNUSLAHTI		040-7451823
MAANINKA	JUHANI KETTUNEN	TAVINSALMENTIE 63 A	71740	TAVINSALMI	017-3811234	040-5776739
NILSIÄ	ELINA HARTIKAINEN	ALARANNANTIE 4	73810	PALONURMI	017-4645106	050-5283808
PIELAVESI	ELINA KUHLMAN	LAAJAMÄENTIE 158	72710	VAARASLAHTI		040-5866081
RAUTALAMPI	VESA PULKKINEN	KOUKKULAMMINTIE 141	77700	RAUTALAMPI	017-536052	040-7516593
RAUTAVAARA	KIMMO KAUKANEN	HÖYLÄNTIE 1419	73900	RAUTAVAARA	017-785055	0400-378939
SIILINJÄRVI	HEIKKI KONTTINEN	KONTTILANTIE 100	71890	HAMULA	017-4648398	0400-702732
SONKAJÄRVI	VILJO SIRVIO	AITTOKOSKENTIE 25	73400	SONKAJÄRVI	017-761288	0400-893625
SUKEVA	ANJA VIDGREN	POIKKITIE 224	74340	SUKEVA	017-712333	040-5835746
SUONENJOKI	RIIKKA HÄNNINEN	JÄPPILÄNTIE 442 A	77600	SUONENJOKI		0400-579522
TERVO	AILA RIIKONEN	PAANALANTIE 84	72380	HORONTAIPALE	017-641200	050-3551051
TUUSNIEMI	VEIJO KORKALAINEN	RASINMÄENTIE 49	71170	LAUKKA-AHO	017-721645	044-5721645
VARPAISJÄRVI	SATU KORHONEN	PAASIKOSKENTIE 21	73250	KORPIJÄRVI	017-773203	050-3608988
VESANTO	AILA RIIKONEN	PAANALANTIE 84	72380	HORONTAIPALE	017-641200	050-3551051
VIEREMÄ	JOUNI KUMPULAINEN	KULVEMÄENTIE 339	74230	SALAHMI		044-3611408

MAASEUTUNUORTEN KERHOJEN PUHEENJOHTAJAT JA SIHTEERIT/YHDYSHENKILÖT VUONNA 2006

IISALMI	KATI PARTANEN	OULUNTIE 603 B	74160	KOLJONVIRTA		040-5229872
	KATJA TOSSAVAINEN	RANNANTIE 33	74420	HERNEJÄRVI		040-7637872
JUANKOSKI	RIIKKA JOKINEN	SELKÄLÄNNIEMENTIE 373	73300	NILSIÄ		044-5208061
	SUSANNA SORANUMMI	HANKAMÄENTIE 1621	73770	SÄYNEINEN		050-3022234
KAAVI	EERO KEKÄLÄINEN	LAMPELANTIE 84	73500	JUANKOSKI	017-627127	040-7452243
	KRISTINA SIMONEN	LAMPELANTIE 87	73500	JUANKOSKI	017-627170	044-2757312
KARTTULA	ISMO MERTANEN	HAUTOLAHDENTIE 308	72100	KARTTULA	017-3632118	050-5990240
	SATU JÄÄSKELÄINEN	JÄÄSKELÄNTIE 121	77600	SUONENJOKI		050-5307357

KIURUVESI	KAISA HUTTUNEN	AITTOLAMMENTIE 24	74740	AITTOJÄRVI	017-758830	050-3259773
	MARKUS HALONEN	SAVONKATU 27 B 15	74100	IISALMI		0400-629009
KUOPIO	AATU LAITINEN	HAPPOSENAHONTIE 112	70870	HILTULANLAHTI	017-3623225	044-3623225
	ANNE MÖNKKÖNEN	KIVINIEMENTIE 30	71380	MUSTINLAHTI	017-3865140	040-5882266
	TERO TUUNAINEN	HAUKIJOENTIE 371	71310	VEHMERSALMI		0400-518087
LAPINLAHTI	HELI AAMUVUORI	PORTAANPÄÄNTIE 27	73100	LAPINLAHTI		040-8415721
LEPPÄVIRTA	LIISA VILPPONEN	KORTEMÄENTIE 97	79410	NIINIMÄKI		0400-417233
	TIMO KONTTINEN	KANTELEENJÄRVENTIE 35	79150	KONNUSLAHTI	017-547710	040-5072407
NILSIÄ	NINA OLLIKAINEN	PIENKÄMÄRÄISENTIE 74	73830	SIIKAJÄRVI		050-5981406
	ANNE TASKINEN	SAUNANIEMENTIE 332	73810	PALONURMI	017-4645133	050-5356825
PIELAVESI	ESKO VÄÄNÄNEN	KATAJAMÄENTIE 839	72400	PIELAVESI	017-875218	040-5005739
	PETRI KATAINEN	KAUNISHARJUNTIE 493	72400	PIELAVESI	017-879105	0500-240538
RAUTALAMPI	VIRPI KOIVISTOINEN	KOIPILAHDENTIE 162	77700	RAUTALAMPI	017-537657	0400-909271
RAUTAVAARA	PASI KORHONEN	NIITTYSÄRKÄNTIE 63	73900	RAUTAVAARA	017-787015	044-2609692
	JOHANNA PURSIAINEN	NIKINMÄENTIE 26	73900	RAUTAVAARA	017-780269	040-7325710
SIILINJÄRVI	SAKU ORAVAINEN	VÄLIHARJUNTIE 210	71820	PÖLJÄ		044-3623067
	JANNE KOKKONEN	MURTOMÄENTIE 111	71800	SIILINJÄRVI		050-4900020
SONKAJÄRVI	LAURI KURTELIUS	HIRVITIE 3 A 1	74300	SONKAJÄRVI		040-5041634
	RIITTA LEENA LAITINEN	HIRVITIE 3 A 6	74300	SONKAJÄRVI		040-5947049
SUONENJOKI	TIMO KARJALAINEN	SINIOJANTIE 30 A	77600	SUONENOKI	050-5245077	
TERVO	PASI NUUTINEN	AHVENSALMENTIE 305	72210	TERVO	017-3872167	040-5678247
TUUSNIEMI	AARO MUSTONEN	SELKÄNIEMENTIE 19	71240	PAAKKILA	017-634110	
VARPAISJÄRVI	HARRI VÄÄNÄNEN	ROVASTINTIE 8	73200	VARPAISJÄRVI	040-5892441	
	SATU KORHONEN	PAASIKOSKENTIE 21	73250	KORPIJÄRVI	050-3608988	
VESANTO	ESA-JUSSI JALASALO	HONKOLANTIE 41	72350	PIENOLA		040-5872166
	JUKKA HYTÖNEN	RIIHINIEMENTIE 46	72300	VESANTO		040-7089564
VIEREMÄ	MINNA RAJAKANGAS	TRASTINMÄENTIE 48	74200	VIEREMÄ		050-5321542
	ASKO JUNTUNEN	AMERIINKANTIE 562	74200	VIEREMÄ		050-5667289

MTK-YHDISTYSTEN LOMITUSVASTAAVAT VUONNA 2006

IISALMI	PEKKA ESKELINEN	HAUKIMÄENTIE 1004 A	74595	RUNNI	017-747405	044-0747405
JUANKOSKI	SIRPA HAKKARAINEN	LASTUKOSKENTIE 531	73770	SÄYNEINEN	017-620625	
KAAVI	HEIKKI RUOKOLAINEN	JUUAANTIE 1237 B	73645	NIINIVAARA		050-3497989
KAAVI, VARAJ.	PAULI MÖNKKÖNEN	KOSULANNIEMENTIE 398 A	73600	KAAVI	017-673002	0400-234662
KARTTULA	ISMO MERTANEN	HAUTOLAHDENTIE 308	72100	KARTTULA	017-3632118	050-5990240
KEITELE	LAURI KANANEN	LAPPAKYLÄNTIE 73	72950	PORTTILA	017-854224	0400-784224
KIURUVESI	TUULA TIKKANEN	HIETANIEMENTIE 201	74700	KIURUVESI	017-757863	040-5283629
KUOPIO	OSMO KORHONEN	LAAJALAHDENTIE 32	71160	RIISTAVESI	017-715033	
KUOPIO	JARI RUUSKANEN	RAVIRADANTIE 25	71330	RÄSÄLÄ	017-3863148	
LAPINLAHTI	TIMO KOMULAINEN	KIRMANTIE 780	73130	TAIPALE	017-744173	0400-175943
LEPPÄVIRTA	KARI TIITINEN	TETRISALONTIE 125	79100	LEPPÄVIRTA	017-548511	0500-167710
MAANINKA	MARTTI ESKELINEN	VIITAMÄENTIE 19	71760	AHKIONLAHTI		044-3389283
MAANINKA	MINNA PEKKARINEN	VARPAMAANTIE 586	71690	VARPAMA	017-3822373	050-3818557
NILSIÄ	PENTTI PASANEN	LAITISENMÄKI 510 A	73300	NILSIÄ	017-4643139	
NILSIÄ	PEKKA PITKÄNEN	AHMAPURONTIE 218	73830	SIIKAJÄRVI	017-4646219	
PIELAVESI	PASI PIETIKÄINEN	LAUKKALANTIE 497 A	72710	VAARASLAHTI	017-876189	0400-191888
PIELAVESI	MARTTI HAKULINEN	LAAJAKUMMUNTIE 71 A	72400	PIELAVESI	017-862199	0400-656899
RAUTALAMPI	VIRPI KOIVISTOINEN	KOIPILAHDENTIE 162	77700	RAUTALAMPI	017-537657	0400-909271
RAUTAVAARA	PASI KORHONEN	NIITTYSÄRKÄNTIE 63	73900	RAUTAVAARA	017-787015	044-2609692
SIILINJÄRVI	ANNA LAPPALAINEN	TOIVALANTIE 70	70900	TOIVALA	017-4651027	
SONKAJÄRVI	ILPO PARTANEN	LÖYTÖLÄNMÄENTIE 393	74300	SONKAJÄRVI	017-764319	0400-139997
SUKEVA	RAIMO HUURINAINEN	PAJUSENMÄENTIE 699	74270	KAUPPILANMÄKI	017-712512	040-7374303
SUONENJOKI	JUHA NYSSÖNEN	LASSILANTIE 118	77600	SUONENJOKI		0400-380375
SUONENJOKI	JARI HIRVONEN, varalla	MAJASAARENTIE 29	77600	SUONENJOKI		050-5334475
TERVO	PERTTI KANTOSALO	PULKKANIEMENTIE 230	72210	TERVO	017-3872256	040-5717655
TUUSNIEMI	MATTI PITKÄNEN	KAAVINTIE 1017	71170	LAUKKA-AHO		040-5814425
VARPAISJÄRVI	MIKKO HEIKKINEN	KARSANLAHDENTIE 105	73230	SYVÄRINPÄÄ	017-775105	040-8385977
VESANTO	SIRPA LUTTINEN	SUONENJOENTIE 1090	72330	TIITILÄNKYLÄ	017-648810	
VIEREMÄ	ESKO LUTTINEN	KOMULANTIE 156	74200	VIEREMÄ	017-718609	0400-318609

MTK-YHDISTYSTEN YMPÄRISTÖASIAMIEHET VUONNA 2006

IISALMI	KYÖSTI KOKKONEN	KOUKUNJOENTIE 535	74100	IISALMI	017-743352	0400-418121
JUANKOSKI	ILKKA PARVIAINEN	PALOSENTIE 75	73300	NILSIÄ		050-5953342
KAAVI	SEPPO VIINIKAINEN	AHOSENNIEMENTIE 676 A	73670	LUIKONLAHTI	017-675244	040-5715214
KARTTULA	ARJA RAATIKAINEN	PIHKARINTEENTIE 5	71570	SYVÄNNIEMI		040-864838
KEITELE	SEPPO PAANANEN		72600	KEITELE	017-852499	
KIURUVESI	TUOMO SAASTAMOINEN	KOIVUJÄRVENTIE 152	74700	KIURUVESI	017-757852	
KUOPIO	HARRI HILTUNEN	PALOMÄENTIE 233	71480	KURKIMÄKI	017-2811009	0400-881903
KUOPIO	EERO KORHONEN	KATTELUKSENTIE 40	71310	VEHMERSALMI	017-3851195	0400-575932
LAPINLAHTI	PIRKKO VIRKKUNEN-KORHONEN	MÄTÄSLAHDENTIE 50	73120	NERKOO	017-735158	040-7450333
LEPPÄVIRTA	HANS HALL	LIEVOLANTIE 96	79150	KONNUSLAHTI	0400-951074	
MAANINKA	HEIKKI VÄÄNÄNEN	JYNKÄNNIEMENTIE 272	71760	AHKIONLAHTI	017-3826110	0400-570649
NILSIÄ	JUHANI SAVOLAINEN	HIPANTIE 453	73300	NILSIÄ	017-629146	040-5860244
PIELAVESI	PEKKA JÄÄSKELÄINEN	LÄHTEENAHONTIE 33	72570	MÄNTYLÄ	017-888305	040-7586988
PIELAVESI	JARI BUNDA	LEHTOLANTIE 133 A	72530	SÄVIÄNTAIPALE	017-886221	040-5622704
RAUTALAMPI	TIMO LINDSBERG	LEHTOLANTIE 80	77700	RAUTALAMPI		0400-578115
RAUTAVAARA	MATTI AHONEN	VARPAISJÄRVENTIE 788	73900	RAUTAVAARA	017-786004	0440-188039
SIILINJÄRVI	MARTTI VÄÄNÄNEN	HAAPALAHDEENTIE 55	71800	SIILINJÄRVI	017-4662187	0400-576784
SONKAJÄRVI	VILJO SIRVIO	AITTOKOSKENTIE 25	73400	SONKAJÄRVI	017-761288	0400-893625
SUKEVA	TARJA PIRKKALAINEN	KAUPPILANMÄENTIE 337	74270	KAUPPILANMÄKI	017-717221	0400-347143
SUONENJOKI	RIIKKA HÄNNINEN	JÄPPILÄNTIE 442 A	77600	SUONENJOKI		0400-579522
TERVO	JUKKA KORHONEN	KOKKOMÄENTIE 132	72220	ELIAKSELA	017-3845123	0400-371680
TUUSNIEMI	HANNU SMOLANDER	ORAVINTIE 89	71200	TUUSNIEMI	017-637118	050-5954180
VARPAISJÄRVI	JYRKI RANTSI	LOUHIMONTIE 2	73200	VARPAISJÄRVI	017-772137	
VESANTO	KIRSI-MARJA HAATAINEN	HORONKYLÄNTIE 465	72350	PIENOLA	017-646618	040-5944918
VIEREMÄ	VEIKKO KAUPPINEN	PETÄJÄSELÄNTIE 136	74200	VIEREMÄ	017-714506	

MTK-YHDISTYSTEN YRITTÄJÄVASTAAVAT VUONNA 2006

IISALMI	ANTTI SARVELA	ITIKKA	74100	IISALMI	017-8218215	044-5916400
JUANKOSKI	TOIVO LAITINEN	KAARTOTIE 8, ALATALO	73460	MUURUVESI	017-621640	0400-780575
KAAVI	ELJAS JUUTILAINEN	JUUTILANTIE 224	73500	JUANKOSKI	017-627105	050-5951697
KARTTULA	MARKKU ROPPONEN	KANSSELINTIE 40	71490	AIRAKSELA		0400-190081
KEITELE	JOUNI VESTERINEN	LAMPILANTIE 87	72600	KEITELE		040-7316543
KIURUVESI	MATTI LAPPALAINEN	RAPAKKOJOENTIE 70	74630	HEINÄKYLÄ	0500-541491	
KUOPIO	JAANA IIVARINEN	POHJALAMMENTIE 27	70940	JÄNNEVIRTA	017-4661138	040-5435138
KUOPIO	JOUKO TURUNEN	ROIKANNIEMENTIE 110	71360	LITMANIEMI	017-3864234	050-5672136
LAPINLAHTI	HEIKKI MYÖHÄNEN	VÄLITIE 110	73100	LAPINLAHTI	017-737403	
LEPPÄVIRTA	MARJA SÄYNEVIRTA	LÄNSI-SAAMAISENTIE 656	79150	KONNUSLAHTI	017-549504	040-7364314
MAANINKA	PERTTI NIIRANEN	RYÖNÄNTIE 20	71680	PULKONKOSKI	017-3822142	0500-600561
NILSIÄ	HANNU PUUSTINEN	PUUSTILANTIE 4	73300	NILSIÄ		0400-529899
PIELAVESI	TUOMO VÄÄTÄINEN	NISKANNIEMENTIE 59 B	72400	PIELAVESI	017-878314	0500-175201
RAUTALAMPI	TÖRMÄNEN MAIJA	KORSUNTIE 50 A	77930	KERKONJOENSUU	017-538091	040-7224099
RAUTAVAARA	HANNU KOUTONEN	KARISALMENTIE 30	73850	ALA-LUOSTA	017 783003	040-8321580
SIILINJÄRVI	MATTI HARTIKAINEN	PARKKILANTIE 297	71890	HAMULA	017-4612203	0440-764851
SONKAJÄRVI	MIKKO MUSTONEN	TETRIKOSKENTIE 160	74360	SONKAKOSKI	017-764607	
SUKEVA	RISTO KÄÄRIÄINEN	PAJUSENMÄENTIE 530	74270	KAUPPILANMÄKI	017-712554	040-7458750
SUONENJOKI	ARI YLÖNEN	HERRALANTIE 112	77600	SUONENJOKI		050-4938259
TERVO	JUKKA KORHONEN	KOKKOMÄENTIE 132	72220	ELIAKSELA	017-3845123	0400-371680
TUUSNIEMI	OLLI SMOLANDER	JUSSILANTIE 41	71240	PAKKILA		050-5673362
VARPAISJÄRVI	HARRI VÄÄNÄNEN	ROVASTINTIE 8	73200	VARPAISJÄRVI		040-5892441
VESANTO	OSMO KORHONEN	VESANNONRANNANTIE 141	72330	TIITILÄNKYLÄ	017-648815	040-5655467
VIEREMÄ	HENKILÖÄ ei ole löydetty					

MTK-YHDISTYSTEN KULUTTAJAVASTAAVAT VUONNA 2006

IISALMI	LEENA RUOTSALAINEN	LINNANKYLÄNTIE 25	74160	KOLJONVIRTA	017-749130	0500-807836
JUANKOSKI	KAIIJA HEIKKINEN	RANTATIE 10 A	73460	MUURUVESI		044-2709197
KAAVI	VIRPI TIRKKONEN	KARPINLAMMENTIE 68	73600	KAAVI	017-662007	
KARTTULA	LEENA KUKKONEN	PUNNONMÄENTIE 399	72100	KARTTULA	017-3843118	040-8434281
KEITELE	ANTTI SAVOLAINEN	TOSSAVANLAHDENTIE 384	72600	KEITELE	017-852905	040-5616385
KIURUVESI	MINNA NISKANEN	TUOMIJOENTIE 215	74680	MYLLYNIEMI	017-757136	0400-629009

KUOPIO	ANU IKÄHEIMO	SÄRKISENTIE 182	71610	SALONKULMA	017-3628290	040-7087834
KUOPIO	RAUNI MÖNKKÖNEN	HEINÄMÄENTIE 15	71330	RÄSÄLÄ	017-3863128	
LAPINLAHTI	PERTTI HEIKKINEN	KOSKUTMÄENTIE 73	73100	LAPINLAHTI	017-735739	040-5603317
LEPPÄVIRTA	EEVA TORVINEN	MUSTINMÄENTIE 150	79100	LEPPÄVIRTA	017-548553	
LEPPÄVIRTA	ANNA KONTTINEN	KANTELEENTIE 35	79150	KONNUSLAHTI	040-7425213	
MAANINKA	PEKKA TENHUNEN	IISALMENTIE 703	71760	AHKIONLAHTI		050-5712893
NILSIÄ, 2006	LEENA KORHONEN	AHMAPURONTIE 187	73830	SIIKAJÄRVI	017-4646220	
PIELAVESI	TUOMO VÄÄTÄINEN	NISKANNIEMENTIE 59 B	72400	PIELAVESI	017-878314	0500-175201
PIELAVESI	JAANA PIETIKÄINEN	PIEKKÄLÄNNIEMENTIE 154	72710	VAARASLAHTI		0400-138775
PIELAVESI	ELINA KUHLMAN	LAAJAMÄENTIE 158	72710	VAARASLAHTI		040-5866081
PIELAVESI	MERJA VARIS	LAUKKALANTIE 1255	72740	LAUKKALA		040-5727678
RAUTALAMPI	ANNE TICK	VEHKAMURRONTIE 429 A	77700	RAUTALAMPI	017-531096	040-7671597
RAUTAVAARA	RAUNI PURSIAINEN	NIKINMÄENTIE 26	73900	RAUTAVAARA	017-784018	
SIILINJÄRVI	KAIJA VÄÄNÄNEN	HAAPALAHDENTIE 45	71800	SIILINJÄRVI	017-4662107	040-7157424
SONKAJÄRVI	RAUHA HUTTUNEN	KOIRAKOSKENTIE 779	74300	SONKAJÄRVI	017-765153	
SUKEVA	JUKKA PARTANEN	KÖLKÄNTIE 1238	74340	SUKEVA	017-764329	0500-130390
SUONENJOKI	RIIKKA HÄNNINEN	JÄPPILÄNTIE 442 A	77600	SUONENJOKI		0400-579522
SUONENJOKI	PIRJO VÄISÄNEN	VEHVILÄNTIE 300 A	77600	SUONENJOKI		040-8370414
SUONENJOKI	TIINA PAANANEN	UKKOLANKATU 24	77600	SUONENJOKI		0500-648246
SUONENJOKI	PERTTI MARKKANEN	LATTULANTIE 16	77600	SUONENJOKI		050-5440091
SUONENJOKI	KIRSI NUUTINEN	NUUTILANTIE 82	77600	SUONENJOKI		040-5818576
SUONENJOKI	TARJA MÄKINIEMI	MUSTIKKAKORVENTIE 59	77600	SUONENJOKI		040-7775486
TERVO	SALME KARTTUNEN	VÄÄRÄNTIE 40	71640	TALLUSKYLÄ	017-3846134	
TUUSNIEMI	TIMO LYYTINEN	SUURIJÄRVENTIE 60	71210	TUUSJÄRVI	017-631220	
TUUSNIEMI	ILPO HÄTINEN	LÄHDEPOHJANTIE 167	71210	TUUSJÄRVI	017-631178	
VARPAISJÄRVI	AINO RUOTALAINEN	KUKONHARJUNTIE 44	73250	KORPIJÄRVI	017-755169	040-5509289
VESANTO	PEKKA VESTERINEN	VESIJÄRVENTIE 56	72380	HORONTAIPALE	017-641134	040-5122052
VIEREMÄ	EEVA-KAISA PULKKA	PULKANTIE 103	74200	VIEREMÄ	017-716691	

MTK-YHDISTYSTEN SOSIAALIVASTAAVAT VUONNA 2006

IISALMI	IRMA SIRVIÖ	KIRMANTIE 219	74510	PELTOSALMI	017-744116	050-3047928
JUANKOSKI	SIRPA HAKKARAINEN	LASTUKOSKENTIE 531	73770	SÄYNEINEN	017-620625	0400-755244
KAAVI	EERO KEKÄLÄINEN	LAMPELANTIE 84	73500	JUANKOSKI	017-627127	
KARTTULA	ISMO MERTANEN	HAUTOLAHDENTIE 308	72100	KARTTULA	017-3632118	050-5990240
KEITELE	ANTTI SAVOLAINEN	TOSSAVANLAHDENTIE 384	72600	KEITELE	017-852905	040-5616385
KIURUVESI	TANJA PESONEN	RISTIKANKAANTIE 150	74680	MYLLYNIEMI	017-757225	
KUOPIO	HEIKKI ANTIKAINEN	MÄENTIE 40	71150	VARTIALA	017-725437	040-5851038
KUOPIO	SARI PEKKARINEN	PUUTOSSALMENTIE 345	71310	VEHMERSALMI	017-3851259	040-7375636
LAPINLAHTI	KAIJA KORHONEN	MÄKIKYLÄNTIE 785	71920	PAJUJÄRVI	017-735750	040-5687624
LEPPÄVIRTA	HENNA POUTIAINEN	HAAPAMÄENTIE 618	79100	LEPPÄVIRTA	017-546436	050-3628437
LEPPÄVIRTA	PÄIVI RÄISÄNEN	KIVITIE 43	79100	LEPPÄVIRTA	017-548705	
MAANINKA	PERTTI NIIRANEN	RYÖNÄNTIE 20	71680	PULKONKOSKI	017-3822142	0500-600561
NILSIÄ	LEA PEKKARINEN	VEHKALAMMENTIE 27	73410	PIEKSÄNKOSKI	017-623110	0500-881035
NILSIÄ	MERJA KORHONEN	RUUSKALANMÄKI 21	73350	HALUNA	017-4643254	
PIELAVESI	ARJA LIPPONEN	PYHÄSALMENTIE 2243	72840	SAARELA	017-872232	040-5254591
RAUTALAMPI	TUOMO LAPPI	PALVALAHDENTIE 91	77930	KERKONJOENSUU	017-532821	040-5078621
RAUTAVAARA	RAUNI PURSIAINEN	NIKINMÄENTIE 26	73900	RAUTAVAARA	017-784018	050-3710963
SIILINJÄRVI	MARIA OINONEN	JÄLÄNTIE 26 A	70900	TOIVALA	017-4616335	
SONKAJÄRVI	VILJO SIRVIO	AITTOKOSKENTIE 25	73400	SONKAJÄRVI	017-761288	0400-893625
SUKEVA	SEIJA HEISKANEN	LAMMINRANNANTIE 71	74340	SUKEVA	017-711293	040-7523241
SUONENJOKI	PETRI SUIHKONEN	KARTTULANTIE 73 B	77600	SUONENJOKI		050-3697593
TERVO	PERTTI KANTOSALO	PULKKANIEMENTIE 230	72210	TERVO	017-3872256	040-5717655
TUUSNIEMI	JUHA KOKKONEN	SAAHKARINTIE 139	71260	JUURIKKAMÄKI	017-632127	
VARPAISJÄRVI	MIKKO HEIKKINEN	KARSANLAHDENTIE 105	73230	SYVÄRINPÄÄ	017-775105	040-8385977
VESANTO	ARJA RITVANEN	SÄKKÄRÄNTIE 7	72380	HORONTAIPALE	017-641123	
VIEREMÄ	ULLA MIETTINEN	VIEREMÄNMÄENTIE 71	74200	VIEREMÄ	017-714106	

Onko Mela-turvasi
kunnossa? Tarkista
työtulosi taso.

MELA:N ALUEITTAINEN ASIAMIESLUETTELO POHJOIS-SAVOSSA

MELA-ASIAMIEHET:

HEINONEN EERO

Kunnat: Kiuruvesi, Vieremä
Niskalanniementie 340, 74700 KIURUVESI
sähköposti: eero.heinonen@mela.fi

0400-275889

KIURUVESI, MTK-Kiuruvesi, Nivankatu 3, 2. kerros
Vain ajanvarauksella

VIEREMÄ, kunnantoimisto, Myllyjärventie 1
maataloustoimistosiiipi, vain ajanvarauksella

KARHUNEN PERTTI

Kunnat: Karttula, Kuopio, Tervo, Vesanto, Maaninka, Siilinjärvi, Suonenjoki, Rautalampi
Tuliniementie 9, 71640 TALLUSKYLÄ
Sähköposti: pertti.karhunen@mela.fi

050-5965281

MTK-Pohjois-Savo, puh. 050-596 5281
Kauppakatu 40, 2. kerros, käynti Savonkadun puolelta, 2. kerros
Vain ajanvarauksella

TERVO, Kunnanvirasto, Tervontie 4,
Vain ajanvarauksella

VESANTO, kunnanvirasto, Sonkarintie 2
Vain ajanvarauksella

MAANINKA, Kunnantalo, Maaningantie 32
Kelan toimisto, vain ajanvarauksella

SIILINJÄRVI, Kunnantalo, Kasurilantie 1
Vain ajanvarauksella

SUONENJOKI, Maalaistentalo, Asemakatu 12
MTK-Suonenjoen toimisto, vain ajanvarauksella

KARTTULA hoidetaan ajanvarauksella ympäristökuntien vastaanotoilla

RAUTALAMPI, Virastotalo, Kelan toimisto, Kuopiontie 22
Vain ajanvarauksella

NUMMI TAPIO

Kunnat: Leppävirta, Heinävesi, Joroinen, Varkaus
Metsätie 735, 79680 LAHNALAHTI
sähköposti: tapio.nummi@mela.fi

017-576502 0400-893627

LEPPÄVIRTA JA VARKAUS
Leppävirran kunnanvirasto, 2. kerros, vain ajanvarauksella

PIRJO PIIPPO

Kunnat: Varpaisjärvi, Nilsinä, Rautavaara, Juankoski, Kaavi, Tuusniemi
Rajapuro 3, 73300 NILSIÄ
sähköposti: pirjo.piippo@mela.fi

0400-155517

VARPAISJÄRVI, Kunnantoinimisto, Kauppatie 20
puh. 017-2721052, vain ajanvarauksella

NILSIÄ, kaupungintalo, Nilsiantie
kuukauden 1., 2., 3. ja 4. maanantai klo 9.00-12.00

Virastotalo, Koulutie 1, 2 kerros, vain ajanvarauksella

JUANKOSKI, kaupungintalo, Juankoskentie 13
Vain ajanvarauksella

KAABI, virastotalo, Kaavintie
Vain ajanvarauksella

TUUSNIEMI, Virastotalo, Keskitie 22
Vain ajanvarauksella

RYTKÖNEN PIRKKO

Kunnat: Lapinlahti, Iisalmi, Pielavesi, Keitele, Sonkajärvi
Laidinmäentie 109, 74100 IISALMI
sähköposti: pirkko.rytkonen@mela.fi

017-743641 0400-805109

LAPINLAHTI, kunnanvirasto, Tietotupa, Asematie 4
kuukauden 1. ja 3. keskiviikko ajanvarauksella

IISALMI, MTK-Iisalmen toimisto, Päiviönkatu 22,
kuukauden 1., 2., 3 ja 4. tiistai ajanvarauksella

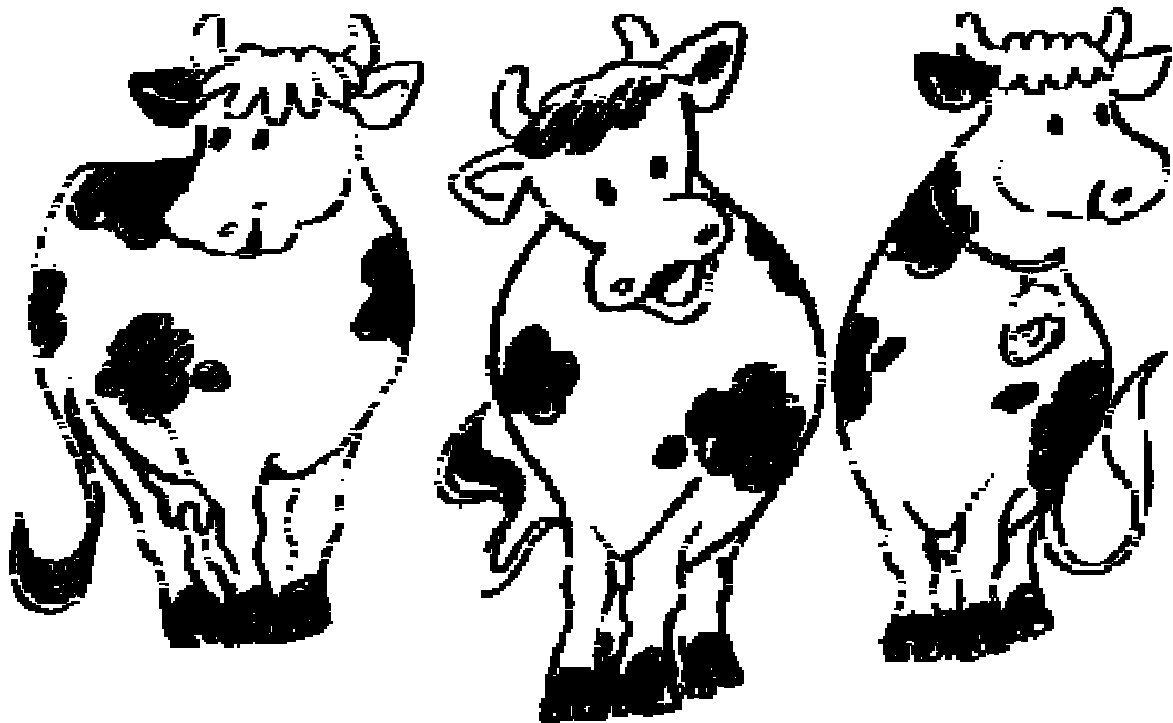
PIELAVESI, MTK-Pielavesi, Puistotie 23,
puh. 017-861117 tai 0400-805109,
kuukauden 1., 2., ja 4. perjantai vain ajanvarauksella

KEITELE, Kunnan kiinteistöyhtiön talo, Pikonmäentie 3
0400-805109 kuukauden 2. perjantai vain ajanvarauksella

SONKAJÄRVI: MTK-Sonkajärvi puh. 0400-805109
kuukauden 2. ja 4. keskiviikko ajanvarauksella

Hyvää alusta alkaen

Kiitos Hyvän Maidon Tuottamisesta!

ALUEOSUUSKUNTA PROMILK

VAHVOILTA JUURILTA

ITIKKA
OSUUSKUNTA

LIHAKUNTA

HUOMISTA RAKENTAEN

Itikka ja Lihakunta

ovat kehittyneet vuosien saatossa
jäsentemme tärkeimmäksi kumppaniksi lihantuotannossa.

Omistajuudet Atriassa, A-Tuottajissa ja A-Rehussa
antavat varmuuden markkinakanavasta myös kasvaville lihamäärille
ja entistä kilpailukykyisemmät tuotantopanosten hinnat.

Jäsenemme nauttivat myös menestyksen hedelmistä.

Itikka ja Lihakunta maksavat osuuspääomalle 20 %:n koron!*

Parempaa tuottoa korkomarkkinoilta tuskin löytyy.

Itikka ja Lihakunta tekevät työtä

huomista rakentaen jäsentemme parhaaksi.

Kysy kumppanuudesta: A-Tuottajat Oy, puh. 020 472 7111.

Atria®

*Itikan ja Lihakunnan hallitusten ehdotus vuoden 2005 koroksi. Vuodelta 2004 korko oli 17 %.
Itikan nettovarallisuus vuoden 2005 lopussa oli noin 5,1-kertainen ja Lihakunnan 6,1-kertainen
verrattuna jäsenten osuuksien yhteenlaskettuun nimellisarvoon (= osuuksien hintaan).

Itikka ja Lihakunta - tuottajan kumppanina alkaen vuodesta 1903.